

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

3
2015

KAFO vårkonferanse
i Brüssel

Fremtidsrettet
logistikk-avtale!

Første kvinnelige
UN Force Commander

NORSKE F-16 PÅ OPPDRAG I BALTIKUM

Litt av hvert
Kjekt å ha!
Hva skjer?

Kunnskap
er makt!

EXTENDED **AWARENESS**

The GIRAFFE 8A is a recent extension to Saab's world-class line-up of surface radar systems. This 3D long-range air surveillance radar system is designed for the highest level of situational awareness and ballistic missile defence – in any climate and for strategic and tactical mobility. The GIRAFFE 8A provides exceptional range and multi-role capabilities, combined with operational flexibility that allows you to virtually look into the future.

With our more than 60 years of innovative radar development you can rely on Saab's *thinking edge* to provide the capabilities needed to meet future threats and requirements.

www.saab.com

GIRAFFE 8A – a member of Saab's world-class line-up of Surface Radar Solutions.

SAAB

Javel Statsråd!

Dette ble en helt annen lederspalte enn den jeg hadde planlagt. Og jeg kunne heller ikke la muligheten gå ifra meg til å bruke denne overskriften. For midt oppe i det grundige arbeidet som Forsvarssjefen og hans medarbeidere gjør med Forsvarssjefens Fagmilitære Råd (FMR), har Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, antageligvis etter sterk påvirkning fra de maktglade byråkratene Morten Tiller, Fridtjof Søgård og Anders Melheim, bestemt seg for å skille ut FLO/Materiell/investering som en egen etat direkte under Forsvarsdepartementet. Og dette uten å orientere Forsvarssjefen om avgjørelsen! Med et pennestrøk fratas Forsvarssjefen enhver råderett over fremtidige materiellinvesteringer i sin egen etat - Javel Statsråd! Det dreier seg om 3-4 milliarder kroner. Dette må da betegnes som en ren «vingeklipping» av Forsvarssjefen? Med så radikalt endrede forutsetninger, må vel arbeidet med FMR starte på nytt?

3

mai 2015

Jeg tør våge påstanden at Forsvaret fasevis har blitt satt under administrasjon av Forsvarsdepartementet. Det hele begynte (også under Borgerlig regjering) med en samlokalisering av Forsvarsstaben og FD i det de kalte Integrert Strategisk Ledelse (ISL). Ikke lenge etterpå ble alle generalinspektørene sparket ut av ISL, og flyttet ut til henholdsvis Bardufoss, Haakonvern, Rygge og Terningmoen. Forsvarssjefen satt igjen som et «gissel» i ISL på Akershus festning. Så ble all informasjons- og pressetalsmannstjeneste samlet under FD, forsvarsgrenene mistet sine egne informasjons-pamfletter. All informasjon skulle sluses inn og ut via Forsvarets Forum (F). Å ha full kontroll på all informasjon som sendes ut, er et vel kjent maktmiddel. Så ble Forsvarsbygg etablert som en etat direkte under FD. Deretter ble all service og motorvedlikehold på Luftforsvarets fly (Kjeller) skilt ut inn under ny-etableringen av AIM Norway, som ble et statsforetak, styrt av FD. Dette er jo totalt sett rene «kuppet».

I disse dager er det litt for mange «baller i lufta». Debatten har lenge rast om kraftig underfinansiering av Forsvaret, Forsvarssjefen jobber med FMR og noen «lekker» deler av innholdet til NRK. Det krangles om PO/BO - ny militær ordning. Mange reagerte på deler av Mackinsey-rapporten som nylig ble fremlagt, og logistikk-samarbeidet med Wilhelmsen-gruppen ble raskt offentliggjort før påske. Plutselig fikk vi også vite at Statsråden skiller ut FLO/Materiell/Investering som egen etat under FD, uten å ha orientert Forsvarssjefen om beslutningen. Og i skrivende stund fremlegges også rapporten fra den uavhengige ekspert-gruppen, som skal «gi innspill i debatten om Forsvarets forutsetninger for å kunne løse sine mest krevende utfordringer knyttet til sikkerhetspolitisk krise og krig». Vi har omstilt i flere 10-år, og nå tvinges vi inn i en enda mer radikal omstilling. I de siste viktige prosesser og beslutninger, har ikke befalsorganisasjonenes innspill blitt tatt hensyn til, og før enkelte beslutninger er organisasjonene sågar ikke engang blitt orientert. Er ikke personellet Forsvarets viktigste ressurs lenger? Nå blir det sannelig ikke lett for Forsvarssjefen å samle trådene, og gi sitt fagmilitære råd!

Frem til nå har Ine Eriksen Søreide gjort et svært godt inntrykk, og har stått frem som en av de beste Forsvarsministre vi har hatt på lenge. Men jeg må nå dessverre uttrykke en inderlig skuffelse over den totale politiske helomvending hun tilsynelatende har gjort. For som opposisjonspolitiker og leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen, var hun blant annet imot ISL og en departemental overstyring, i tillegg til at hun var meget positiv til å involvere arbeidstager-organisasjonene i Forsvaret, samt at hun ofte gikk høyt ut på banen og krevde et betydelig høyere forsvarsbudsjett. Nå er alt tydeligvis «kastet over bord». Hva har skjedd Ine? Nå må du vokte deg vel, slik at ikke Forsvarsdepartementet blir oppfattet som en territorial, kontrollerende og mannevond alligator, med et farlig bitt og uten ører.

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

OFFISERSBLADET

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPP

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:

SALGSFABRIKKEN AS
2211 Kongsvinger
caroline@salgsfabrikken.no. Mobil: 918 14 222

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punkt@prikke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER: Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvarets Mediesenter.

FORSIDE:

To F-16 på vei tilbake fra øvingstokt i Rondane.
Foto: Vegas

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 30. april 2015

(Bekreftet opplag 2014: 10.200)

UTGIVELSESPLAN 2015:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
4 juni	05.06	26.06
5 august	14.08	03.09
6 oktober	09.10	29.10
7 desember	20.11	10.12

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Nyhet
2,60 %

Medlemstilbud

Boliglån fra 2,60 %

Mandag 27. april satte vi ned renten ytterligere på to av våre mest etterspurte boliglånsprodukter. Benytt deg av dine medlemsfordeler og søk om boliglån i Gjensidige Bank nå. Her får du ekstra gode betingelser.

- ✓ Boliglån UNG (inntil 85 % av boligens verdi): **2,60 %**
- ✓ Boliglån (inntil 50 % av boligens verdi): **2,60 %**
- ✓ Boliglån (inntil 85 % av boligens verdi): **2,80 %**
- ✓ Ingen etableringskostnader
- ✓ Renten er lik uansett lånebeløp

Søk på **gjensidige.no/boliglan**

Tilbudet gjelder medlemmer av BFO. Priseksempel Boliglån inntil 50 % av verdigrunnlag. Eff.rente 2,68 %, 2 mill., o/25 år, totalt: 2.737.088,-. Gjelder for medlemmer i BFO som bruker banken aktivt. Prisen er per 27.04.2015 for nye lån og kan bli endret.

FASTE SAKER:

Redaktøren: Javel Statsråd!	3
Tilbakeblikk	13
Filmanmeldelse	22
BFO leder:	24
Giv akt!	25
Hva skjer?	26
KAFO&BESO	36
Litt av hvert	38
Leserbrev	41
Kjekt å ha!	44
INTOPSKOKKEN	48
Internasjonale nyheter	66

ARTIKLER:

Vårkonferansen – BFO kadetter inntok NATO i Brussel	6
Tom Skyrud	
– forhandlingsleder med høyt kompetansenivå	10
Stor-øvelse i Finnmark for første gang siden 60-tallet	14
En logistikk-revolusjon i Forsvaret	18
Mange verdige markeringer av okkupasjonen den 9. april 1940	21
132.Luftving leder flyovervåkningen av Baltikum	46
Første kvinnelige Force Commander i FN	50
Norsk deltagelse på øvelse «Red Flag» i USA	54
Reduserer antall ulykker i Forsvaret	56
Litauen gjenninfører verneplikten	57
Fremtidsrettet trening	58
Barndomsdrøm for flyinteresserte	60
Putins skammelige krig	62
Den 9. april – stolte vi på Royal Navy?	64

Vårkonferansen

– BFO-kadetter inntok NATO i Brussel

22 kadetter fra alle krigsskolene deltok på årets vårkonferanse. Med en ambisjon om både å treffe NATO-ledelsen for å diskutere sikkerhetspolitiske temaer og få tid til å diskutere store og små saker som treffer krigsskolene i nær fremtid, ble det lagt opp til et innholdsrikt program.

Mood har kastet jakka.

Rune Rudberg – engasjert som alltid.

Brigader Eide holder foredrag om 9 april, på dagen 75 år etter krigsutbruddet i Norge.

**AV: LARS-ANDREAS IRGENS (BFO SEKRETARIAT),
KADETT OLE BAKKER (LKSK),
MARIANNE FJELDSTAD (SKSK)**

FOTO: LARS-ANDREAS IRGENS

9. APRIL – NATO-BESØK

Torsdag 9. april troppet vi opp i NATO HQ og fikk en godt forberedt og varm velkomst av BFOs lokalforening ved Geir Hagnes – som fulgte oss ut dagen.

STOLTENBERGS HØYRE HÅND

Brigader Gjermund Eide ble håndplukket av Jens Stoltenberg til å være hans militære rådgiver og var første taler ut. «Status i NATO» var tittelen og vi ble lost gjennom historien fra 9. april for 75 år siden og gjennom opptakten til Jens Stoltenbergs overtakelse som generalsekretær. Eide fotfulgte den nye sjefen sin fra april 2014 til september, med mål om å forberede han på alle tenkelige og utenkelige måter for å tre inn i rollen som øverstkommanderende i NATO. Ut i et interessant sidespor kunne Eide fortelle at han fikk en svært utfordrende rolle. Eide fikk gå inn og ut av hovedkvarteret som han ønsket, mens Stoltenberg måtte stå på utsiden og vente etter krav fra sittende Generalsekretær Fogh Rasmussen. Det skulle nemlig kun være

én Generalsekretær tilstede i hovedkvarteret.

Videre fortalte Eide i engasjerende ordelag om utfordringene NATO har foran seg og om rollen til sjefen sin. Stoltenberg er nemlig både styreformann og administrerende direktør – med en sivil oversettelse. Han leder alle de viktigste møtene på både ministernivå, statssjefnivå og i Atlanterhavsrådet hvor NATO-ambassadørene møtes ukentlig eller oftere. Kravet om konsensus er ekstra krevende, og stiller store krav til mennesket i stillingen. Det er derfor vi ofte sier: «Skal du gå fort, gå alene. Skal du gå langt, gå sammen.»

«Vår hovedprioritet nå er å opprettholde et sterkt NATO blant annet gjennom Readiness Action Plan, holde nabolaget stabilt gjennom å jobbe med partnerlandene samt å holde båndene mellom Europa og USA «rock solid».

«Det som slår meg, etter å ha jobbet for flere forsvarsministere og nå Generalsekretæren for NATO, er den enorme arbeidskapasiteten disse personene har. Kombinert med deres engasjement for mennesker og de gode samtalene er det ekstremt krevende å holde følge rett og slett. Og jeg er bare en av 4 rådgivere som løper rundt beina hans og føler det sånn», avslutter Eide.

DEN NORSKE DELEGASJONEN TIL NATO

Den sivile faste delegasjonen til NATO var andre taler ut og vi fikk et godt og interessant innblikk i hvordan «det politiske Norge» setter sitt fotavtrykk i NATO. Ledet av Ambassadør Knut Hauge teller staben 25 personer og består hovedsakelig av personell fra UD og FD.

Det er i denne anledning viktig å bemerke at det er Hauge som representerer Norge i Atlanterhavsrådet og således er tilstede der beslutningene tas. De militære representantene, med Generaløyntant Mood i spissen, har ingen beslutningsmyndighet – det ivaretas av (det sivile) rådet.

Morten Rognmo og Erling Alvestad snakket i to-spenn om opprettelsen, historien og betydningen NATO har for Norges sikkerhetspolitikk. Vi fikk en utvidet forklaring, og mulighet til å stille spørsmål til stikkord som; NATO som hjørnestein for norsk sikkerhet, sikring og beroligelse, base- og atompolitikken, avgivelse av styrker til NATO, våpenhjelp og investeringer, etterretning, forhåndslagring og hvordan Norge står som både mottaker av sikkerhet og bidragsyter til det samme. Med andre ord – en sikkerhetspolitisk dialog så tett opptil makta man kan komme som kadett.

GENERALEN MED DEN MØRKE STEMMEN

Mange har gjennom de siste 38 år fått anledning til å møte mannen som tør å tale norske politikere midt imot. Gjennom åpenhet og ærlighet har Robert Mood gjentatte ganger den seneste tiden gitt sin oppriktige mening om tilstanden til det norske forsvar. Som tidligere sjef for Telemark Bataljon, sjef Hærens Kampvåpen, Generalinspektør i Hæren og flere runder som FN-general i Midtøsten innehar han nå rollen som sjef for den norske militærmisjonen i Brussel. Der fungerer han, og hans stab på ca 20 personer, som Forsvarssjefens representant i NATO. Jobben – å komme til enighet med de militære styrkene i 28 medlemsland og 22 partnerland om kollektivt forsvar, NATOs militære innsats og å møte 2%-målet i en tid der økonomien fortsatt er anstrengt som følge av finanskrisen og vår nabo i øst rustet opp i rakettfart, bokstavelig talt.

«Politikk, konsensus og beroligelse trumfer militær substans», starter Generalen ut med foran en lydhør forsamling kadetter.

«Vet dere hva konsensus betyr?», spør Mood.

«Ja, det betyr at alle må være enige, svarer en av kadettene».

«Skal du gå fort, gå alene. Skal du gå langt, gå sammen.»

- Brigader Gjermund Eide, Stoltenbergs høyre hånd

«Feil! Det betyr at ingen må uttrykke uenighet. Den som tier, samtykker. Utfordringen i alle sakene ligger i å finne en ordlyd som er akseptabel nok for alle 28 landene, med trykk på nok», fremholder han.

Kadettene fikk videre en dypere innsikt i de strategiske utfordringene alliansen står ovenfor. De eksterne truslene finner vi i Midtøsten, nord-Afrika og Russland – samtidig med ikke-statlige aktører som spiller med nye og egne regler, og samtidig viser suveren forakt for våre. Terror og Cyberangrep foregår daglig og representerer trusler som må tas på største alvor av alliansen. Interne utfordringer ser vi i vår reaksjonsevne, samholdet vårt settes på prøve, styrkegenereringen er for svak i medlemslandene samtidig som støttesystemene innen kommando- og kontroll, logistikk og deployering strekkes.

«Selv om vi nå ser på Russland, Midtøsten og Nord-Afrika med bekymrede øyne, så har et samlet NATO knusende militær overlegenhet», fremholder Mood.

Til spørsmål fra salen angående hvor-

dan man ivaretar sitt personell som sjef i misjonsområder der det er mange fæle opplevelser svarte Generalen. «Når du har vært ute i intops som militær sjef, vil du for de soldatene alltid være deres sjef. Telefonene vil komme, telefoner du må ta.»

Etter en god halvtime på overtid, mye takket være gode spørsmål fra kadettene, takket generalen for seg og fikk med seg litt norsk melkesjokolade og en liten gave fra BFO på vei tilbake til kontoret.

STOLTENBERGS «PRIVATE OFFICE»

Vi var så heldige å få en kort omvisning på kontoret til Jens, selv om hovedpersonen selv fortsatt var på påskeferie. Det er ikke hver dag en kadett får anledning til å prøvesitte stolen til Generalsekretæren i NATO – og alle foruten KAFO-lederen lot for så vidt anledningen gå fra seg. Det er tydelig at Stoltenberg har en «clean desk»-policy, og det eneste som står igjen når sjefen er borte, foruten tastaturet, er et lite bilde av Jens og kona, Ingrid Schulerud – som ti dager etter vårt besøk ble utnevnt til ambassadør i Brussel.

Når katten er borte danser KAFO på bordet - Jens Stoltenbergs kontor.

Kongens skål.

«Vi står ovenfor aktører som spiller med nye og egne regler, og samtidig viser suveren forakt for våre.»

- Robert Mood

KAFO takker så meget for besøket, og for eksemplarisk tilrettelegging gjennom BFOs lokalforening i Brussel. En spesiell takk til Geir Hagnes for hjelp til både forberedelser av faglig og sosial karakter – og gjennomføringen som stod til gull, skal vi tro tilbakemeldingen fra deltakere.

MCKINSEY-RAPPORTEN, NY MILITÆR ORDNING OG INTERNE SAKER

Den interne delen av vårkonferansen startet fredag morgen med presentasjon av dagens tema. I påvente av at fungerende leder BFO skulle ankomme fra flyplassen ble kadettene delt inn i grupper for å kunne behandle de innkomne sakene. Foruten McKinsey-rapporten og ny militær ordning, skulle vaktordningen og boligsituasjonen ved Sjøkrigsskolen samt drift av lokalforeninger behandles.

Kl 10:00 står Leder BFO, Rune Rudberg på podiet, smekkefull av energi og entusiasme når han starter ut som innleder på de to store temaene for konferansen.

NY MILITÆR ORDNING – HVA SKAL OFFISERENE GJØRE I FREMTIDEN?

Først på agendaen sto KAFOs meninger rundt den nye befalsordningen som skal tre i kraft 1. januar 2016. Et høyaktuelt tema som definitivt vil påvirke kadettene fremtidige karriere i forsvaret. Via BFO vil også KAFO sine meninger bli hørt høyere opp i systemet, i og med at representanter fra BFO ukentlig er i møte med

forsvarssjef og forsvarsministeren, og vil ta med seg kadettene sine meninger videre. Da ble det ikke bare tom diskusjon, men resulterte i betydningsfulle meninger og hjelp videre i BFO sine møter, som skapte mye engasjement og interesse blant kadettene. Det var også en god mulighet for å dra med seg lærdom videre fra kunnskapsrike kadetter og BFO-ansatte.

At kadettene sitter i en egen «boble» på sine respektive skoler, gir også et unikt utgangspunkt til å se ut på resten av forsvaret, og hvordan den nye ordningen vil kunne påvirke videre karriere.

MCKINSEY-RAPPORTEN – KRIGSSKOLENE SOM SALDERINGSPOST

Videre gikk debatten inn på McKinsey-rapporten, og da særs utdanningsdelen. Mye har blitt sagt og ment om denne rapporten, og Vårkonferansen var intet unntak. Det var mange meninger, og det var ikke langt mellom innleggene og replikkene. Som gode og pliktoppfyllende kadetter hadde alle lest seg opp på rapporten i forkant, så det manglet ikke på kunnskap under timen hvor temaet lå på bordet. I hovedsak gikk diskusjonen rundt konsolidering av de tre krigsskolene, og hvordan man mente dette kan og ikke kan fungere. Det ble også diskutert rundt rapportens andre forslag til innsparing på utdanning; nedjustere lønn for kadettene, begrense stønad til

videreutdanning (mastergrad etc.) og alternativet å ta inn flere ferdigutdannede fra det sivile.

Etter diskusjonsrunden var det tid for mer gruppearbeid, hvor hver gruppe skulle levere et produkt til konferansen rundt hvert sitt respektive tema, og hva KAFO skal mene om dette.

KAFO MENER:

Ny militær ordning:

KAFO er positive til innføring av OR-grader, da dette vil kunne bidra til høyere ståtid samt at vi kan bedre samarbeidet på faglig nivå innad i NATO-alliansen.

KAFO mener at T-60 må være hovedregelen for tilsetting, også for OR-gradene.

KAFO mener at behovet for avgangsmekanismer, som T-35 er et uttrykk for, er overdrevet. Dette vil medføre at mange slutter før tiden, akkurat slik vi ser det i dag med avdelingsbefalsordningen.

KAFO mener at det er flere utfordringer som bør avklares før implementering:

- Hvordan vil ordningen påvirke de ulike forsvarsgrenenes særskilte behov når det er én felles løsning som skal velges?
- Hvem skal få avansere til OR9, og hvordan?
- Er det tatt høyde for lønnskostnader ved økt ståtid?
- Hvilke stillinger skal konverteres eller opprettes til OR-korpset?
- Hvordan skal karriere- og utdanningsplanene se ut for OR og OF etter implementering?
- Hvordan skal nye arbeidskontrakter drøftes uten at ovenstående er avklart?

Kadett Fonn lar seg rive med og tar allsangen til nye høyder.

Leder KAFO, Audun Rundgren Falnes.

KAFO mener at en iverksettelsesdato 1. januar 2016, for en befalsordning som ikke er planlagt helhetlig, er for ambisiøs. KAFO er positive til at vedtak blir gjort av Stortinget i vårsesjonen 2015, men at iverksettelsesdatoen bør utsettes til alle forhold er avklart og forvaltningspraksis er klar.

McKinsey-rapporten:

KAFO mener det vil være mulig å spare noen kroner på en organisatorisk sammenslåing innunder Forsvarets Høgskole, men at vi fortsatt må opprettholde de tre faglige miljøene på dagens plasseringer.

KAFO mener det er for risikabelt å gjøre drastiske forandringer innenfor forsvarets utdanningssystem kun basert på den økonomiske rammefaktoren. Dagens ordning har gang på gang bevist at krigsskolene utdanner operative og velfungerende offiserer.

KAFO mener det er for risikabelt å kutte sterkt i lønnen til kadetter sett i et rekrutteringsperspektiv. Eksempelvis er det viktig at skolene har muligheten til å få erfarne offiserer og befal til å søke krigsskole, for å balansere den samlede kompetansen og erfaringen som gjør dagens kadettkull så komplementært gode i undervisningssammenheng, gjennom erfaringsoverføring. Kuttet lønnen vil ikke etablerte offiserer og befal kunne opprettholde sine privatøkonomiske forpliktelser, og er dermed avskåret fra å søke.

KAFO mener rapporten i for liten grad har belyst kultur, fleksibilitet og de grenvise forskjellene i utdanningsmodell.

En sammenslåing av krigsskolene til én krigsskole vil derfor være uforsvarlig.

VAKTORDNING FOR KADETTER VED SJØKRIGSSKOLEN

KAFO mener skolen på altfor tynt grunnlag hevder at jourhavende (Daghavende red.anm.) er en opplæringsvakt som ikke skal kompenseres i henhold til ATF. En hjemmeverende bakvakt (betalt offiser / ansatt ved skolen) kan ikke veie opp for ansvaret som tilligger vaktinstruksjonen.

KAFO mener at skolens uttalte syn, der det i tilfelle kadetten påpeker urimeligheten av vaktordningen, vitner om et dårlig personalpolitisk og nedverdiggende syn på kadetten. Det står skrevet i skrivsform fra skoleledelsen at hjemmeverkten da skal utfordre kadettens verdissyn og arbeidsforhold som offiser, dersom spørsmålet om kompensasjon kommer opp.

KAFO mener at så lenge kadetter benyttes til å gå selvstendige vakter med dertil hørende ansvar, skal dette kompenseres i henhold til ATF. Alternativt skal den betalte hjemmeverktsordningen opphøre og vedkommende betalte offiser skal begynne seg på militært område med det totale ansvaret.

BOLIGSITUASJONEN

KAFO mener kadetter skal ha rett på militær bolig på lik linje med tjenestegjørende offiserer beordret til tjenstedistriktet, eller sivil boligkompensasjon der kapasiteten er sprengt.

KAFO mener kadetter etter endt utdanning skal ha krav på militær bolig ved førstegangs beordring.

Dagens praksis ved Sjøkrigsskolen er at skolen og Forsvarsbygg kaster ut kadettene i tredje skoleår, grunnet kapasitetsproblemer. Kadettene gis ikke rett til militær forlegning/bolig, eller boligkompensasjon ved leie av sivil bolig.

KAFO mener at kadetter i det minste bør kunne få tilbud om å bo flere i én forsvarsbolig, og at denne omgjøres til midlertidig kvartér – med de normale krav om plassareal per beboer.

KAFO mener det er svært uheldig økonomisk å enten måtte benytte det sivile leiemarkedet, eller ta risikoen ved å kjøpe – sistnevnte med spesiell tanke på egenkapitalskrav samt beordringssystemet.

KAFO mener dagens praksis ved Sjøkrigsskolen er dårlig personalpolitisk håndverk og et signal om at Sjøforsvaret ikke ser verdien i å investere i krigsskolekadettene ve og vel.

FAKTA

KAFO – KADETTENES FELLESGRANSASJON

BFOs selvstendige kadettorganisasjon, bestående av et valgt landsstyre på 10 kadetter totalt, fordelt på de tre krigsskolene samt sivile linjer. Øverste organ er Høstkonferansen med inntil 35 kadettdelegater. Vårkonferansen er et idépolitisk verksted der landsstyret pluss 12 øvrige kadettmedlemmer deltar. Alle kadetter med BFO-medlemskap er automatisk også medlem i KAFO.

Tom Skyrud

– forhandlingsleder med høyt kompet

Oberstløytenant Tom Skyrud (56) har forhandlet for BFO siden 2006. Nå er han oppriktig bekymret for en generasjon avdelingsbefal som kan se slutten på karrieren i en alder av 35. Han begynner selv snart å sykle 30 km til jobben.

En av Offisersbladets freelance-journalister, Guri Charlotte Wiggen, intervjuer Tom hjemme i hans stue.

TEKST: GURI C WIGGEN
FOTO: EINAR H CLAUSEN

På tampen av intervjuet forteller Tom Skyrud om sine sporty planer, nemlig å komme seg til jobben på sykkel. Men det blir bare én vei per dag, det er tross alt tre mil, forsikrer han.

Forhandlingslederen i BFO tar i mot oss i hjemmet sitt i Asker. Han bor i skogkanten av et boligfelt i enden av Eventyrveien. Et sted omringet av ro og natur. Han kaster en opptygget håndball til schæferen Mira som straks vil leke mer. Tom Skyrud har hjemmekontor denne formiddagen, og innbakt er et intervju med Offisersbladet. Han viser vei inn til stua hvor han serverer kaffe og kjeks. Og forteller han nylig har hatt 31 år bryllupsdag med Marianne. De har sammen tre gutter på 29, 27 og 24 som alle har flyttet hjemmefra.

Å være forhandlingsleder for BFO betyr å befatte seg med medlemmers bekymringer på alle nivåer og størrelser. Det kan være medlemmers enkle spørsmål helt til personlige utfordringer. Og det er spesielt et tema som han vender tilbake til flere ganger under intervjuet.

-Vi er kritiske til at dagens avdelingsbefal har et tilsetningskrav. De må alle slutte når de er 35 år. Om de vil eller ei. Det gjør at mange slutter tidligere. Dette har blitt en utfordring også i forhold til å opprettholde erfaring og kompetanse. Han mener det også er et problem fra et humant perspektiv.

KRITISERER BRUK OG KAST-MENTALITET

-Det er en «bruk og kast- mentalitet» som er et resultat av at Forsvaret har blitt nedbemannet fra et Mobiliseringsforsvar til et innsatsforsvar. Større deler av Forsvaret skal stå klar for internasjonale

oppgaver. Da er fysisk yteevne og behov for yngre og sterke offiserer viktig. Hadde grensen vært på 43 år hadde det gagnet Forsvarets behov. Det at offiserene må slutte så unge er å regne som en midlertidig ansettelse. Det nærmeste er ballettdansere som får tilsettelse til de er 40, med full pensjon. Tom Skyrud ser alvorlig ut og sier:

-Den nye personalordningen hvor man viderefører 35 år er en veldig usosial ordning. Stortinget har vedtatt dette, men det var Forsvarsdepartementet som initierte dette for å regulere alders og gradssammensetning. Hadde det vært en reell pensjon i «den andre enden» hadde vi kunne støtta det. Men nå kan ordningen ta de 15 -20 beste årene fra en offiser og så kaste han ut. Han viser ett eksempel på hvor urimelig dette kan bli:

-Mange har vært ute i krig og etterpå er de ikke direkte overførbare til en annen

ansenivå

Tom aktiviserer gjerne Mira med litt lek i hagen.

I Jotunheimen påsken 2014: Tom og Marianne på ski med hunden Mira

karriere. I ytterste konsekvens kan de ta liv, og da er takken å bli kasta når de er 35 år. Det er fortsatt bare en bonus i andre enden. Noen få kan jobbe som instruktør eller med utvikling av materiell for eksempel. Det er dessuten vanskelig å ivareta familiesituasjonen på grunn av hyppig deltakelse i internasjonale operasjoner. Arbeidsvilkår og rettigheter forringes og det er større press nå enn tidligere. Bildet Skyrud beskriver er ikke pent. Han har selv gjort en viktig vending i løpet av karrieren.

FRA EN SIDE AV BORDET TIL DEN ANDRE

Da Tom Skyrud tok utdanning på slutten av sytti-tallet og påbygging gjennom 80-årene (Befalsskolen i Saniteten 77-78, Stabskole og Forvaltningsskole II) og senere jobb i Forsvarets Overkommando var utsiktene for karriere innen Forsvaret lysere. Det var først i 2005 ordningen med

35 års grense ble innført. Tidligere var aldersgrensen 60 år over hele linja, nå gjelder det bare yrkesbefal. Han jobbet med Personell i Forsvarets Overkommando mellom 1990 -2006. Mellom 2003 og 2006 jobbet han med disponering av Befal i Forsvaret. I 2003 ble Forsvarets Overkommando lagt ned. Det ble sluttpakker, omstillinger og nedbemanninger allerede fra 2001.

-Jeg tok selv sluttpakke. Jeg var på vei ut av Forsvaret da jeg ble spurt av BFO om å ta et vikariat som rådgiver frem til jul. BFO opprettet en ny stilling som nå har blitt til 9 år, snart. Jeg har jobbet med Rune Rudberg på samme saksfelt. Her har jeg fått bruke min tidligere kompetanse fra arbeidsgiversiden. Jeg «byttet side av bordet» og skulle forvalte avtaleverket, som jeg tidligere hadde vært med å lage. Jeg har opplevd episoder hvor arbeidsgiversida måtte spørre meg nå i

min nye stilling. Tom Skyrud gliser litt. Hans jobb handler om å løse konflikter mellom enkeltindivider og arbeidsgiver.

-Min oppgave er også å kommunisere til medlemmer at de ikke har noen sak og at arbeidsgiver har retten på sin side.

Hvilke saker snakker vi om da?

-Eksempelvis saker der en ansatt føler seg forbigått i forhold til tilsettingssaker. Det kan ofte bli subjektivt. Her er det alltid skjønsmessige vurderinger og det er mange dyktige offiserer som ikke kan få stillingen de drømmer om. Selv om man er dyktig, så er det mange andre som også er det. Det er lite uttelling i å være kandidat nr.2 og det kan skape mye frustrasjon for de som jobber mot en konkret stilling. Dette gjelder offiserer på alle nivåer. Fra Sersjant, til Oberst og Brigader, til de øverste offiserene i Forsvaret.

Tom Skyrud sier han alltid har vært

30 års bryllupsdag feiret på Island: paret trives svært godt ute i naturen

opptatt av å se på mulighetene og handlingsrommet i forhold til regelverket. Det mener han både Forsvaret og den enkelte er tjent med. Han sier det vil gi en god og fleksibel forvaltning og igjen motiverte medarbeidere.

-Befalsordningen vedtas av Stortinget. I 1995 gjennomgikk BFO en helhetlig revisjon. Det ble endret stykkevis og delt. Det er uoversiktlig i dag. Vi er derfor positive til en helhetlig befalsordning. Ingen vet hva som gjelder slik det er i dag. Mange saker vi jobber med er enkle og kan løses der og da. Vi har hatt én sak som har gått helt til Høyesterett. En av de andre sakene vi har hatt vant vårt medlem i Tingretten, en sak det ble brukt 3 år på. Vedtaket arbeidsgiver har gjort er ugyldig og nå får vedkommende erstatning på 1.5 millioner. Han ble fratatt stillingen sin, men med manglende hjemmel i loven. Dette er et eksempel på manglende kompetanse på arbeidsgiversiden. Det er også et resultat av en manglende forståelse om hva som er hjemlet i befalsordningen. Motivasjonen kan bli utfordret i forhold til økt press og belastning på personellet fordi man får bare flere oppgaver og mindre rettigheter. Det kan føre til flere misfornøyde medarbeidere. Det er derfor både morsomt og spennende å finne løsninger og resultater umiddelbart. Løsninger som både Forsvaret og medlemmer kan leve godt med.

Forsvaret har i dag totalt 17.000 ansatte. 7000 er sivile (administrasjon og støttefunksjoner) 9000 befal, derav 2500 avdelingsbefal.

STREIT OG RYDDIG OFFISER

Stabsjef Arild Helgesen har tidligere jobbet sammen med Tom Skyrud og forteller:

-Det er ikke noe vondt å si om Tom. Jeg har kjent han i et-par-og-tyve-år. Tom er i alle fall sports- og fotballinteressert.

-Hva med en historie? Det Arild Helgesen kan nevne - etter å ha tenkt seg grundig om- er en liten historie som har gitt ham og Tom en god latter.

-Det var på tjenestemannsreise til Brussel, til NATO-kvarteret for å møte personell i Overkommandoen. I den forbindelse stakk vi innom den amerikanske butikken PX, hvor de selger alt fra sokker til elefanter. Vi skulle kjøpe «by-gave» til våre respektive ektefeller. Dette var i starten av 1990. Og jeg fikk se at Tom sto ved Parfymeavdelingen, men tenkte ikke noe mer om det. Da han kom hjem ble det rynking på nesen av gaven! Tom hadde klart å få med seg en anti-rynkekrem fra parfymeavdelingen. Og på den tiden var Marianne ung!...Tom er så veldig ordentlig så jeg har ikke noe å komme til torgs med. En seriøs type, men med glimt i øyet. Det er lettere å fortelle historier om Rune Rudberg for å si det sånn, sier Helgesen.

Da får vi litt lyst til å høre hva Marianne har å si.

-Han er utrolig omsorgsfull. Han husker ikke alltid navn på folk men han husker å snakke til alle og bryr seg om dem. Marianne ringer opp fra bilen på vei til Gardermoen. Hun og Tom skal til California på besøk til sønnen som er NTNU- student, og bor i Amerika for tiden.

Hun forsikrer at Tom ikke er med i bilen og at han reiser til Gardermoen på annen måte. Hun forteller at han er veldig dedikert og derfor er naturlig nok jobben alltid i fokus. Hun mener han er dyktig og at han har hatt noen tunge saker i det siste året. Da trenger man å pusle med andre saker innimellom, slår hun fast.

-Han kobler av med å snekre på et gammelt hus vi har i Sverige. Han har pusset opp alt. Og er utrolig nøye. Der andre ville satt tre spikre, setter han fem. Skjønner du hva jeg mener? Marianne ler i telefonen.

-Men han sender kona opp i stigen for å male! Selv om han ikke er veldig høyde-red, så er han i alle fall litt redd. Hun ler igjen. -Ja, det stemmer vi har nettopp hatt 31 års bryllupsdag. I fjor feiret vi 30 års bryllupsdag på Island med guttene våre. Det er ikke noe feiring i år. Men jeg får blomster. Det er den eneste dagen i året jeg får blomster! Det er klingende latter igjen fra telefonen... dette må han tåle sier Marianne. Hun tenker seg litt om igjen.

-Noen ganger greier han ikke å skru av telefonen, men han kobler av i skauen og på hytta. Vi liker å være ute og går mye tur. På ski også. Og hunden skal luftes hver dag. Tom sa selv han trives godt på sjøen i båt. Og han har tydeligvis ikke tenkt å dra inn årene. Det er et stykke igjen før en ny Befalsordning er på plass. Det er i dette feltet med uavklarte ordninger mellom ansatte og arbeidsgiver Tom Skyrud beveger seg med forhandlinger. Da gjelder det i å sitte rolig i båten og navigere etter alle kunstens regler.

WESERÜBUNG-NORD

«Da blir det kamp, og ingenting kan redde dere» svarte den tyske utsendingen Curt Bräuer da den norske regjeringen avviste kravet om betingelsesløs kapitulasjon i april 1940. Kamp ble det, men noen få triumfer kunne Norge koste på seg innledningsvis. Ikke minst redningen av konge og regjering.

Av TROND SÆTRE

Militærhistorisk er det verdt å merke seg at Weserübung-Nord var det første integrerte luft-sjø og landangrepet under én kommando. General Nikolaus von Falkenhorst hadde forberedt invasjonen av Danmark og Norge i 1940, og ledet gjennomføringen i Norge – Han landet på Førnebu den 10. april 1940.

Danmark inngikk en ikke-angrepspakt med Tyskland i mai 1939; derfor var ikke den danske hæren mobilisert. Den tyske hæren krysset grensen til Danmark klokka 4.15 om morgenen den 9. april. Noen steder kom det til kamp, særlig i Sønderjylland, men regjeringen besluttet å innstille all mostand allerede klokka 6. Dette skyldes ikke bare manglende mobilisering, men også frykten for bombeangrep.

I Norge fant en av de viktigste enkelt-hendelsene sted nærmest i samme minutt som invasjonen begynte: Oberst Birger Eriksen sikret sitt ettermæle i Norges historien, da han klokka 4.21 samme morgen ga ordre om å skyte mot den tyske krysseren Blücher og to mindre tyske marinefartøy fra Oscarsborg festning, idet disse prøvde å trenge gjennom Drøbaksundet. Skipene hadde blitt oppdaget ved Færder like før midnatt.

Oscarsborg festning var ikke helt forberedt. Mannskapet besto mest av nye, utrente rekrutter; faktisk var det bare en uke siden festningen hadde fått nytt mannskap. Rekruttene brukte lang tid på lade om, og det ble bare skutt med kanoner to ganger den natta. Første skuddet traff Blücher rett forut akter mast, og satte deler av skipet i brann. Andre skuddet forårsaket også flere branner da det traff ved ett av kanonbatteriene, som havnet i sjøen. Uten kanonbatteri hadde tyskerne problemer med å besvare ilden. Kort tid etter kanonavfyringen, klokka 4.25, avfyrtes torpedoer fra Oscarsborgs undersjøiske batteri, og Blücher begynte å synke.

Men det tok lang tid for krysseren å synke, to og en halv time. Noe som forklarer hvorfor nyere historieforskning tyder på at færre ble drept under angrepet en tidligere antatt. Dessuten ga Eriksen ordre om å redde den som reddes kunne. En trodde tidligere at rundt 1000 mennesker om bord på Blücher omkom, men trolig var det nærmere 500.

Senkningen av Blücher hadde uansett en svært viktig effekt; den forsinket den tyske besettelsen av Oslo, og uten denne forsink-

elsen hadde verken konge eller regjering hatt tid til å flykte. Også viktig var gullbeholdningen fra Norges Bank, som ble ført ut av Oslo omtrent samtidig.

En apokryf historie går ut på at da kong Haakon 7. ble vekket den 9. april med meldingen om at Norge ble invadert, spurte han «av hvem?». En vet ikke om historien er sann, men den sier noe om forvirringen og den allment urolige verdenssituasjonen tidlig i 1940. Invasjonen ble igangsatt uten krigserklæring eller annet forhåndsvarsel. Den tidligste mobiliseringen var folkelig og spontan, men ble hemmet av det faktum at store lagre allerede var erobret av tyskerne. Kvelden den 9. april var alle viktige norske havner besatt.

Derfor fant de innledende kampene for det meste sted i innlandet. På gården Midtskogen utenfor Elverum kom det til en trefning den 10. april, en som også regnes som en viktig midlertidig seier for Norge. Den tyske flyattachéen Eberhard Spiller samlet et kompani på 100 fallskjermjegere og reiste nordover for å pågripe konge og regjering, som hadde flyktet i retning Hamar. På Midtskogen ble de konfrontert av en blandet, norsk militærgruppe bestående av styrker fra Terningmoen leir i tillegg til en del lokale skytterlagsfolk – Til sammen ca. 90 mann.

Ikke alt gikk som planlagt for nordmennene. De hogde ned trær og lagde en tømmerstopping som skulle tvinge de tyske fallskjermjegerne ut av transportkjøretøyene sine og til fots ut i den dype snøen. Imidlertid var trafikken så stor på Hamarveien den natta, at sperringen ble flere hundre meter lang, og tyskerne stoppet lenger vest enn planlagt, da de ankom i halv to-tiden, natt til

10. april. De norske troppene måtte forflyttes, og i mellomtida åpnet tyskere ild. Mitraljøsene som nordmennene hadde plassert på Midtskogen, virket først ikke i den sterke kulda, men etter mye strev fikk de i gang den ene. Senere fikk mitraljøse-mannskapet ordre om å trekke seg tilbake for å møte resten av de norske styrkene. På morgenen var de samlet, og ble forsterket med mannskap fra Krigsskolen. Men da de rykket fram til Midtskogen igjen, hadde tyskerne trukket seg tilbake og reist sør- over. Årsaken til tyskernes retrett var visstnok at Eberhard Spiller ble alvorlig såret i trefningen; han døde senere på Hamar sykehus. 2-6 tyskere døde under kampene, mens nordmennene slapp fra det med noen sårede.

Trefningen blir regnet som svært vellykket. Kongen og regjeringen unnslopp igjen, og fikk dessuten tid til å fullføre Elverumsfullmakten, der regjeringen ble gitt en generell fullmakt til å treffe avgjørelser og ivareta landets interesser under krigen. De norske styrkene kunne også skryte på seg at Midtskogen var første gang tyske landstyrker ble beseiret under andre verdenskrig.

Kong Haakon 7, kronprins Olav og regjeringen måtte flykte videre, men forlot ikke Norge før den 7. juni 1940, like etter at de allierte styrkene i Narvik ble overført til Frankrike. Fra 28. mai t.o.m 8. juni var Narvik under alliert kontroll, men de norske styrkene kunne ikke holde byen alene.

Som et resultat av de innledende kamphandlingene var Norge, sammen Nederland, de eneste to tyskokkuperte landene som hadde en anerkjent regjering under krigen.

Blücher synker i Drøbaksundet.

Stor-øvelse i Finnmark for første gang siden 60-tallet

Vinterøvelsen Joint Viking ble gjennomført i mars, og totalt deltok det over 5.000 personell fra alle våre forsvarsgrener. Offisersbladet var i øvingsområdet noen få dager under selve feltøvelsen

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

STOR-ØVELSE I NYTT TERRENG

Øvelsen var delt opp i en styrkeoppbyggingsdel og feltøvelsesdel. Brigade Nord og støttende avdelinger fra Sjøforsvaret, Luftforsvaret, Heimevernet, Cyberforsvaret, Forsvarets spesialstyrker, FLO og Forsvarets sanitet, fikk øvet seg på styrkeoppbygging/forflytning over lange avstander. På plass i øvingsområdet Alta-Porsanger-Karasjok-Kautokeino og tiliggende fjordarmer og kyststrøk, fikk avdelinger og soldater også testet sine feltferdigheter under til tider krevende forhold i Finnmark. De fastboende vil nok hevde at soldatene var heldige med været og temperaturer på så vidt under 0 grader, selv om Finnmark fikk føle den

kraftige stormen som herjet i Nord-Norge et par dager under øvelsen.

GIH – MEGET FORNØYD

Gjennomføringen av denne fellesoperative storøvelsen, i et relativt nytt og krevende område i vårt langstrakte land, satte også logistikken på prøve, i tillegg til de sambandsmessige utfordringene som Finnmarks spesielle topografi sørger for. Generalinspektøren for Hæren (GIH), generalmajor Rune Jakobsen, sier til Offisersbladet at han er meget fornøyd med øvingsutbyttet under Joint Viking, der deltagende avdelinger fikk nyttige erfaringer i nytt øvingslende, i tillegg til mye læring i forhold til operativt planverk, sivil/militær koordinering, samt logistikkplanlegging. Generalinspektøren

var også meget fornøyd med gjennomføringen av «Brigaden i angrep» med skarp ammunisjon, støttet av F-16 og Bell 412 helikoptre.

OPPSUMMERING FRA SJEF 2. BATALJON

Oberstløytnant Bjørnar Eriksen

Oberstløytnant Bjørnar Eriksen er sjef for 2. Bataljon på Skjold, og oppsummerer forberedelser og gjennomføring av Joint Viking slik:

Forberedelsene til øvelse Joint Viking i Finnmark har for 2.Bn sin del, handlet om å bli kjent med Finnmark

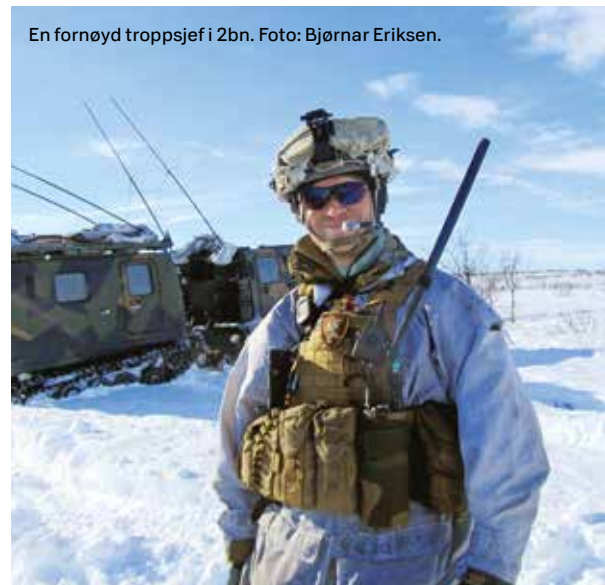
generelt, og garnisonen i Porsanger spesielt. Videre hadde vi i løpet av vinteren fullt

SanBn øver Medevac med Bell 412. Foto: Forsvaret

En fornøyd troppsjef i 2bn. Foto: Bjørnar Eriksen.

HV innsatsstyrke Ida og Lyre øver ildoverfall under Joint Viking. Foto: Forsvaret

fokus på vinterferdigheter med interne vinterøvelser. Soldatene har i løpet av januar og februar jobbet mye med kulde- og snø utfordringer, skiferdigheter, og så har vi brukt mye tid på å operere med snøscootere og beltevogner. Dette er en del av vår normale trening og således ikke noe spesielt i forhold til å øve i Finnmark.

Logistikken under øvelse Joint Viking har stort sett gått på skinner for vår del. Godt planlagt og gjennomført av Nasjonal Logistikk Kommando og Brigade Nord. Det ble fremvist en imponerende evne til å flytte mye materiell og personell innenfor et relativt kort tidsrom. Reaksjonsevnen er med andre ord beviselig til stede når det kreves. Finnmark er et nytt øvingsområde for oss alle i Brigade Nord, men vi har evne til å operere i hele Norge.

Garnisonen i Porsanger med Halkavarre skytefelt er et meget godt øvings- og treningsanlegg med gode muligheter for å øve fellesoperativt samvirke. Her fikk vi utnyttet artilleristøtte, helikopter og flystøtte i brigaderammen, noe som er avgjørende for å øke stridsevnen hos alle kampenheter i Brigade Nord. Utfordringene i Finnmark går først og fremst på fylkets størrelse som kan sammenlignes med Danmark. Logistikk og sambandsfolkene merker dette spesielt. Vi var heldige med godt vær og fikk oppleve Finnmarksvidda på sitt flotteste. Øvingsutbyttet for 2. Bn var totalt sett meget godt, vi fikk gjennomført skarpskyting i avdelingsforband sammen med Panserbataljonen, og vi fikk operert med hele bataljonsystemet i et nytt og godt øvingsterreng.

Nestkommanderende i Panserbataljonen, major Erling Nervik

Nestkommanderende i Panserbataljonen, major Erling Nervik oppsummerer øvelsen:

Forberedelsene var mange og sammensatte i og med øvelsens oppbygning og kompleksitet. Mye av fokuset forut for øvelsen lå på deployering av bataljonen til et nytt operasjonsområde. Bataljonen har ikke deployert med denne størrelsen siden vinterøvelsen i Trøndelag for alt for mange år siden slik at dette var en erfaring som ble gjort og en viktig og riktig eksersis. Kompetanse på å deployere bataljonen er viktig, og i så måte gir øvelser som krever et slikt omfang på logistikken

Panserbataljonens Leopard 2 passer på vei i stilling nær Porsangermoen.

Gutta i BK-troppen i Esk 6 Panserbataljonen stortrivdes på øvelse.

Leder Utenriks- og Forsvarskomiteen Anniken Huitfeldt inspiserer Panserbataljonen.

Mye logistikk, her lastes utstyret til SanBn ombord i en C 130 J Hercules. Foto: Forsvaret

Store mengder av Brigadens materiell og stridsvogner ble transportert med store lastebåter Nordover. Foto: Forsvaret

I stilling et sted på vidda. Foto: Bjørnar Eriksen.

uvurderlig kompetanse. Materiellet gikk i stort med båt, hovedstyrken tok fly mens en liten eskadronsstridgruppe støttet av TT fra Stridstrenbataljonen, kjørte landeveien med oppdragsløsning underveis. Forberedelsene og planleggingen forøvrig gikk i stort på bataljonens skarpskyting i rammen av Brigade Nord i Halkavarre skytefelt samt den påfølgende feltøvelsen (FTX).

Logistikk og utfordringer knyttet til denne var og ble et gjennomgående hovedfokus. Vi har forbedret evnen til planlegging og gjennomføring av en deployering i dette omfanget. I lys av et økt fokus på beredskap gir også denne kompetansen på sin måte en økt operativ evne. Vi må likevel fortsette å fokusere på kompetansebygging innen deployeringer av et slikt omfang, som da krever øvelser som tilrettelegger for dette. Øvelser nær hjemmebasen er ikke i like stor grad en stresstest som denne øvelsen medførte med de til dels svært lange forsyningslinjene som er i Finnmark. Utover selve deployeringen fikk vi også øvd på avdelingens håndtering av farlig gods, utstrakt transport og operasjoner på regulerte akser, etterforsyning av avdelingen i forskjellige faser

samt feltreparasjoner og berging på avdelingens materiell, herunder kampvogner. Avdelingen er svært fornøyd med å ha fått muligheten til å øve på alt dette.

Finnmark var en ny opplevelse og erfaring. Områdets størrelse og mulighet for stor spredning og utgrupperinger stilte særlige store krav til tilstrekkelig og effektiv kommando og kontroll. Sambandssystemene, og særlig mangelen på HF samband medførte store utfordringer, der aksepten for og nødvendigheten av å operere under den intensjon som ble satt var nødvendig. Når det er sagt, så er det i seg selv en ferdighet som man må beherske, og som vi i mindre grad blir utfordret på under øvelser der operasjonsområdet er betydelig mer komprimert. I sammenheng med dette så ble også vår evne til å utnytte det terrenget som vi opererte i prøvd.

Utdanning, trening og øving på sterkt regulerte akser og i øvingsfelt forøvrig skaper en praksis og standard der vi er for lite flinke til å utnytte mulighetene som terrenget gir når vi først har den. Vi slåss på den måten og med de preferanser vi tar med oss fra trening og omsetter den i praksis under slike øvelser. For

mange ble det en “aha-opplevelse” og en spesielt viktig erfaring i forhold til den rådende praksis der vi i stor grad er og blir veibundet. Finnmark, og særlig Finnmarksvidda som vi tidvis opererte på gir så mange flere muligheter enn det det “trente” øyet først ser. Dette har også et sikkerhetsmessig aspekt ved seg ved at vi i mindre og mindre grad har institusjonell erfaring og kompetanse med å operere i utstrakt grad utenfor vei. Kort oppsummert: Logistikk i stort herunder deployering, K2, manøvererfaring samt det å bli kjent med en ny del av vårt eget land ga et meget godt utbytte for Panserbataljonen.

Offisersbladet bemerker at det i forkant av øvelsen tilfløt lite informasjon om pressens tilgang til å dekke selve feltøvelsen. Det var heller ikke lagt opp til, eller koordinert mulighet for organisert besøk hos noen av avdelingene. Om dette var av sikkerhetsmessige årsaker, vites ikke. Men Offisersbladet kjørte rundt i leiebil, og på leting etter avdelinger i felt, betryggende nok behandlet på like linje med «turistene» i området, som kjørte rundt og tok bilder av materiell og personell.

Leasing / Privatleie

LEIEPERIODE 36 MND	STARTKOSTNAD	15.000 KM PR ÅR
1 stk Audi A3 110 hk T FSI S-tronic Ambition	Kr. 36.000.-	Kr. 2.490.-
1 stk BMW 520 d X drive Touring Aut M sport	Kr. 36.000.-	Kr. 5.990.-
4 stk Volvo XC 60 Summum Aut AWD	Kr. 36.000.-	Kr. 5.400.-
LEIEPERIODE 48 MND	STARTKOSTNAD	15.000 KM PR ÅR
2 stk Opel Corsa 1.0 Turbo Premium	Kr. 30.000.-	Kr. 1.750.-
2 Ford Fiesta 100 hk Titanium 5 d	Kr. 30.000.-	Kr. 1.690.-
2 stk MB A 180 Aut AMG 122 hk	Kr. 40.000.-	Kr. 2.670.-
1 Mazda 3 120 hk Optimum 5d	Kr. 40.000.-	Kr. 2.310.-
2 Peugeot 308 SW GT Line 130 hk Automat	Kr. 40.000.-	Kr. 3.195.-
1 MB C 250 TBT 4M Avantgarde	Kr. 40.000.-	Kr. 5.990.-
2 Audi A6 Allroad 211 hk Q/S SE	Kr. 50.000.-	Kr. 8.999.-

PLUG-IN HYBRID – Et miljøvennlig alternativ

LEIEPERIODE 48 MND	STARTKOSTNAD	15.000 KM PR ÅR
1 stk Audi A3 E tron 204 hk Ambition SB	Kr. 40.000.-	Kr. 2.850.-
2 stk Volvo V60 D5 231 hk AWD Summum	Kr. 40.000.-	Kr. 3.995.-

Alle priser er inkl mva.

Alle bilene leveres med komplette sommer og vinterdekk. Andre kjørelengder på forespørsel.

I tillegg til de oppgitte priser kommer følgende i tillegg:

- Forsikring IF pt kr. 5.990,-
- Service i.h.t bilens servicehefte må følges og betales av leietaker
- Årsavgift pt. kr. 3.950,- pr. år. inkl mva (Fra 1/7 til 31/12 halv avgift)
- Tinglysnings-/etableringsgebyr kr. 3.990,-

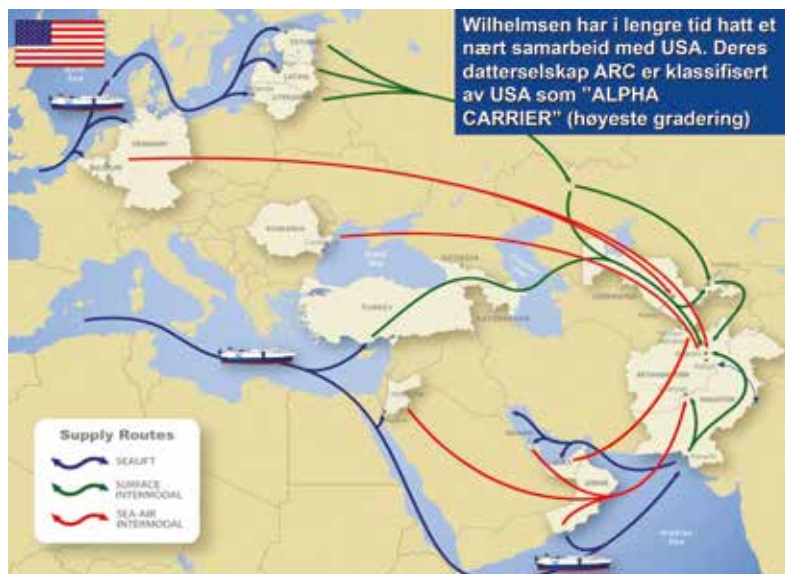
Det tas forbehold om kredittvurdering, leveringssituasjon og endring i rente- og avgiftsnivå.

Ta kontakt med : Tom Brenna Mob 900 86 190

Jon Børge Engelstad Mob 951 53 396 www.ctcbilpartner.no

En logistikk-revolusjon i Fo

I mars undertegnet Forsvaret en prinsipielt meget viktig logistikkavtale med WilNor Governmental Service AS, som er et selskap i Wilhelmsen gruppen. Det er første gang i forsvarshistorien at en slik sivil/militær kontrakt er inngått.

Av EINAR HOLST CLAUSEN

KORTENE TETT TIL BRYSTET

Avtalen med Wilhelmsen-gruppen kom overraskende på de fleste, for Forsvarsdepartementet og FLO har holdt kortene tett inntil brystet. At avtalen ble underskrevet i all hast før påske, er lettere å skjønne når det i skrivende stund også har blitt kjent at det er tatt en ny overraskende og diskutabel avgjørelse om å skille ut materiell- og investeringsdelen av FLO som egen etat under Forsvarsdepartementet, med implementering allerede fra 1. januar 2016! Les mer om dette også i denne utgaven.

BEREDSKAP DØGNET RUNDT

WilNor Governmental Service AS (WGS) har to aksjonærer, Wilh. Wilhelmsen Holding og NorSea Group. NorSea Group skal i fremtiden ha ansvaret for å lagre store mengder forsvarsmateriell (primært containere fra HV), og på svært kort tid kunne frakte dette materialet frem til ønsket posisjon, med beredskap døgnet rundt, 365 dager i året. Dette vil i forhold til dagens situasjon, senke reaksjonstiden til HV betydelig, og på sikt kanskje også andre avdelinger i Forsvaret.

Basene til NorSea Group har også kapasitet til å kunne motta store mengder alliert materiell og personell øvelser, krise/krig. Det er altså WGS som skal ha det overordnede koordineringsansvaret, og NorSea Group som med sine mange baser langs hele norskekysten, får ansvaret for den praktiske gjennomføringen. For å få dette til å fungere rent planleggings- og kommandomessig, vil ledende personell i WGS være representert i FLOs nasjonale logistikk-kommando på Kjeller.

VERDENSOMSPENNENDE TRANSPORT- OG MOTTAKSAPPARAT

At denne sivil-militære kontrakten nå er på plass, er ingen umiddelbar overraskelse. Forsvaret, og spesielt Heimevernet, har over tid sett behovet for en bedre logistikk-kapasitet, som raskere kan transportere materiell til havs og til lands, i tillegg til behovet for å sikre lagringsområder langs hele vårt langstrakte land. Dessuten er sikkerhets-situasjonen en helt annen i dag, enn for noen få år tilbake. Kombinasjonen av behovet for økt beredskap og raskere reaksjonstid, samt det faktum at Russland har vist evne til å forflytte store mengder materiell og personell på svært kort tid (Georgia og Ukraina), har nok også fremskyndet prosessen.

Offisersbladet hadde allerede i utgave 3/2010 en artikkel om Wilhelmsen-rederiets enorme verdensomspennende lastekapasitet til havs og til lands, og de oppdrag som de utførte for eksempelvis de Amerikanske styrkene. Under krigen i Afghanistan fraktet Wilhelmsen mer enn 135.000 kjøretøyer, containere og helikoptre til deployerings-områdene. Forsvarets nylige inngåtte avtale med Wilhelmsen-gruppen blir mikroskopisk i forhold, men ser man på de bemanningsproblemene Forsvaret sliter med, samt det faktum at Forsvaret uansett har måttet leie havne-områder og sivile fartøyer for å skipe ut eller motta materiell i forbindelse med deploy-

Logistikkstøtte til allierte «world wide»

Den maritime industrigruppen Wilh. Wilhelmsen ASA har ofte fått oppdrag av det norske forsvaret, og da transportert tyngre avdelingsmateriell og kjøretøy til og fra øvelser i nord. Mindre kjent er det kanskje at Wilhelmsen i dag transporterer militært materiell mellom Europa, USA og Midt-Østen for våre allierte. Ved hjelp av sitt omfattende globale nettverk kan Wilhelmsen også bidra til å rekognosere og tilrettelegge forsyningsruter inne i krevende områder i de fleste verdensdeler.

Vice President Logistics, Vidar Hole er siviløkonom, men har også befalsutdanning. I tillegg jobbet han flere år i FD med fregattprosjektet.

Mark V klasse "Ro-Ro" fartøy som Wilh. Wilhelmsen har under bygging.

Wilhelmsen transporterer rakettkjøretøyer til utskrytningsplassformer.

Rederiet transporterer Amerikansk materiell til både Afghanistan og Irak.

Foto: US Armed Forces

Representanter fra Wilh. Wilhelmsen og Sjøforsvaret i havn under oppdrag Atlanta.

Av Einar Holst Clausen

Wilhelmsen-gruppen er allerede i dag den største aktøren i verden på transport av rullende last etter prinsippet "ende til ende ansvar". Hovedtyngden av lasten er sivile produkter som personbiler, lastebiler, landbruksmaskiner og vindmøller. En del av lasten er tyngre, militære kjøretøyer og annet utstyr, enten til øvelser, eller internasjonale operasjoner. Sammen med sine partnere, kontrollerer Wilhelmsen-gruppen opererer verdens største flåte med rundt 130 bil- og ro-ro skip (Roll

on-Roll off), med lastekapasitet på opptil 139.000 kubikkmeter, eller tilsvarende mer enn 8.000 personbiler (Mark V-klasse under bygging). Denne flåten representerer en enorm løftekapasitet som kan nyttes ved øvelser og internasjonale operasjoner.

Wilhelmsen har et meget stort globalt nettverk med mer enn 400 kontorer i 75 land og fysisk tilstedeværelse i 2.200 havner rundt om i verden. I tillegg opererer gruppen et større antall sjøterminaler og tekniske verksteder hvor tyngre vedlikehold og modifiseringer av kjøretøyer foretas. Gjennom sitt nettverk leverer også Wilhelmsen-gruppen alle typer varer og tjenester som verdens

handelsflåte etterspør. Flere av de ansatte i Wilhelmsen-gruppen har erfaring fra Forsvaret, og kjenner således godt til de behov, utfordringer og muligheter som eksisterer på militær side.

Under operasjon Atlanta bidro eksempelvis Wilhelmsen-gruppen med omfattende logistikkstøtte til fregatten KNM Fridtjof Nansen i alle havnene i operasjonsområdet rundt Aden-bukten, samt under transit til og fra Haakonsværn. Denne innsatsen ble planlagt og gjennomført i meget tett samarbeid med offiserer fra FLO Logbase Bergen og Marinen's logistikkvåpen. Under operasjonen arbeidet forsvarets nasjonale støtteelement (NSE) og

Wilhelmsens representanter som et integrert team.

Samarbeidet viste seg å bli meget verdifullt for fregatten og mannskapet om bord. Wilhelmsens lokale tilstedeværelse sørget for koordinering av havneanløp og tilrettelegging av transport, forlegning, forpleining, klarering og mottak/forsendelse av materiell og teknisk personell fra Norge, samt ikke minst levering av drivstoff til fregatten. Det nære og vellykkede samarbeidet er et godt eksempel på hvordan Forsvaret i fremtiden kan optimere logistikken i internasjonale operasjoner gjennom å utnytte kapasiteter på sivil side. Wilhelmsen har, i følge Vice President

Logistics Vidar Hole, i disse dager orienteringer og dialog med FLO om et mulig fremtidig samarbeid på, der Forsvaret kan tilføres kunnskaper om muligheter og kapasiteter på kommersiell side innen logistikk. Gevinstene ved et fremtidig utvidet samarbeid kan i følge Vidar Hole være en erfaringsutveksling og samtidig læring. Forsvaret kan i tillegg få en mer kostnadseffektiv logistisk understøttelse av sine utenlandsoperasjoner. Noe som igjen kan gi økt operativ evne med egne personell og budsjettammer. I følge Hole oppnår Wilhelmsen på sin side, i tillegg å få testet ut løsninger som også kan tilbys andre allierte

med transportbehov i samme område. Det kan bli spennende å se hva disse samtalene fører frem til. Slik jeg ser det, så kan det rent umiddelbart virke som om Forsvaret kan spare betydelige beløp ved å planlegge materielltransporter i god tid, og av den grunn kunne bruke sjø- og innenlandstransport for flere typer militært materiell til internasjonale operasjoner fremfor å benytte kostbare flytransport i stor utstrekning. Jeg tror også samarbeidsmodellen som ble testet ut under Operasjon Atlanta med hell kan benyttes under de fleste andre typer fremtidige deployeringer, enten områdene ligger i kystnære strøk eller innenlands sier han.

Offiserbladet skrev om Wilh. Wilhelmsens logistikkstøtte allerede i 2010.

eringer, så ser avtalen ut til å være et «kinder-egg» for Forsvaret, nå i første omgang for Heimevernet.

BASERT PÅ ANERKJENNELSE OG TILLITT

Offiserbladet møtte konsernsjef Thomas Wilhelmsen på hans kontor på Lysaker, sammen med økonomidirektør Nils P. Dyvik og Vidar Hole, direktøren i det nye selskapet WilNor Governmental Service AS. Thomas Wilhelmsen ga klart uttrykk for at han er meget fornøyd med den nye kontrakten, og et fremtidig samarbeid med Forsvaret. Han sa at det er en anerkjennelse å bli valgt som Forsvarets samarbeidspartner, og at dette er bygd på tillitt. Den unge konsernsjefen ga også uttrykk for at han ser et stort potensiale i et fremtidig samarbeid, og understreket at dette er en strategisk viktig kontrakt for Wilhelmsen-gruppen.

Under samtalen kom det også frem at Wilhelmsen i tillegg til de store oppdrag-

ene for USA, blant annet har transportert svensk materiell tilbake fra Afghanistan, og bistått det norske forsvaret i oppdraget med å hente ut kjemiske våpen fra Syria (Operasjon Recsyr). Daværende forsvarssjef Harald Sunde uttalte at operasjon Recsyr ikke hadde vært gjennomførbart uten støtte fra Wilhelmsen-fartøyet.

Sjefen for det nye selskapet WilNor Governmental Service AS, Vidar Hole, sier til Offiserbladet at han ser frem til et tett og godt samarbeid med Forsvaret på logistikk-siden. Gjennom dette samarbeidet beroliges også vår nærmeste alliert som gjentatte ganger har uttrykt bekymring for at Norge er for dårlig rustet til å motta og understøtte Marine-korpset når de i tilfelle krise/krig, kommer i sin fulle tyngde, sier han. HVs container-konsept skal være ferdig innen oktober. Hole knytter nå til seg og ansetter personell med ønsket kompetanse, hvor mange er tidligere offiserer

på høyt nivå, med og uten logistikkbakgrunn. Vidar Hole selv er siviløkonom og har befalsutdanning, samt at han blant annet tidligere har jobbet i Forsvarsdepartementet i prosjekt fregattanskaffelse. Han har således et godt utbygd nettverk allerede, og er vel kjent med Forsvarets organisasjon og kultur.

TVERRPOLITISK ENIGHET

Regjeringspartiene ser nå ut til å få til en bred politisk enighet om denne avtalen og ønsket om å styrke totalberedskapen. Liv Signe Navarsete, har som Senterpartiets forsvarspolitiske talskvinne og medlem av Utenriks- og Forsvarskomiteen, uttrykt at hun ble overrasket over kontraktsinngåelsen, og at saken ikke har vært til drøfting i Stortinget. Arbeiderpartipolitiker og leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen Anniken Huitfeldt, uttrykker imidlertid tilfredshet med en slik avtale, og regner med at de

utfordringer som fremkommer vil bli ivarettatt.

Utfordringer kan være sikkerhetsklareringer, sivile firmaers tilgang til forsvarshemmeligheter og hvilken status de sivilansatte i NorSea Group og WilNor Governmental Service får ved en eventuell mobilisering/krigssituasjon. Sikkerheten på de sivile basene til NorSea Group, er i følge Wilhelmsen gruppen ivarettatt i dag, men ved behov for tyngre sikring i krise/krig, har Forsvarssjef Bruun-Hanssen tidligere uttalt at Forsvaret skal bistå med de ressursene de har. Offisersbladet har stilt to spørsmål til Forsvarssjefen, og fått svar på disse:

-Du uttalte at beredskapskontrakten vil styrke Forsvarets reaksjonsevne, og at Wilhelmsens og NorSea Group sine logistikkleveranser vil ha en vesentlig betydning for vår beredskap, i tillegg til at den gir oss større evne til utholdenhet. På hvilken måte vil kontrakten kunne styrke reaksjonsevnen og gi bedre evne til utholdenhet for Forsvaret?

«Det nye logistikk-konseptet legger blant annet opp til at HV-soldatene får utlevert sitt militære utstyr på oppmøtested og ikke ved et sentrallager. Dette underbygger den korte reaksjonstiden HV er pålagt ved at reisetiden til 45 000 HV-soldater reduseres. Wilhelmsen har en betydelig logistikk-kapasitet som Norge nå kan trekke på ved kriser og krig, som en konsekvens av denne kontraktsinngåelsen».

-Kan du være konkret på hva du ser for deg at de innsparte midlene skal brukes til, eller vil dette i stort være en statlig innsparing, gitt at Forsvaret får sine bevilgninger hvert år, basert på 4-års sykluser?

«Forsvaret må styrke sin reaksjonsevne og bedre utholdenheten blant flere avdelinger. Skulle Forsvaret etablert og driftet en lignende organisasjon som Wilhelmsen allerede besitter ville det kostet oss svært mye og det ville tatt lang tid. Det er vanskelig å gi et konkret tall på dette, men Forsvaret sparer det det koster å bygge opp en lignende struktur. Det er dermed ikke slik at dette tiltaket frigjør midler som kan brukes på noe annet, men det styrker reaksjonsevnen betraktelig til en svært lav kostnad».

Generalinspektøren for Heimevernet, Tor Rune Raabye, sier i en kommentar til Offisersbladet at det nye logistikk-konseptet, som baserer seg på bruk av samfunnets felles ressurser, anses som den eneste aktuelle løsningen som kan sikre fortsatt hurtige beredskaps- og klartider i HV. Det nye konseptet må imidlertid fortsette å testes ut og videreutvikles for å sikre at HV kan løse sine oppdrag som forutsatt.

Under krigen i Afghanistan har Wilhelmsen siden 2005 fraktet mer enn 135000 kjøretøyer, containere og helikoptere til amerikanske deployerings-områder (Sjøland-luft). Stadig mer last håndteres ende-til-ende.

Under Øvelse Cold Response 2014 gjennomførte Wilhelmsen i samarbeid med FLO et pilotprosjekt for å teste ut HNS-konseptet. Wilhelmsen tok hand om en BN USMC i noen uker (mottak av styrken, transport, forlegning og forpleining). Wilhelmsen bygde opp "Camp Giskås". Pilotprosjektet var meget vellykket og ga verdifulle erfaringer for alle involverte

Mange verdige markeringer av okkupasjonen den 9. april 1940

Fungerende leder BFO Rune Rudberg og Offisersbladet var til stede under H M Kongens kransenedleggelse på Nasjonalmonumentet og på åpningen av den nye utstillingen på Forsvarsmuseet.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Stortingspresidenten, Statsministeren, Forsvarsministeren og Forsvarssjefen, var på plass da H M Kong Harald ankom festningsplassen og Nasjonalmonumentet klokken 09:00 den 9. april.

Stortingspresidenten holdt en meget god tale der han minnet oss på at frihet ikke er en selvfølge. Han æret de falne i rosende ordelag, og var dessuten overraskende ærlig med å beskrive nye trusler i Europa, og en gryende trussel fra øst. H M Kong Harald la tradisjonen tro ned en krans ved nasjonalmonumentet.

Klokken 10:30 åpnet Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide den nye utstillingen på Forsvarsmuseet, «62 dager – kampene i Norge i 1940». En meget interessant utstilling, som gir oss den riktige og dystre stemningen, som reflekterer frykten og fortvilelsen i disse aprildagene. Generalsuniformene til Kong Haakon og Kronprins Olav, som de flyktet med i aprildagene, er også på plass i en av monterne. Det anbefales et besøk!

Offisersbladet råkjørte deretter til Drøbak, og rakk å få med seg Forsvarsministerens kransenedleggelse på monumentet til oberst Birger Eriksen og Forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssens kransenedleggelse på bautaen over de falne på Oscarsborg festning ved lunchtider. Her er noen bilder fra 9. april markeringene og åpningen av den nye utstillingen på Forsvarsmuseet, som vi for øvrig kan besøke i to år fremover.

Forsvarssjef admiral Bruun-Hanssen legger ned kransen på monumentet over de falne.

Forsvarssjefen har lagt ned krans på monumentet over de falne på Oscarsborg i aprildagene.

Ine Eriksen Søreide legger ned krans på monumentet etter oberst Eriksen.

Kong Harald har lagt ned krans på nasjonalmonumentet.

H M Kongen inspiserer æresavdelingen som sto oppstilt.

HM Kongen inspiserer æresavdelingen som sto opp.

FMN åpnet den nye utstillingen på Forsvarsmuseet «62 dager-kampene i Norge 1940».

En meget severdig og spennende utstilling om de første krigsdagene.

AMERICAN SNIPER

AM. ACTION

REGI: CLINT EASTWOOD

MED: BRADLEY COOPER, SIENNA MILLER, LUKE GRIMES, KYLE GARNER

2 TIMER 12 MIN

Av Nils Vermund Gjerstad

TRAGEDIEN OM USAS STØRSTE KRIGSHELT

I en alder av 84 år viser Clint Eastwood at han fremdeles er en svært dyktig filmskaper. Det siste årene har også Eastwood levert noen veldig gode krigsfilmer. Både “Flags of our Fathers” (2006) og “Letters from Iwo Jima” (2006) er blant de beste krigsfilmene som har kommet ut de siste ti årene.

Denne gangen tar Eastwood for seg Irak-krigen, og det er virkelig spennende action-scener. “American Sniper” har et filmatisk slektskap til Bigelows “The Hurt Locker” (2008). Den er like intens,

men viser en helt annen side ved konflikten.

“American Sniper” handler om Chris Kyle (1973-2013) som er en legende i USA. Med oer 160 bekreftede felte fiender i krigen mot Irak er Kyle en av USAs største krigshelter gjennom tidene. Uoffisielt har han kanskje felt over 200 iranske fiender. Kyle var knapt 1000 dager i Irak og hans meritter som skarpskytter utgjør rekord i amerikansk historie. Blant medaljene han har fått er to Silver Star Medals, hele fem Bronze Star Medals og to Navy and Marine Corps Achievement Medals.

Eastwoods film er basert på Kyle sin egen selvbiografi, som han skrev i 2012,

like før han tragisk nok ble drept av en mentalt forstyrret krigsveteran i Erath County, Texas 2.februar 2013. Da “American Sniper” kom ut i USA skapte den debatt i USA om hvorvidt Kyle var en ekte krigshelt eller bare en drapsmaskin. Slik sett passer det inn i Eastwoods filmografi. Moralske valg har vært et gjennomgående tema i filmene hans siden “Unforgiven” (1992). Filmen ble også nominert til seks Oscar. Under åpningshelgen inntjente den hele 100 millioner dollar, noe som sier litt om interessen for denne type film “over there”. Kuriøst nok kan nevnes at 2. februar 2015 - på dagen to år siden Kyle ble drept - bestemte Texas Governor Greg Abbot at denne dato er

Chris Kyle Day - til ære for den avdøde helten.

Innledningsvis bruker Eastwood in medias res-grepet og plasseres oss midt i den mest intense handlingen og plasserer seeren i posisjonen til Kyle. Mens Chris Kyle legger seg i posisjon og gjør seg klar til å felle en fiende med skarpskytterrifla, så glir tankene hans tilbake til barndommen og hans første erfaring med våpen.

Fremstillingen av irakere i filmen kan virke noe sjablongmessig. De fleste fremstår som ondsinnede kjeltringer.. Dette vil nok virke kontroversielt på mange seere. Men samtidig er dette perspektivet sett gjennom kikkertsiktet

til en snikskytter, hvor man må gjøre avgjørelser lynkjapt før man trekker inn. Scenene hvor Eastwood filmer gjennom Kyles kikkertsikte er svært virkningsfulle.

Kjekkassen Bradley Cooper i hovedrollen spiller svært bra og spiller både på macho-strenger så vel som romantiske. Kjærlighetshistorien til hans nervøse kone Taya Kyle som venter og venter på at sin mann skal komme hjem fra krigen tilfører filmen en var og mer menneskelig side vi seere lett kan assosiere oss med.

Selv om krigen i Irak er selve kjernen i denne filmen er dette først og fremst en film om USA og landets dyrking av en kritikkverdig skytevåpen-kultur.

Hvem ivaretar helheten, Forsvarets behov og personellet?

De tidligere omtalte pågående prosesser i Forsvarssektoren ruller videre. Vi snakker om: Endringer i Lov om personell, ny ordning for militært personell (befalsordning), McKinsey rapporten, Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR), og nå fikk vi enna en sak som krever mye ressurser, nemlig den planlagte etableringen av en ny etat for materiell og materiellinvesteringer!

Her har Forsvarsministeren ikke involvert hverken Forsvarssjefen eller sjef FLO. Den prinsipielle politiske beslutningen fattet av regjeringen, mangler således de fagmilitære vurderinger! De sentrale organisasjonene er heller ikke rådført i prosessen, noe vi hadde forventet i en så viktig sak, fordi tidligere uttalelser beskriver oss som «en av de viktigste samarbeidspartnere». Nok en gang viser Forsvarsdepartementet fram sitt sanne jeg, og sitt behov for makt. Dette sammen med en kultur der ansvar dyttes nedover, gjør at etatssjefens rolle bare blir mer og mer krevde.

Hvordan stiller nå for eksempel arbeidet seg i forhold til Forsvarssjefens fagmilitære råd? Vil han måtte starte utredningene på nytt?

Ubalansen mellom økonomien og Forsvarets behov er kanskje verre nå en noen gang. Vi har et for lite Forsvar til å ivareta våre oppgaver hjemme og ute, samtidig som budsjettet er for lite til å kunne videreføre det Forsvaret vi har i dag. En ubalanse som er påpekt gjennom flere tiår, men som først den siste tiden har fått mer oppmerksomhet. I dette er det to ting som er helt sikkert. For det første er en videreføring av dagens budsjettnivå en villet nedbygging av Forsvaret, og for det andre vil verden rundt oss også i framtiden være i endring. I sum gir dette en situasjon som ikke gir oss nødvendig sikkerhet. Dette bør være vel kjent, og nå er det opp til våre politikere og faktisk håndtere situasjonen, ikke bare prate om hvordan det skal gjøres.

Det vi nå ser er et stadig sterkere fokus på ulike tiltak som skal løse situasjonene, og gi mer operativ evne. Det siste er etablering av en ny etat under FD. I tillegg kommer ny ordning for militært personell, større fokus på intern effektivisering og ikke minst en ny langtidsplan. Det ligger sikkert nye muligheter i disse tiltakene, men det må også følges opp med økte bevilgninger og mer fokus på å bygge avdelinger med riktig og god fagmilitær kompetanse. Alt for ofte snakkes det om tiltak som kommer som følge av at de skal gi mer operativ evne, uten at begrepet operativ evne settes inn i en helhetlig kontekst. Det blir i større grad brukt som et argument for å gjennomføre omstillinger, effektivisere og endre innretninger. Tiltak som i sum har vist seg å gi lite økt evne til innsats utover det å gi mindre avdelinger bedre reaksjonsevne.

Hvorfor opplever vi og ha så dårlig tid? Hvorfor velger vi hurtig-løsninger som ikke er grundig vurdert i viktige saker, slik som Ny militær ordning og etablering av enda en ny etat? Ligger det politiske vurderinger her som ikke helt tåler en debatt i det åpne rom?

Vil det som vi nå ser konturene av bli en kamp mellom ulike deler av Forsvaret, med interne stridigheter om utdanning, egen posisjon, stort fokus på lokale forhold hvor det underliggende behov egentlig er egen eksistens og ikke forsvarets reelle behov? Dette kan føre til et manglende fokus på hva som er det faktiske behovet, nemlig en reell finansiering av den vedtatte strukturen og en langsiktig plan for å holde et nivå som ikke innebærer en nedbygging.

BFO har, som den største tjenestemannsorganisasjon for den militære profesjon, blant annet følgende i vår formålsparagraf:

Å ivareta og fremme medlemmenes faglige, økonomiske og sosiale interesser.

Å styrke Forsvarets stilling i samfunnet og støtte arbeidet med å fremme forsvarstanken og forsvarsviljen i det norske folk.

Dette har vi til hensikt å etterleve, så da blir mitt spørsmål igjen: Hvem ivaretar helheten, Forsvarets behov, og ikke minst; personellet?

Rune Rudberg
Fungerende leder BFO

Lekkasjer, FMR og økonomi

Forsvarsdepartementet vil at graderte dokumenter skal være – graderte. Forsvarssjefen er midt i en prosess hvor han skal løse oppdraget om et fagmilitært råd, og forsvarssektorens økonomi er offentliggjort gjennom McKinsey, politiske taler og standpunkt samt lekkasjer. Og nå er det kjent at FD etablerer en ny etat for materiellforvaltning og – investeringer. Er dette bra eller dårlig nytt for forsvarssektoren?

Åpenhet er en svært viktig del av vårt demokratiske system. Det er helt grunnleggende at vi skal kunne ha kjennskap til hvordan det offentlige Norge tenker, forvalter og utvikler samfunnet. Men, samtidig bør man også erkjenne at åpenhet i form av lekkasjer kan være kontraproduktivt («Lekkasje» er vel et negativt ladet ord?) da det kan forstyrre og påvirke pågående arbeid i en uønsket retning. Dette er muligens hva Forsvarssjefen opplever i disse dager. Det er vanskelig «å snu alle steiner» i Forsvaret, når «alle» vil legge de på plass igjen- helst i samme hullet, før man har sett hva som skjuler seg under. Dette er nok «arbeidsroen» som Forsvarssjefen nå må leve med frem til beslutningene som danner det militærfaglige rådet er fattet.

FD har IKKE lekket nyheten om at FLO skal deles opp og at mye skal «opp et nivå» rett under FD. Dette er en interessant utvikling... Forsvarsbygg er etablert på denne måten, og det er vel ikke en ubetinget suksess, sett fra brukernes ståsted (lav score) eller fra McKinsey som mener å ha identifisert store gevinster innenfor dagens EBA-forvaltning. Nå er ikke FB den eneste skyldige i å etablere svake prosesser da McKinsey mener å kunne bevise at FD også er medskyldig i dette. Det skal virkelig bli spennende å følge etableringen av den nye etaten; Etter hva McKinsey rapporterer ligger det mange hundre millioner kroner i å forenkle, avbyråkratisere og speede opp investeringsprosessene også, og dersom dette skal skje må FD forlate sin «kontroll-kultur» til fordel for ansvarliggjøring gjennom tydelige roller, ansvar og myndighetsavklaringer. De hevder at den nye etaten skal hjelpe på dette – men det har vel aldri skjedd at det blir mer effektivitet gjennom en organisasjonsendring alene...

Forsvarssektorens økonomi har ikke blitt bedre, og den ser ikke ut til å bli styrket heller. Det siste er uttrykt gjennom Forsvarssjefens ramme for sitt militærfaglige råd. 0,5 % vekst blir spist opp av Regjeringens interneffektiviseringskrav, så i praksis er hans råd (nok en gang) en velment anbefaling på vei nedover mot null. For det går dit; det er bare et spørsmål om hvor lang tid det skal ta – eller hvor lenge man skal fjerne avdelinger, fartøy, kapasiteter og garnisoner før alle ser at dette er et forsvar uten relevans eller sikkerhetspolitisk verdi. FFI sier det, McKinsey sier det, GL Mood sier det – mange sier det, men handlingen uteblir.

Summen av alt som skjer denne våren krever årvåkenhet! BFO skal være en forsvarlig og aktiv samfunnsaktør, og vil påpeke de risikoer som ligger i en manglende synkronisering og fragmenterte løsninger. Forsvarssjefen har tiden fram til oktober, og det kunne vel ha vært en mer fornuftig timing å ha sett alt under ett. Eller?

Jon Vestli

Kompetanseutvikler BFO

BFO-GRUNNKURS PÅ ØRLANDET

Onsdag 8. april ble det gjennomført et BFO grunnkurs for tillitsvalgte og BFO medlemmer på Ørlandet.

Flere ATVer og medlemmer av lokalforeningsstyret møtte for å få litt faglig påfyll fra BFO tillitsvalgte Hans Petter Myrseth, Magne Sagvolden og Grethe Bergersen. I løpet av denne dagen fikk deltagerne en grundig innføring i Befalets Fellesorganisasjon, BFOs prinsipp og handlingsprogram, BFO skolen, hvordan skape og drifte lokalforeninger, hva menes med medbestemmelse og styringsrett, gode tips om det å være tillitsvalgt og relevante lover og avtaler. I tillegg ble det lagt inn en egen orientering fra BFO sentralt om ting i tiden, samt en oppdatering fra HTV Luft Magne Sagvolden om status på ulike prosesser i Luftforsvaret. Kurset var lagt opp med en kombinasjon av faglig informasjon gitt av HTV FOH Hans Petter Myrseth og praktisk erfaring fra daglig tillitsmannsarbeid fra HTV Luftforsvaret Magne Sagvolden. I tillegg ble deltagerne utfordret på hvordan de opplevde utførelsen av tillitsmannsarbeidet på sitt nivå.

Deltagerne var godt fornøyd med innretningen på kurset, og uttalte at det er en stor fordel å få mer kunnskap om den tjenestemannsorganisasjonen man er medlem av, og ikke minst få innblikk i hva BFO står for og hvilken påvirkning BFO har. De ulike temaene skapte også en god plattform for relevante spørsmål og diskusjoner.

Deltagerne uttalte at de gjennom et slikt grunnkurs var blitt bedre rustet til å kommunisere hvorfor BFO er den foretrukne tjenestemannsorganisasjonen. Nok en gang har BFO gjennomført et grunnkurs for å bidra til at tillitsvalgte og medlemmer skal bli bedre kjent med hvilken unike posisjon BFO har i vårt daglige virke.

Tekst: Hans Petter Myrseth
Foto: BFO

BFOS VETERANSTIPEND

Befalets fellesorganisasjon har en stipendordning for tildeling av økonomiske midler til veteraner og pårørende av veteraner. For mer informasjon, se bfo.no/link til aktuell info

ØNSKER DU Å SØKE OM STIPEND?

Send e-post til post@bfo.no med tittel Veteranstipend eller
Brev merket «Veteranstipend» til
Befalets fellesorganisasjon
Boks 501 Sentrum
0105 OSLO

Ønsker du å donere penger til Veteranstipendet?
Sett inn ønsket beløp på kontonummer 1503.47.80223 (ikke KID), men merket med «gave Veteranfond».

HTV LUFT BESØKTE SOLA

BFO gjennomførte 9. april møte på Sola sammen med arbeids-giver for å få innspill i den pågående omstillingen. Lokalforeningsleder Rolf Lund tok imot Regionstyreleder Anton Gjertsen, HTV Luft Magne Sagvolden og ATV 330skv Ole Bitnes. Den historiske dagen startet med et tilbakeblikk hvor avdelingssjef ved 139LV avdeling Sola, Bjørn Vikås, orienterte om stasjonens rolle for 75 år siden da det norske flagget ble firt av tyske okkupasjonsstyrker.

Avdelingen på Sola har de siste årene vært gjennom en rekke endringer: 1. februar 2013 ble avdelingen overført til 139LV, 17. september 2014 ble det bestemt at lokalt AMU skulle legges ned, mens 1. januar 2015 ble LKM ansvaret overført til KNM Harald Haarfagre. Det er fremdeles uavklart hva dette skal innebære i praksis for Sjøforsvaret.

Det ble under møtet orientert om aktiviteten og oppdraget til 139LV avdeling Sola. Det ble også anledning til omvisning på 330Skv, operasjonsavdelingen og andre avdelinger innenfor gjerdet. Prosjektorganisasjonen for OT/E for nytt redningshelikopter er på full fart inn, og det ble også briefet om hvor nybygget skal oppføres.

Turen gikk videre til Soma Leir som huser blant annet kjøretøyverksted og lager for Joint Warfare Center.

Dagen gav dermed de fremmøtte både en god oversikt over status for Sola og dagens utfordringer, og vil ta med seg de gode innspillene videre i prosessen for å ivareta de ansattes rettigheter på best mulig måte.

Fra venstre: Regionstyreleder region Vest Anton Gjertsen, Lokalforeningsleder Rolf Lund og HTV Luft Magne Sagvolden.

TRYGGHET ER IKKE GRATIS!

Nordiske Offisersallianse (NOA), som representerer mer enn 35.000 medlemmer i Danmark, Sverige, Finland og Norge, kan ikke lenger stå inne for forsvarsevnen i våre respektive land.

Gjennom en felles og sterk appell til den politiske ledelse i de ulike nordiske land, oppfordrer organisasjonene regjeringene til å begynne å opptre ansvarlig og gjeninnføre et forsvar som kan gjøre den jobben de er forutsatt å gjøre – og som de ulike land trenger. I en felles pressemelding fra et nordisk møte avholdt i Norge denne uken, ble det uttrykt en felles bekymring for tap av et troverdig forsvar fra alle delegasjoner.

Et felles bilde er at forsvarspolitisk og sikkerhetspolitisk utvikling er mer og mer drevet av rent økonomiske kalkyler og effektivitetsråd fra selskaper som McKinsey, uten reell kunnskap eller respekt for den sikkerhetsmessige trussel og de sikkerhetsmessige implikasjoner av anbefalingene som fremmes.

Landene er i økende grad tvunget til å redusere antallet og størrelsen av lojale, ansvarlig og trente offiserer til fordel for sivile arbeidere eller eksterne tjenester, uten at disse har reell kunnskap om grunnleggende forsvarsbehov. Trussel-scenarier fra både asymmetriske terrororganisasjoner som ISIS eller Boko Haram, og den fornyede trusselen fra Russlands økte evne og utviste vilje til å bruke militær makt for å oppnå utenrikspolitiske mål- som vist i intervensjonen i Ukraina, har allerede økt kravene til høy beredskap, godt forberedte og robuste forsvarsstyrker. Samtidig ser vi at de militære styrkene i Norge og Norden blir redusert i antall og størrelse. Offisersforbundene i de nordiske landene ønsker å understreke at politikerne spiller et farlig spill med endringene av forsvarets organisering og er i ferd med å utsette befolkningen for en uakseptabel risiko.

Forsvaret i alle de nordiske landene er utsatt for et stort press gjennom økte krav til beredskap og aktivitet relatert til trening, øvelser og oppdrag. Dette er gjort på gjennom selvpoppofrelse hos offiserenes, soldatene og deres familier. Lojaliteten som ligger til grunn for vår stolthet for yrket begynner nå å koste mye. De ansatte er svært lojale og stolte – og de kan bare gjøre så mye. Personellet utfører lojalt og med stolthet begrensede operasjoner hjemme og ute. Imidlertid kan man ikke forvente at en begrenset styrke som kun kan forsvare et begrenset område, skal evne og forsvare hele Norge. Noen få bataljoner, jagerfly eller Fregatter spredt over hele det norske territorium på land, sjø og i luften, kan ikke forsvare dette alene eller skape tid til at NATO skal kunne reagere og agere. Trygghet er ikke gratis. Nå er det på tide at regjeringene står opp og erkjenner sitt ansvar, respekterer de militære råd som er gitt og gir Forsvaret rammebetingelser som skaper muligheter til å forsvare landenes interesser.

Tekst & Foto: Jon Vestli/BFO

Fra vesntre: Paallystoliitto (FIN) - Sakari Vuorenmaa, NOF - Egil A Aas, HOD (DK) - Niels Henrik Tønning, Offisersforbundet (S) - Lars Fresker, BFO - Jens B Jahren, Upseeriliitto (FIN) - Jari Rantala.

BFO-SKOLEN INVITERER KURS I FORHANDLINGSTEKNIKK!

Kurset gir deg kunnskap om ulike virkemidler og forhandlingsteknikker «som virker». Etter gjennomføringen skal du ha kunnskap om hvordan du oppnår den beste avtalen i en forhandling, håndtering av konflikter og vanskelige forhandlingspartnere, hvordan du lykkes i komplekse forhandlinger og hvordan fremforhandle de beste avtalene, selv i tøffe tider.

Kurset gjennomføres av Forhandlingsutvalgets egne folk, og baserer seg på en sertifisert utdanning.

BFO dekker alle utgifter for sine medlemmer.

Kurset gjennomføres 26-28 mai 2015 i nærheten av OSL. Kurset har ku 20 plasser, og primærmålgruppen er HTV, ATV og andre medlemmer dersom det er plass. Kurset hjemler permisjon iht Hovedavtalen § 34.

Send e-post til jon.vestli@bfo.no for påmelding eller informasjon så snart som mulig. Påmeldingen må inneholde ev verv du har i BFO.

EN NY ÆRA MED USIKKERHET!

I disse dager har Forsvarsdepartementet (heretter FD) fremlagt sitt forslag til den nye befalsordningen, ellers som de har kalt den militærordningen. BFO har vært klar ut i sin sak om hva de mener den nye ordningen bør innebære og BFO sin mening har støttet oppunder å gjøre karriereløpet for befalelever sikrere med fjerningen av tilsetningsordningen til man er 35 år (T35), bedre kjent som avdelingsbefalsordningen.

Så når jeg fikk tilgang til proporsjonen satt jeg meg godt ned for å lese de fornuftige ordene FD skulle bruke for å forklare at T35 grensen skulle fjernes og at alle skulle hatt muligheten for tilsetning til 60 år (T60). Hvem vil vel ikke at alle som ønsker karriere i Forsvaret skal få det? Hvilke arbeidsgiver ønsker ikke å tilby deres ansatte sikkerhet og karrieremuligheter? Jo, i disse dager heter den arbeidsgiveren Forsvarsdepartementet. De gjør ingen endringer når det kommer til tilsetningen av befal/offiserer, i proporsjonen står det som følger, «normen for tilsetning skal være fast tilsetning til 35 år eller 60 år».

BFO har gått ut og brukt ordene «Regjeringen lytter ikke», de ordene er jeg helt enig i, men synes at de skal suppleres med «Regjeringen tenker ikke på sine forsvarsansatte». Majoriteten av utdannede befal i Forsvaret vil i den nye ordningen fortsatt stå i fare for å bli tilsatt på T35 prinsippet, selv om de kanskje ønsker en videre karriere. Enkelte av disse er kanskje teknikere som sitter på dyrebare kompetanse og erfaring som tar år å bygge opp, hvorfor skal de bli avsatt når de er 35 år gamle? Er man ikke egnet som logistikkbefal, mekaniker eller sambandsingeniør når man er 36 år?

Jeg er skuffet over at det er denne proporsjonen som skal bli fremlagt for Stortinget, og stoler på at BFO vil gjøre sitt aller beste for at Stortinget skal vite hvor skoen egentlig trykker, slik at proporsjonen blir endret til slik den burde være. Med sikkerhet for de som ønsker den.

Mine avsluttende ord er hvis Stortinget vedtar prop. 111 som den står, vil man som før minste kompetanse som Forsvaret sårt trenger og nok en sjanse for å gjøre Forsvaret mer attraktivt og bedre har blitt kastet vekk.

Marius Thorsø
Leder BFOs BESO
(Befalselevenes Samarbeidsorgan)

LØNNSOPPGJØRET I STATEN 2015.

Partene i Staten er nå i gang med forhandlingene om lønnsoppgjøret for 2015.

Med bakgrunn i et stort lokalt oppgjør med virkning fra 1. aug. 2014, er det også blitt et betydelig lønsmessig overheng inn i 2015. Overheng og glidning er til sammen beregnet til om lag 2,6 %.

Konsumprisindeksen for samme tidsrom er beregnet til ca. 2-2,25 %. Dette betyr at de ansatte i Staten allerede har fått en reallønnsøkning.

Opgjøret i frontfaget ble ferdigforhandlet 26. mars med en ramme på 2.7 %. Dette gir ut i fra frontfagsmodellen en ramme på 0,1 % for årets oppgjør i Staten. Med en så marginal ramme vil det naturlig ikke være rom for de store lønnsendringene i 2015. Allikevel, de ansatte i Staten har en lavere lønnsutvikling enn ansatte i privat sektor og YS Stat argumenterer for at rammen for de statsansatte må økes med bakgrunn i dette.

Følg det statlige oppgjøret på www.ys.no

Lars Omberg
Forhandlingsleder BFO

**Kunnskap
er makt!**

- FLYTTING INN/UTLAND • DØR TIL DØR HELE EUROPA
- OVER SJØ HELE VERDEN • PAKKING/EMBALLASJE/BEFARING

TLF: +47 33041100/+47 48015418 | post@flyttespesialisten.com

Bankløkka 13 3183 Horten

www.flyttespesialisten.com
INTERNATIONAL REMOVALS

-ditt valg når kvalitet og trygghet teller!

NY ETAT ETABLERES!

Regjeringen etablerer en egen etat under FD for å styrke materiellforvaltningen og materiellinvesteringene i forsvarssektoren. Dette skjer samtidig som Forsvarssjefen gjennomfører, på oppdrag fra statsråden - et fagmilitært råd, for nettopp å beskrive Forsvarets fremtidige organisasjon.

Den nye etaten skal skilles ut, og funksjonene overføres fra FLO og være etablert 1. Januar 2016!

- Opprettelsen av en ny etat vil ikke ha noen umiddelbare konsekvenser utover omdisponeringer internt på forsvarsbudsjettet, hevder FD i dagens pressemelding.

FD hevder at det ikke blir nedbemannings, og ingen avdelinger skal legges ned. Den nye etaten skal ledes av en sivil direktør og være direkte underlagt departementet. Det hevdes at dette grepet forkorter og forenkler styrings- og ansvarslinjene slik at den strategiske styringen av materiellinvesterings- og forvaltningsområdet blir forbedret.

Fungerende leder BFOs umiddelbare kommentar går på forhold som skal sikre de ansatte i prosessen:

- De politiske vurderingene som ligger bak en slik prinsipp-beslutning kjenner

vi ikke i detalj, men for BFO vil det i det videre løpet bli viktig at de ansattes rettigheter blir ivaretatt. Det faktum at Stortinget skal vedta dette allerede i vårsesjonen, og implementering og etablering allerede skal være på plass 1. jan 2016 er bekymringsverdig, sier Fungerende leder BFO, Rune Rudberg i en kommentar.

- En så ambisiøs fremdriftsplan vil være krevende for organisasjonen å absorbere. Vi er her avhengig av at de normer og regler som gjelder i arbeidslivet blir fulgt, slik at rettighetene og ivaretagelsen til de ansatte får høyeste

prioritet! Han legger videre til en bekymring som går på sammenfallende prosesser i samme tidsrom:

- Vi skal innføre en ny militær ordning samtidig som dette pågår. Samtidig vil vi 1. oktober få fremlagt FSJ fagmilitære råd, FMR. Disse prosessene, sammen med McKinsey-rapportens funn og anbefalinger griper inn i hverandre, og BFO er særdeles bekymret for at det ikke er en helhetlig tenkning rundt disse prosessene.

Tekst: BFO kommunikasjonsavdeling
Foto: Forsvaret

DEN STORE AMERIKAREISEN

BFO har igjen gjennomført besøk hos de som tjenestegjør i utlandet. Denne gangen gikk turen til USA. Intensjonen med slike besøk er å informere de som tjenestegjør ute, om de viktigste endringene hjemme.

Det var godt oppmøte og gode diskusjoner også i Norfolk. Noen tok seg også tid til et bilde på slutten av en travel arbeidsdag.

Alt fra NATO-avtalen og ny militær ordning til omstillingen i Luftforsvaret var tema som ble berørt. Det viktigste med en slik tur er likevel å se hvordan de ansatte har det og høre deres erfaringer med NATO-avtalen i praksis. Tjenestemennene virket også godt fornøyde med BFOs ytterligere forbedrede forsikringstilbud.

Flyelever og instruktører i Tucson, Sheppard og Pensacola var de første avdelingene som ble besøkt. OTV Utland Tor Gunnar Framnes og Omstillingstillitsvalgt Thomas Olsen, fikk et godt og viktig innblikk i deres hverdag. Selv om tjenestegjøring i USA er spennende og givende, er det også utfordringer her som i Norge. Flyelevene hadde som forventet lange arbeidsdager. Mer overraskende var det å bli informert om den vesentlige økende belastningen for instruktørene, der arbeidsdagene strekker seg

mot 12 timer daglig og hvor helger i stadig økende grad også må tas i bruk. Det økende arbeidspresset skaper utfordringer både for tjenestemennene og for familien.

Til tross for at NATO-avtalen ikke setter begrensninger for arbeidstid er vi som fagforening bekymret over at arbeidsmiljølovens intensjoner ikke følges. Andre utenlandske nasjoner forvalter avtalen sin slik at instruktørene enten bygger opp avspasering, eller som et minimum får utbetalt kompensasjon for den økende belastningen.

I Pensacola fikk BFO lov til å bo hos navigatørelevne som var et godt avbrekk fra hotelltilværelsen. Her fikk vi et nærmere inntrykk i hvordan elevene og deres medflytter har det i USA.

Neste tjenestområde var Washington DC. BFO fikk et godt møte med Forsvarsattache Generalmajor Finn Kristian

BFOs Tor Gunnar Framnes og Thomas Olsen møtte Forsvarsattaché i Washington, Generalmajor Hannestad.

Fornøyde og snart ferdig utdannede piloter/elever på Tucson AFB.

Instruktørene på Sheppard AFB, deltok så langt de kunne i en meget presset arbeidssituasjon.

To briefere måtte til for å treffe samtlige flyelever i Tucson.

Hannestad gav et godt innblikk i det varierte arbeidet som utføres i hans funksjon. I tillegg fikk BFO treffe en sammensatt gruppe tjenestemenn der alt fra personell på ambassaden, til enkeltmennesker i ulike prosjektstillinger var samlet. Flere gode innspill til forbedringer i NATO-avtalen ble diskutert, spesielt viktigheten rundt pensjonsrettigheter for medflyttere ble fremhevet.

Siste avdeling som ble besøkt var Norfolk. Der ble det også gjennomført informasjonsmøte. I tillegg ble det avholdt årsmøte da den "lille" lokalforeningen Nord-Amerika har sin representant der.

BFO sitter igjen med et godt inntrykk av at NOSU og andre støttefunksjoner bruker NATO-avtalen fornuftig, til å finne gode løsninger for de som tjenestegjør i USA. Til tross for at det er et

stort land og mange ansatte som skal ivaretas har de begrensede personellressurser å spille på, og BFO er kjent med at kompleksiteten bare øker, nå som vi til stadighet øker antallet tjenestesteder basert på anskaffelsen av F-35.

Vi fikk igjen testet ut medlemsavtalen med Hertz, og nok en gang oppleves dette en kjempesuksess på reisene i USA. Som BFO-medlem får man medlemskap i Hertz Gold Plus. Dette gjorde at vi fikk oppgradere kjøretøy, samt sparte tid i køene for uthenting av leiebilene.

Vi takker personellet i USA for god ivaretagelse og konstruktive møter!

Tekst og foto: Thomas Olsen
og Tor Gunnar Framnes

NY LEDER I BFO-REGION VIKEN

BFO Viken har avholdt sitt andre regionstyremøte for året med stort oppmøte og en variert agenda. Blant annet orienterte fungerende leder BFO, Rune Rudberg om aktuelle saker, herunder FMR og ny PO/BO. Et annet punkt på agendaen var valg av nytt lederteam. Valg ble foretatt, og avtroppende leder major Pål Maugesten overlot lederklubben til major Sten Rune Karlsen. Sten Rune har fått med seg kaptein Per-Arne Bjørklid som nestleder, han tar over etter major Morten Løvdal. Den nye ledelsen ønskes lykke til i sine verv til beste for BFO.

Pål Maugesten (til høyre) overlot lederklubben til major Sten Rune Karlsen (i midten), flankert av ny nestleder kaptein Per-Arne Bjørklid.
Foto: Offisersbladet

STØTTE FRA SENTERPARTIET!

Senterpartiet og dets internasjonale utvalg vedtok på sitt landsmøte i slutten av mars en resolusjon, som sier at forsvarsbudsjettet bør økes i henhold til NATOs mål, til 2 prosent av brutto nasjonalprodukt i løpet av få år, noe som vil kreve en milliardøkning hvert år fremover. Liv Signe Navarsete, som sitter i Utenriks- og Forsvarskomiteen, støtter uttalelsen til Jacob Børresen, som sier at vi i realiteten har lagt ned vårt forsvar. – Norges eksistens er i bunn og grunn avhengig av at vi har troverdighet til å forsvare og håndheve suverenitet over vårt lands territorium, sier Navarsete. Hun sier videre at det norske forsvaret må re-orienteres mot sin hovedoppgave, som er å forsvare norsk territorium. Det er nå nødvendig å styrke bevilgningen slik at Forsvaret har volumet, utstyret og utholdenheten som trengs for å sikre en reell forsvarsevne av landet, sier Navarsete. Generaløyntant og sjef for Forsvarsstaben, Erik Gustavson, har tidligere uttalt at vi har et balansert militært forsvar, men at utfordringen er bredden og utholdenheten. Han mener nok at bemanningen er for dårlig. Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide (H), sa også i sin tale i Oslo Militære Samfund tidligere i år, at dagens forsvar ikke lar seg videreføre på mellomlang eller lang sikt, og at en ny langtidsplan for Forsvaret trolig blir lagt fram for Stortinget våren 2016.

Offisersbladet takker Senterpartiet for initiativet/innspillet for å øke forsvarsbudsjettet betydelig i årene fremover, og håper at flere politiske partier innser behovet, slik at et samlet Storting kan gå inn for å få Forsvaret «på beina» igjen.

Einar Holst Clausen

GLOBAL MOVING & RELOCATION. THE NORDIC WAY.

Alfa Quality Moving & Relocation provides international moving services for companies and individuals. Thanks to our contacts and well established networks we can offer you the complete moving package.

Peace of mind for people on the move

Alfa Quality Moving & Relocation in
Sweden · Norway · Denmark · Finland

www.alfamoving.no
info@alfamoving.no

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	437 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Medbest	452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Hroar Sanna	Medbest	916 55 727		hroar.sanna@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmshaug	Tariff	990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Markedsansvarlig	Lars Kristian Danielsen	Kom.avd	905 85 355		lars.danielsen@bfo.no
Rekruttering- og webansvarlig	Lars-Andreas Irgens	Kom.avd	988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2368	77 11 23 68	400 29 791	76 11 23 69	gunnar.lie.eide@bfo.no
Midt-Norge	Thomas Olsen	0550-5232	73 99 52 32	908 36 490	73 99 52 33	thomas.olsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	404 71 718		havard.stole@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Luft	Magne Sagvolden			995 53 453		htv-luft@bfo.no
Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
Sjø	Tor Erik Eide			922 10 930		htv-sjo@bfo.no

OFFISERSBLADET

Befalets Fellesorganisasjon

F 16 under lufttanking. Foto Morten Hanche

DA RUNE RUDBERG REISTE TIL BRÜSSEL OG TRODDE KAFO IKKE VAR FORBEREDT

Vårkonferansen er over og for en konferanse det ble! Jeg har vært så heldig å få delta på tre vårkonferanser, men denne toppet de to andre. Utrolig relevante foredrag ved NATO HQ, her hadde lokalforeningen ved Geir Hagnes virkelig lagt seg i selen. Jeg tror det var flere kadetter som fikk øynene opp for stillinger både i NATO og i FN etter denne dagen. Konferansedelen holdt samme

nivå og det er godt å se at fungerende leder BFO kan ta seg en tur til Brussel og bli snakket midt i mot av vårkonferansen. Jeg mistenker at Rune med vilje gikk høyt ut for å skape debatt og det klarte han. Dette sier noe om modenhetsnivået til organisasjonen, da kadetter enkelt kan tale en autoritet midt i mot. Vi produserte også en del dokumenter på konferansen, den ene dreide seg om McKinsey, som det observante medlem allerede har fått med seg. Det er utrolig viktig for KAFO som organisasjon, at våre synspunkter kommer med som eget undervedlegg til BFOs innspill til McKinsey-rapporten. Dette underbygger vår eksistens og kredibilitet som talerør innad i BFO.

I den siste tiden har jeg hatt anledning til å være tilstede når flere aktører fra sentralt nivå i Forsvaret og i den sikkerhetspolitiske debatten har holdt foredrag. Det første som slår meg er at analogien er slående lik, særlig i forsvarssektoren. Flere av frasene/utsagnene går igjen. Det er tydelig at den sikkerhetspolitiske agendaen er den samme. Det var svært gledelig å høre Forsvarsministeren uttale på UiB, at man ikke lengre skal kjempe for enkeltkapasiteter, men for en samlet økning i forsvarssektoren. Under har jeg samlet de sitatene som gjorde størst inntrykk på meg. Den forklarende teksten til sitatene står for min regning.

«Samleeffektiviseringsforslagsrapporten»

- OK Tanja Mrgan FD III 4 om McKinsey-rapporten. Hvordan skal Forsvaret kunne be om økte midler uten først å vise vilje til å effektivisere?

«Det er begrenset hvor mye man kan spare og effektivisere når trusselen ute er såpass mye større, uten å øke forsvarsbudsjettet.»

- Terje Knutsen, førsteamanuensis, Institutt for sammenliknende politikk

«Jeg tok hovedfag her (UiB) i 1987, og har vel egentlig ikke vært så bekymret som nå.»

- Ståle Ulriksen, forsker, NUPI/Sjøkrigsskolen

«Vi kommer til å bli overrasket igjen, og da er det dere som sitter i rollen.»

- Gen. Maj. Robert Mood

Audun Rundgren Falnes
Leder KAFO Landsstyret

ETT ÅR GÅR MOT SLUTTEN

Nå begynner året å gå skikkelig fremover og en tid med avsluttende eksamener, prøvetid i avdeling og mønstrenger på løpende bånd er i gang. Jeg vil gjerne ønske alle til lykke og håper alle er fornøyde med stillingene dere skal besette etter sommeren.

BESO har den siste tiden jobbet med flere av sine saker på handlingsprogrammet og har gjort bra fremgang. Av de store sakene som kan påvirke,

kanskje ikke elever som snart er ferdig, men elever som skal snart begynne på sine studier er FOS saken som BESO konstant har med seg. 21. april i år møtte representanter fra BESO FOS ledelsen til et uformelt møte hvor de informerte om gjennomføringen av sommer FOS 2015, samt BESO informerte om sine observasjoner under vinter FOS 2015. Sammen gjennomførte vi en god dialog som både ga utbytte til sittende BESO styre og FOS ledelsen.

Videre i perioden vi er inni har BESO oppfordret Forsvarsdepartementet (FD), gjennom direkte brev, å ta en revurdering av boligsituasjonen ved flerårige befalsskoler. BESO er under den oppfatningen at det er uhensiktsmessig å la elever ved enkelte av Forsvarets flerårige befalsskoler bo to eller flere på samme rom utover førsteåret. Dette er en sak vi som fagorganisasjon for befalelever ønsker å belyse både for elever for å kunne skape engasjement for endring lokalt ved de enkelte skolene, samt sentralt hos FD gjennom oss. Dette er, på lik linje med å gjøre flerårige befalelever til sersjant etter ett år saken, en sak som BESO brenner for ettersom det kan forbedre studiemiljøet og hverdagen til flere av landets befalelever, spesielt ved FIH, HBS kp C o.l..

De siste møtene har BESO gjennomført ved henholdsvis Luftkrigsskolen i Trondheim og Sjøkrigsskolen i Bergen. Begge disse møtene var lagt til disse institusjonene for at dere, som befalelever, kan bedre spørre deres tillitsvalgte om mulighetene forbi deres plikttjeneste og videre karriere i Forsvaret. Dere er alle selektert til Forsvaret og det er BESO, BFO og Forsvarets ønske at dere videreutvikler dere som ledere og befal gjennom Forsvarets muligheter for en videre karriere.

I slutten av mai måned skal BESO landsstyret delta på Tough Mudder i London. Dette er i første omgang et hinderløp som finner sted på landet utenfor London, men i tillegg er det også et arrangement hvor deler av påmeldingsavgiften går til veteranaksen i England. Så dette vil både bli en øvelse for å styrke samholdet i styret samt støtte en veldig god sak.

Jeg vil også bruke anledningen for å oppfordre elever ved alle befalsskolene til å ta kontakt med BESO på beso@bfo.no hvis det er noe du som individ eller kull mener er feil eller bør gjøres annerledes og ønsker at vi skal ta en titt på saken. Landsstyret består dessverre bare av ti representanter som ikke alltid får med seg alt rundt oss, men vi ønsker å vite om det som skjer sånn at vi kan hjelpe for å gjøre skolehverdagen best mulig for flest mulig.

Marius Thorsø
Leder BESO

Kun
83 kroner
i måneden

Kollektiv reiseforsikring **FOR MEDLEMMER AV BFO**

Alle BFO's medlemmer har tilgang til en svært gunstig kollektiv reiseforsikring i Europeiske gjennom If. Den gjelder både tjeneste- og fritidsreiser i hele verden i inntil 45 dager for deg og din familie.

Vil du vite mer om kollektiv reiseforsikring?

RING FP PÅ TELEFON 21 07 57 40

I samarbeid med:

**EUROPEISKE
REISEFORSIKRING**
— en del av If

Rolig, vi hjelper deg.

Airbus Defence & Space leverer jammere til Tyskland

Dette er et intelligent system som sikrer beskyttelse mot IED bomber ved hjelp av signal-jamming. Elektronisk jamming deaktiverer avfyrrings-signalene på et millisekund. Airbus Defence & Space har fått kontrakt med det Tyske forsvaret på leveranse til deres kjøretøyer.

Leveransen er godkjent for levering av 36 jammere av typen VPJ-R6, og har en verdi på flere millioner Euro. Systemene skal monteres i pansrede kjøretøyer.

VPJ-R6 systemet oppdager og identifiserer radiosignaler som som sendes for å detonere «roadside bombs». Etter detektering og klassifisering sender den digitale jamme-boksen i «reall-time» ut jammesignaler som matcher det fiendtlige frekvensområdet, og forstyrrer forbindelsen mellom bomben og terroristen. Opp til 750.000 millioner trussel-signaler i alle kjente båndbredder kan oppdages og jammes hvert sekund.

Einar Holst Clausen

Forsvaret og Politiet kurses sammen!

I uke 10 gjennomførte Forsvarets Høgskole et pilotkurs. Kurset het «Mission Specific Training» UNMISS. Det var et kurs for personell fra Forsvaret og Politiet som skal tjenestegjøre i FN-misjonen i Sør Sudan (UNMISS). Kurset er utviklet i samarbeid mellom Forsvaret og Politiet, og er visst nok første gang man har et slikt samarbeid innenfor forberedelser til utenlandstjeneste.

Det har i følge Forsvarets Høgskole, vært en hovedmotivasjon å gjøre det kurset kosteffektivt gjennom et samarbeid, men også å skape et nettverk mellom polititjenestemenn/kvinner og offiserer som skal ut i misjonen. Offisersbladet besøkte kurset under oppstarten, og fant en pen blanding av offiserer og polititjenestemenn/kvinner til stede i salen. På første benk satt blant annet skal brigader Rune Solberg, som skal ut som stabssjef i det militære bidraget. Kurset hadde til sammen 18 deltakere. Instruktørene som er hentet inn kommer stort sett rett fra misjonen i Sør Sudan, som for eksempel oberst Petter Lindqvist. Dette så ut til å være et meget spennende og lærerikt kurs, med gode instruktører, mange «lessons learned», og informasjon basert på instruktørenes dybdekunnskaper fra egen deltagelse.

Einar Holst Clausen

Noen bloggere tør si det ingen i Forsvaret tør!

Dette er utdrag fra bloggen til Kjell-Ola Kleiven:

Dette kan vise seg å være den største tabben i nyere norsk historie

Snakk om å gjøre i buksa med hele verdens øyne på Norge.

Selv velrenommert Newsweek omtaler Norges giga tabbe. Jeg skjemmes!

Med 7000 oljemilliarder på bok skulle man tro at nasjonen Norge hadde råd, og vett til å beholde eierskapet til marinebasen Olavsværn i forsvarets hender, men salget som gav nasjonen Norge kun 35 millioner kroner kan vise seg å bli så mye mer enn et finansielt bomsalg. Det kan vise seg å bli den største tabben som er gjort i nyere norsk historie.

Er det ok å la russiske skip bruke vår marinebase? Svaret er et krystallklart nei, og nå må noen ta politisk ansvar og rydde opp i fadese.

Vi nordmenn fremstår som en gjeng med skogs-matrosen!

Resultatet av salget av marinebasen er at vi nå har fått den aggressive russiske bjørnen som leieboer godt plantet på norsk territorium, og det som tidligere var en stolt norsk marinebase kan nå bli så mye mer enn en russisk forskningsstasjon i Norge. Det kan bli et viktig strategisk knutepunkt for det russiske forsvaret i Norge.

Det hele er skremmende, og fryktelig naivt. «Ved et salg burde forsvaret sikret seg rett til å godkjenne en fremtidig leietaker. Det skylder vi både det norske folk og NATO»

«Det russiske nyhetsbyrået Sputnik har nylig omtalt Newsweeks artikkel som omhandler Norges fadese, og de peker på at det ironisk nok var Jens Stoltenberg som var statsminister da salget fant sted. Som de fleste bør ha fått med seg, er Stoltenberg i dag NATOs generalsekretær.

«Det er positivt at andre, utenfor Forsvaret, kan benytte anlegget til verdiskapende aktivitet», sa daværende forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap) da salget av den topphemmelige marinebasen Olavsværn ble godkjent av Forsvarsdepartementet i 2013. Hun burde visst bedre. Om hun da ikke med «andre» mente Putin & Company?

På den andre siden av grensen til Russland sitter Russerne og ler av sitt naive folkeslag i vest. Nok en gang har naive nordmenn gjort seg bort. For med Russland som leietaker noen få måneder etter salget kan mye tyde på at Norge har pisset ordentlig i buksa.

BNS kjøper opp Nordic Shelter

BNS Holding AS har inngått avtale om kjøp av Nordic Shelter. Nordic Shelter som har hovedkvarter i Fredrikstad, blir en del av BNS-gruppen og fortsetter virksomheten under Nordic Shelter-navnet. Nordic Shelter har en sterk markedsposisjon, spesielt innen forsvarsindustrien, sier konsernsjef i BNS Holding Haakon A. Thorsen. Selskapet har de siste årene bygget opp betydelig kompetanse innen konseptutvikling og teknisk konstruksjon. Det nye BNS-selskapet har ressurser som er påkrevd for å lykkes i våre markeder, understreker Thorsen.

Nordic Shelter skreddersyr containere ved den egneide fabrikk i Estland og hos utvalgte samarbeidspartnere. Nordic Shelter har de siste 7 årene levert spesialcontainere, reservedeler og utført vedlikehold og utdanning for Forsvaret for rundt 60 MNOK. Oppdragsmengden og størrelsen varierer sterkt fra år til år, men Forsvaret er og blir en av Nordic Shelters viktigste kunder, og særlig som referansekunde for deres utenlandske kunder.

Selskapets hovedaktiviteter retter seg mot mobile spesialløsninger for militære styrker samt veksell- og thermobeholdere til det sivile transportmarkedet. Nordic Shelter har på kort tid etablert seg som en betydelig aktør i sine markeder og leverer i tillegg til det skandinaviske transportmarkedet spesialcontainere til militære styrker i USA, Sør Amerika, Midt Østen, Asia og Europa. (Pressemelding)

LITT AV HVERT

9. april – Haakonvern orlogsstasjon

Den 9. April ble markert på Haakonvern med en morgenoppstilling.

Stabsjef i Sjøforsvaret, Flaggkommandør Nils Andreas Stensønes holdt tale og formaning. Stensønes fortalte om invasjonen av Bergen morgenen 9. April 1940. Totalt ofret en fjerdedel av Sjøforsvarets mannskaper livet under krigen. Videre minnet stabssjefen om dagens sikkerhetspolitiske utfordringer, og viktigheten av å være klar. Han avsluttet med formaningen «Lydighetsplikten». Aldri mer 9. April!

TorErik Eide/HTV BFO Sjøforsvaret

Klare meldinger under «tankesmien» Cevita's frokostmøte 4. mars!

Under dette frokostmøtet satt Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, tidligere forsvarssjef Sverre Diesen og professor i statsvitenskap Øyvind Østerud i panelet. Temaet var reformarbeidet i Forsvaret, og panelet snakket naturligvis mye om den nye sikkerhets-situasjonen, samt hva som er status for Forsvaret i dag. FMIN uttrykte usikkerhet på om Norge er i stand til å forsvare seg om vi skulle bli angrepet. Vi opplever Russernes bruk av konvensjonelle styrker i grenseområdene og en stadig økende cyberterrorisme, så nå smelter det nye og det gamle sammen, sa Søreide.

Hun uttrykte også her bekymring for ubalansen mellom ambisjoner og budsjett-tildeling, og at våre kapasiteter ikke lenger er tilstrekkelig. Men også at vi fortsatt må kunne klare drift av vårt nasjonale forsvar, samtidig som vi bidrar internasjonalt. Forsvarsministeren sa at terskelforsvaret er aktuelt igjen, og at personellet fortsatt er bærebjelken i Forsvaret.

Professor Østerud var kort fortalt innom en del av det samme som FMIN, men la vekt tidligere tiders utfordringer i forhold til dagens. I dag er det mange faktorer som spiller inn, slik som Intops, Svalbardproblematikk, forholdet USA-Europa-NATO, Cybertrusselen, økt usikkerhet i Europa (også økonomisk), forholdet Norge/Russland, samt hvordan utgifter til kampflykjøp, og kraftig prisøkning på militært materiell, vil tære på forsvarsbudsjettet. Han pekte også på utfordringene rundt samarbeidet mellom Forsvaret og Politiet, hva angår ansvar og oppgaver.

General Diesen derimot, gikk langt i å advare mot hva som er i ferd med å skje. Både teknisk/økonomisk opp imot kvantitet/kvalitet. En stor bekymring er i følge Diesen den radikale krympingen av Hæren. Hva angår Marinen, så hadde vi 12 ubåter, nå har vi 6. Vi går fra et utgangspunkt på 87 jagerfly, til 48 når F-35 er på plass. Radikalt større driftskostnader kan føre til at Luftforsvaret kanskje bare klarer å operere 10-12 på regulær basis. Skal hele materiellkategorier byttes ut, så må vi halvere antallet, fordi prisen på dem er mangedoblet det siste tiåret!

Om 10 år har vi om utviklingen fortsetter, større utgifter, men betydelig mindre kampkraft, sa den tidligere forsvarssjefen. Forsvarsbudsjettet må økes betydelig og hele struktur-elementer må kuttes, for å komme i balanse, sa Diesen. Her er noen flere klare meldinger fra Sverre Diesen:

«Fregattkjøpet var en katastrofe!»

«Det nasjonale forsvarer er ved veis ende. Politikerne vil ha mer smør og mindre kanoner!»

«Det er for dårlig virkelighetsforståelse blant politikere, men også internt i Forsvaret»

«Å omstille Forsvaret er like vanskelig som på en kirkegård – du får ikke hjelp av de som ligger der»

«NORDEFKO-prosjektet om samarbeid og deling på utgiftene har ikke innfridd»

Raytheon og KONGSBERG inngår samarbeid om Naval Strike Missile (NSM)

WASHINGTON, DC – Raytheon Company (NYSE: RTN) og KONGSBERG (OSE: KOG) har inngått samarbeidsavtale for Naval Strike Missile (NSM). Avtalen er steg nummer to i selskapenes innsats for å tilby verdensledende anti-overflate løsninger til myndigheter med behov for denne typen løsninger. Raytheon og KONGSBERG inngikk tilsvarende avtale i fjor om Joint Strike Missile, den luftbårne versjonen av NSM.

NSM, som er operativt i dag, gir overlegen slagkraft mot land- og sjømål, og har en rekkevidde på over 200 kilometer. Missilet er hovedvåpenet for Norges nye fregatter og korvetter, Polens landbaserte kystforsvar, og den amerikanske marinen gjennomførte en vellykket testfyring fra U.S.S. Coronado littoral combat ship i september 2014. NSM var også et høydepunkt under øvelsen «Rim of the Pacific» i 2014 da den ble avfyrt fra det norske sjøforsvarets fregatt Fridtjof Nansen med et vellykket treff. (Pressemelding)

NATO/USA styrker sikkerheten i Baltikum

Den 9. Mars kom de første amerikanske stridsvognerne til Riga. Dette er en del av operasjon «Atlantic Resolve», der U.S Army's Second Cavalry Division avløses av 1st Armor Brigade team i 3rd Infantry Division. Brigaden blir værende i Latvia i 3 måneder, før det roteres igjen. Den Amerikanske styrken har med seg M1A2 «Abrams» og M2A3 «Bradley», til sammen 120 stridsvogner vil operere i Latvia. Den Baltiske befolkning er naturligvis svært glade for den økte tryggheten dette gir dem i en periode med en ustabil sikkerhetssituasjon i Europa. Russiske media har slått opp saken stort, og bruker det som et bevis på Vestens/NATOs styrkeoppbygging mot Øst.

Einar Holst Clausen
Kilde: NATO

Nye pansrede vogner til Russiske styrker

De Russiske luftbårne styrker (VDV), fikk den 3. mars den første leveransen av de serieproduserte BMD-4M «Sadovnitsa» pansret kampvogn, og BTR-MDM «Rakushka» pansret vogn for transport av soldater. Den første leveransen var på 12 av hver vogn, som tildeles det Vestre militærdistrikt. I løpet av 2015 blir ytterligere 62 BMD-4M og 22 BTR-MDM vogner levert. Dette er svært moderne og topp utstyrte kampvogner. Bedre pansring, større og lettere motor, og nytt kommandosystem er noe av forbedringene.

The BMD-4M har nytt ildlednings-system som kan engasjere alle måltyper og levere både direkte og indirekte ild. Den har en 100 mm 2A70 kanon som også kan avfyre Arkan styrte anti-tank raketter, en koaksial 30 mm 2A72 kanon, samt et koaksialt 7.62 mm PKT maskingevær.

Einar Holst Clausen
Kilde: Janes

T-14 «Armata» - Russernes hypermoderne stridsvogn

Russland har i dag over 20.500 stridsvogner. Alt fra forskjellige utgaver av T-72, T-80 og den mer moderne T-90. Men nå ruller de første hypermoderne T-14

«Armata» stridsvognerne ut fra fabrikkene. Russland har planer om å anskaffe 2.300 T-14, frem til år 2020. Den nye stridsvognen skal etter sigende ha nytt materiale i både chassis og tårn, et hypermoderne ildledningssystem, ny bevæpning og ladesystem, nyutviklede beskyttelses-systemer, og mulighet for å kunne fjernstyre stridsvognen. Nå må Vesten våkne opp, for i tillegg til at Russland har utrolig mange operative stridsvogner i dag, planlegger de nå en stor produksjon av T-14, som med nyutviklet teknologi, kanskje overgår det de fleste Vestlige stridsvogner.

Einar Holst Clausen

F-35-kontrakt til norske Kitron

Kitron as får kontrakt fra Lockheed Martin Mission Systems and Training. Kitron AS, et datterselskap av Kitron ASA. De skal produsere en elektronikkmodul for leveranse til F-35 sitt «low rate initial production program», LRIP 9 og 10. Kontrakten har en verdi på 6,5 millioner dollar, og leveransene begynner i andre halvår 2015 og avsluttes i andre halvdel av 2017. Administrerende direktør i Kitron as, Dag Songedal, kan fortelle at de har vært leverandør til F-35 programmet i ti år, og at denne nye kontrakten bekrefter at de er en høyt kvalifisert og viktig leverandør for Lockheed Martin.

Einar Holst Clausen

DETTE ER STERKT BEKLAGELIG!

Aftenposten er denne gang ganske så presise i sin artikkel om vingeklipping av Forsvarssjefen, når materiellinvesteringsdelen av FLO nå blir egen etat direkte under FD. Jeg har stor innsikt i alt det som har med omstilling av Forsvaret å gjøre, helt tilbake til 1997, herunder også drøftinger av div stortingsproposisjoner mv. reduksjon fra 132 til 72 og så til 21 DIFer. Jeg var med på etableringen av FLO og så styrker og svakheter og ledelsen i FLO/I og FLO tok tak i ting, etterhvert som utfordringene kom, men når de ikke fikk tilstrekkelig ressurser ble det vanskelig etterhvert. Hvem hindret ressurstilgangen, jo FD, med sin rigide årsverksramme. Det var politisk nivå, som satte begrensninger på hvor mange ansatte man kunne ha i Forsvaret. FLO var dimensjonert for å håndtere 100 prosjekter, men har nær 300. Den situasjonen vil ikke endre seg om FD overtar tidligere FLO/I mm.

At en statsråd fratar etatsjefen 1/3 av sitt budsjett, uten å involvere noen i Forsvaret, er kanskje den nye regjeringens måte å drive omstilling på. Dette

er ikke mindre en flaut. Jeg har ikke kritisert beslutningen denne gangen heller, for den er politisk – selv om resultatet ble helt motsatt enn i 2008/09. Det er hemmeligholdet og manglende inkludering jeg kritiserer. Dette er ikke en forsvarsminister verdig. Ikke tror jeg beslutningen gagnar Forsvaret heller. Jeg undrer meg på hvilke nye argumenter som er ført i pennen denne gangen og som FD ikke tør gå ut med.

At Forsvarsministeren ikke fant det nødvendig å involvere Forsvarssjef, sjef FLO og arbeidstakerorganisasjonene m.fl. er sterkt kritikkverdig og vitner ikke om at hun ønsker et konstruktivt samarbeid. Skjønner ikke hva hun skal med Forsvarssjefens fagmilitære råd, som skal leveres 1.oktober. Hun hadde fått et ærlig, vel gjennomarbeidet og fagmilitært råd, men hun legger hindringer i veien for dette arbeidet. Jeg tør påstå at FMIN her kun har fulgt råd fra de tre som tapte den forrige kampen (Morten Tiller, Anders Melheim og Fridjof Søgård). At de støtter seg på McKinsey rapporten er åpenbart, men heller ikke de synes det var relevant

å spørre Forsvarets ledelse i nevneverdig grad. Det synes som om beslutningen er tatt på bakgrunn av et bestillingsverk.

McKinsey har en del gode forslag, men de oppsummerer i stor grad andres vurderinger og legger til litt blåruks-ideer, uten hensyntagen til fagmilitære råd. Husk de fant det ikke oppertunt å spørre styrkeprodusentene til råds, ikke relevant var svaret. De har heller ikke spurt Forsvarssjefen, her vil de mest sannsynlig også svare - ikke relevant. Det som er synd, er at Forsvarsministeren, mot sin egen overbevisning og selverklærte åpenhetspolitikk, gjør stikk motsatt. Her er hverken Forsvarssjef, sjef FLO eller arbeidstakerne blitt informert, inkludert eller hørt. Hun har kun hørt på de som tapte den forrige kampen i FD. Snakk om omkamp, som står til stryk. Ikke rart Forsvarsdepartementet ønsker enda mer hemmelighold. Forsvarsministeren er ikke blitt veiledet, men villedet! Dette står til stryk!

Ragnar Dahl

Forhandlingsleder BFO

KATYN – ET DYSTERT 75-ÅRSMINNE

I år markeres 70-årsdagen for avslutningen av 2. verdenskrig samt at det er 75 år siden den startet – i hvert fall i vårt land. Men det er viktig å huske at den 2. verdenskrig egentlig startet 1. september 1939 med det tyske angrepet på Polen, samt at Polen også ble angrepet østfra av Stalins sovjetiske armeer. Polen ble delt mellom Hitler-Tyskland og Sovjetunionen som en del av Hitler-Stalin-paktens hemmelige protokoller som også gav Sovjetunionens diktator frie hender i Estland, Latvia og Litauen. Alle tre land ble annektert og innlemmet i Sovjetunionen som såkalte sovjetrepublikker. Parallellen til Krim er der!

Men vi bør heller ikke glemme hva som skjedde i Katyn-skogen for 75 år siden. 5. mars 1940 gav Stalin ordre om å henrette den polske eliten som satt i sovjetisk fangenskap etter invasjonen av de østlige delene av Polen. I april og mai ble 22 000 polske offiserer, embetsmenn og intellektuelle drept og kastet i massegraver i Katyn-skogen. Dette ble oppdaget av tyskerne etter at de hadde okkupert hele landet. Sovjetunionen blånektet for massakren og skyldte på tyskerne, og først i 1990 innrømmet den

daværende presidenten, Garbatsjov, at dette var Stalins og det hemmelige politiet NKVDs verk.

Hitler-Stalin-pakten var langt mer enn en ikke-angrepspakt. Den omfattet også økonomisk og militært samarbeid. Tyskerne fikk faktisk benytte en marinebase øst for Murmansk helt til i september 1940. Og sovjetiske myndigheter protesterte heller ikke mot den tyske invasjonen av Norge. Dette påvirket også norske kommunister. Haakon Lie har i sin bok «Hvem kan vi stole på?» fra 1974 (Tiden forlag) gjengitt en rekke sitater fra NKP-pressen som i hvert fall ikke kan oppfattes som støtte til motstandskampen:

«den sentrale oppgaven må være - mens tyskerne har tatt kontroll over Oslo, å arbeide for at levestandarden kan opprettholdes» og «tariffavtaler må holdes», opprop fra NKP 11. april 1940, ungkommunistene appellerte til norsk ungdom om «å bevare enhet og disiplin i rekkene». Og hevdet at «sabotasje, snikskyteri og ryktemakeri bare kan skade det norske folk og føre til represalier». (Arbeideren 26. april 1940), under tittelen «Den nye regjeringsmakt» 25. juni 1940 i Arbeideren er første punkt

«Fred med Tyskland» og punkt to «Vennskapelige forbindelser med «Sovjetunionen» og 4. juli i samme avis skriver Arvid Hansen en artikkel med overskrift «Vi behøver ingen konge!»

Ikke så merkelig at professor Johs Andenæs etter krigen hevdet at det utover våren og sommeren 1940, ikke var forskjell mellom NKP-organet Arbeideren og NS-organet Fritt folk når det gjelder forholdet til Tyskland og den norske regjeringen, VG 16. mai 1947.

Nils Tore Gjerde

FORSVARET: ET SKRITT I FEIL RETNING

Forsvarsdepartementet har kunngjort en vesentlig organisasjonsendring uten å se på helheten i ledelsen eller de praktiske konsekvensene.

Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO), som omsetter omkring 1/3 av forsvarsbudsjettet, skal ikke lenger være underlagt forsvarssjefen, men organiseres som en selvstendig enhet direkte underlagt departementet (Aftenposten 23. april). Beslutningen opplyses å være tatt uten samråd med forsvarssjefen. Dette er oppsiktsvekkende av to grunner:

For det første: Høyre varslet i valgprogrammet en uavhengig gjennomgang av modellen for den såkalte integrerte strategisk ledelse (ISL). ISL innebærer at de overordnede plan- og styringsfunksjonene for Forsvaret utøves av en felles sivil-militær stab i departementet. Dagens modell ble innført i 2003 uten ekstern vurdering, og har meget uklare ansvarslinjer. Forsvarssjefen skal ivareta sin «alminnelige kommando» (etatssjefsansvar) gjennom en stab som formelt ikke rapporterer til ham, men til departementsråden. Heller ikke ansvarslinjene for forsvarssjefens operative kommando er entydig fastlagt [Note]. Disse uakseptable svakhetene ved dagens ISL følger av organiseringen som ble valgt av departementet selv. En integrert løsning kan meget vel utformes med tydeligere ansvarslinjer, slik man f.eks. har i Storbritannia. Når det nå skal gjennomføres en så drastisk reorganisering av forvaltningen uten samtidig å vurdere den overordnede styringen, kan dette best forstås slik at man har gitt opp tanken om en ekstern gjennomgang av ISL og opprydding i ansvarslinjene. Det er svært beklagelig, og også en lærepenge for dem som så et håp i valgloftet.

For det andre: FLOs virksomhet er meget nært knyttet til Forsvaret forøvrig. Det gjelder funksjonene i vedlikehold og logistikk som understøtter operasjoner og øvingsaktivitet, og det gjelder avveining i anskaffelsesprosjekter. Både forsvarsministeren og forsvarssjefen har understreket behovet for å øke styrkenes operative kapasitet og sikre bedre balanse mellom budsjett på den ene siden og ambisjonene for struktur og innsatsevne på den andre. Dette krever en tettere integrering mellom de funksjonene som ligger i FLO, og de øvrige delene av Forsvaret. Samvirket kan være utfordrende også under en felles sjef, men blir ikke lettere ved at 1/3 av budsjettet legges under en juridisk tydeligere adskilt forvaltning. Her er det ikke bare snakk

om rutiner for «koordinering», - det er i høy grad tale om ansvar og myndighet til å disponere og omdisponere ressurser, og til å justere målsetninger i det løpende arbeidet. Det gjelder operativ støtte så vel som materiellplanlegging. Med andre ord: Tettere integrering er nødvendig i hele den utøvende kjeden, ikke bare det strategiske nivå som håndteres i departementet. Hvordan dette skal realiseres er åpenbart ikke vurdert ettersom de berørte ikke har vært involvert. Det er ubegripelig at man på generelt grunnlag foretrekker en modell som prinsipielt støtter sterkere funksjonell isolering og detaljert juridisk ansvarsavgrensning. Modellen er mer arbeidskrevende og medfører større krav til kompetanse på fag og formaliteter hos både «kunde» og «leverandør». Slik kompetanse er mangelvare i Forsvaret i dag. Det er nærliggende å mistenke at ideen underbygges av en konsulentbransje som øyner fremtidige oppdrag.

Uklare funksjons- og ansvarsforhold i den øverste ledelsen og skjerpede krav til formell ansvarsavgrensning i den underliggende organisasjonen er et dårlig utgangspunkt for å svinge Forsvaret fra dagens styrker på papiret til kampklare styrker, slik både forsvarsministeren og

forsvarssjefen har understreket nødvendigheten av. Er beslutningen virkelig alvorlig ment?

Nils Holme

Tidligere sjef FFI

NOTE

Det jålete pratet om at forsvarssjefen er «dobbelthattet» speiler prinsippløshet. De to «hattene» refererer seg til to roller: Etatssjef for Forsvaret, og rådgiver for den politiske ledelsen og departementet. Men alle etatssjefer er rådgivere for høyere ledelse. Det spesielle ved forsvarssjefens stilling er at hans etatssjefsfunksjon stabsmessig er så svak og fullmaktene så uklare, at man finner det nødvendig å presisere at han fortsatt forventes å gi råd. På personlig basis, så mye han ønsker. «Dobbelthattningen» uttrykker således ikke en styrket men en svekket etatssjef.

STEMODERLIG PERSONELLBEHANDLING

versus fokus på kjernevirksomheten

Som Hovedtillitsvalgt for BFO i Hæren, så ser jeg nå en rekke pågående prosesser i Forsvaret som har operative konsekvenser og har direkte konsekvenser for personellet.

INNFORINGEN AV P2813- HRM I FIF

Høsten 2014 ble prosjekt 2813 HRM i FIF (Fellesintegrert Forvaltningssystem i Forsvaret) innført i Forsvaret. Dette med relativt større konsekvenser for personellet enn hva som var tiltenkt og forespeilet. HRM i FIF er primært et system som er innført for å få større kontroll på kompetanse og kompetansestyring. Meningen er at personellet selv skal ha større ansvar for data inn i systemet og at ledelse(sjefer) skal ha større eierforhold til prosessen rundt talent, karriereplanlegging og medarbeiderutvikling, og ikke minst kompetanse-styring. Dette inkluderer selvfølgelig også mer styrt prosess rundt medarbeidersamtaler og tjenesteuttalelser.

I seg selv er dette veldig god tanke. Utfordringen er at dette ikke er Forsvarets egenart i forhold til kjernevirksomhet og strukturen Forsvaret er bygd på. Innføringen har medført at både soldaten og ledere bruker mer tid foran datamaskinen på kontoret. Dette er ikke fordi at for eksempel medarbeidersamtalen skal planlegges og gjennomføres (for det gjorde man tidligere også), men for at det nå skal gjennomføres i nytt system basert på SAP-standard. «Step-listen» for gjennomføringen er laget i power-point, og over 90 sider som skal gjennomgås. Dette er en dialog mellom arbeidstakeren og sjefen i systemet, før samtalen faktisk kan gjennomføres. Skal dette utføres i et kompani på 50 -70 mann, så sier det seg selv at det er meget tidkrevende. I tillegg skal denne sjefen også håndtere andre saker i systemer som tidligere er innført.

Så når vil kompanisjefen få tid til å følge opp utdanning, trening og øving utenfor kontordøra, all den tid han meste parten av tiden må være på kontoret? Vi snakker om sjefen som har det utøvende ansvaret for sikkerheten og aktiviteten som foregår i avdelingen. Videre krever det at flere medarbeidere vil ha behov for mer tid på kontor for å føre systemet med data. Jeg har en sterk mistanke om at når man gikk for innføringen av dette nye systemet, så ble det innført på tross av kjennskap til konsekvensene, eller i mangel av denne kunnskapen. Eller at det ble innført grunnet ekstrem prestisje i

prosjektet. Dette vil på sikt kunne få konsekvenser i forhold til operativ virksomhet og sikkerhetsperspektivet.

PO/BO- PERSONELLORDNING/BEFALS-ORDNING - NY MILITÆR ORDNING

Etter et langt løp med arbeidsgrupper og innspill til ny ordning, er tiden snart inne for Stortingsbehandling av Forsvarsdepartementets proposisjon rundt ny militær ordning og innføring av OR-korpset. Bakgrunnen kan man lese mer om i BFO sitt temahefte, men hovedårsaken er man har hatt et behov for et system som på en bedre måte enn i dag, kan ivareta premisene rundt det å rekruttere, utvikle, beholde og avvikle personellet. Dette sett i lys av at dagens avdelingsbefal ikke fungerer etter hensikten og mange slutter for tidlig. En av årsakene er den meget omdiskuterte T-35 aldersgrensen for avdelingsbefalet, som har medført at mange har sluttet lenge før de fyller 35 år. Så langt jeg kan se, så kan det tyde på at man på nytt innfører 35 år som en aldersgrense for enkelte kompetanseområder. Dette på tross av hva forsvarsjefen og personaldirektøren i FST har proklamert gjennom det siste året, nettopp at livslang tilsetning skal være det primære.

Dette har selvsagt medført en god del diskusjon blant dagens «spesialister» som så for seg en lengre karriere innenfor sitt virke i Forsvaret. Det bør være lov til å drive på med det man er spesialist på, lengre enn til fylte 35 år. Samtidig så ser man konturene av hva som skal tilbys kommende OR-korps, VBU 1-4. Er dette det som skal være veien og lyset – for å få OR-korpset til å stå lengre enn til 35 år? Det har så langt, foruten at det nevnt i en bisetning i LP2(lønnsprosjekt 2), ikke var snakket mye om incentiver. Det vil være fånyttet å innføre en ny ordning, med nye muligheter for lengre tilsettingsforhold, dersom avklaringene er på plass. Det være seg innenfor tariff, familiepolitikk og helhetlig satsing på at Forsvaret skal være etablert i geografiske utfordrende områder.

FMR

Nok en gang har Statsråden bestilt et militærfaglig råd, for å få «mest mulig» forsvar for pengene som tilføres via Statsbudsjettet. Hovedutfordringen er at man i rammeskrivet ønsker mer tilgjengelighet i dybde og bredde, fleksibilitet i kapasiteter og ikke minst økt

beredskap. Samtidig som rammeskrivet beskriver behovet for nye prioriteringer, for at planen skal være bærekraftig. Dette betyr ganske enkelt at noe skal kuttes et eller annet sted. Vil man da egentlig få det man ber om i form av økt operativ evne og økt sikkerhet for landet? Nå er lekkasjene fra arbeidet rundt fagmilitært råd allerede i gang, noe som er med på å skape usikkerhet blant Forsvarets ansatte.

ØKT FOKUS PÅ BEREDSKAP UTEN AT STATEN VIL BETALE FOR DET

Sent høsten 2014, ble det klart at Norge måtte følge opp forpliktelsene som man har gjennom NATO-medlemskapet. Dette gjennom NRF- og NBG-beredskapen, der beredskapstidene ble betraktelig redusert i forhold til hva som tidligere var fastsatt. Dette påfører den enkelte som står på beredskap, en stor belastning med tanke på handlefrihet på fritid og igjen belastningen for familiene som helhet.

SUMMEN AV DETTE

Forsvaret har de siste 20 årene vært under stort press når det gjelder omstilling, og mange omstillinger er gjennomført. Avdelinger og anlegg har vært flyttet på, eller lagt ned, og eventuelt avhendet. Ny befalsordning har også tidligere vært innført uten hell. Beredskapen i landet har i siden slutten av den kalde krigen, stadig blitt redusert, men ser nå ut til å trappes opp igjen. Alt i alt har dette over tid ført til store belastninger for personellet. BFO har i en årrekke påpekt det store gapet mellom ressurser og oppgaver. Dette synliggjøres spesielt gjennom statistikken på HMSaker, økt andel langtids-sykemeldinger og ikke minst det store tallet på brudd på arbeidsmiljøloven i forhold til arbeidstid. Samtidig vet man også at tallet på yrkesoffiserer som søker seg ut av Forsvaret er økende.

Tar man egentlig personellet på alvor når man lar personellet gå gjennom endeløse omstillinger, og uten å ta hensyn til økende divergens mellom ressurser oppdrag? Dette sliter på personellet! Er det rart man til slutt får nok? Svaret er NEI.

Er det merkelig om man etter hvert får nok? NEI.

Kaptein Rune Isvik

BFOs HTV Hær

SONY SMARTWATCH 2 ACTIVE

Denne smartklokken fra Sony er laget i et solid materiale, og med NFC-teknologi kan den enkelt kobles opp mot Android telefonen din. Smartklokken henter innhold fra telefonen og viser det på klokken display. Du kan for eksempel lese SMS, statusoppdateringer fra sosiale medier, e-post og mye mer. Det vil si at det som skjer på telefonen din, vises på håndleddet ditt. Du slipper altså å finne frem telefonen hver gang det skjer noe. Når du bruker trådløse Bluetooth-hodetelefoner kan du enkelt foreta og motta anrop. Dette gjør hverdagen enklere, for eksempel når du er ute og trener og ikke kan ta opp mobilen. SmartWatch 2 Active tåler regn og har i tillegg en Transflective LCD skjerm så du kan lese komfortabelt på skjermen i sterkt solskinn.

SmartWatch 2 Active koster 1399,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

SUUNTO AMBIT3 RUN M/ PULSBELTE

Denne GPS klokken fra Suunto har avanserte funksjoner spesialtilpasset for å gi deg en perfekt løpsopplevelse. Klokken er utstyrt med en ytelsesmonitor som gir deg real-time oppdateringer på dine personlige prestasjoner. Ytelsesmonitoren måler blant annet treningstid, distanse, gjennomsnittlig fart, avstand som gjenstår og hvordan du kan nå dine forhåndsinnstilte mål. Du kan enkelt planlegge og analysere treningen din for å se progresjon, og ved hjelp av pulsbelte kan du yte maksimalt under hver treningsøkt.

SUUNTO Ambit3 Run koster 1799,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

HUMVEE MONOCULAR

Denne gummibelagte monokularen har 10x forstørrelse, et 25mm objektiv og et 331-fots synsfelt på 1000-meter, og kan derfor brukes for å observere på lang avstand. Gummigrepet gjør at den sitter godt i hånden, og gjør den slitesterk og behagelig ved lengre sammenhengende bruk. Utstyrt med anti-reflekterende lysinnhentende rubin-rød glasslinse, er den ideell for militærbruk, fotturer, fugletitting, jakt og andre utendørsaktiviteter. Sammen med monokularen følger det med en praktisk bæreveske, halssnor, og en linseklut.

Humvee koster 269,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

OAKLEY MADMAN

Disse brillene er et resultat av et samarbeid mellom Oakley og Scuderia Ferrari.

Rammen har en god passform med three-point-fit, som gjør at brillene kun sitter på nesens og sidene av hodet. Denne innovasjonen gjør at man eliminerer trykkpunkter som klassiske briller har. I tillegg er rammen laget av aluminium og unobtainium som gjør at brillen er lett og komfortabel å ha på.

Rammen har også den ikoniske Scuderia Ferrari-rødfargen, og tilpasset etui med skreddersydd veske som gjør denne solbrillen til et samleobjekt.

Brillene kommer i tillegg med HD-polariserte glass med Iridium-belegg som hindrer lys fra reflekterte overflater å slippe gjennom glassene.

Er du ute etter en komfortabel og robust solbrille med en helt unik look, er disse brillene et godt valg.

Oakley Madman koster 3899,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Full kontroll - hele året med

SESONGHJELPEN

Få smarte tips og varslinger om bolig, bil, båt og hytte – helt gratis. Du kan enkelt tilpasse Sesonghjelpen til det du eier, så forteller vi deg når og hvordan ting bør gjøres.

Vil du vite mer om sesonghjelpen?

GÅ INN PÅ [IF.NO/SESONGHJELPEN](https://if.no/sesonghjelpen)

Rolig, vi hjelper deg.

132. Luftving leder flyovervåkingen av Baltikum

TEKST: TOR HUSBY

-Hele Luftforsvaret har fått oppdraget i Baltikum, men 132. Luftving har fått oppdraget å sette opp styrken i Baltikum. Personellet vil primært bli hentet fra 132. Luftving i Bodø og 138. Luftving på Ørland. Men hvis det skulle oppstå en akutt situasjon i Norge kan personell og fly være tilbake på under 24 timer, opplyser kaptein Lars Holten, sjef for operativ plangruppe ved luftvingen. Planleggingen av oppdraget startet i fjor høst og FOH og plangruppen foretok en "site survey" i Litauen i den forbindelse. Som jagerflyger har han deltatt både i Afghanistan og på Kreta, men ikke i Baltikum ennå.

Forsvarsattache Laila Kvammen Lie i Riga opplyser at Norge overtar ledertrøya under overtagelsesseremonien på flybasen den 30. april. Hun fremhever at Litauen har forbedret infrastrukturen i Siauliai

betydelig siden Norge sist var her nede med jagerfly. Nye hangarer, haller, kontorer og andre kvalitetsforbedringer har skjedd de siste årene.

Mesteparten av de norske militære skal innkvarteres på hotell i Siauliai.

Italienske jagerfly opererer fra Siauliai sammen med de norske, mens britiske er basert på Amari flybase i Estland og belgiske fra Malbork i Polen.

HVORDAN HAR 132 LUFTVING FORBEREDT SEG PÅ OPPDRAGET I BALTIKUM?

-All trening foregår kontinuerlig i årlige treningsprogrammer. I tillegg deployerer Luftforsvaret og kampflyvåpenet jevnlig både på operasjoner og øvelser, så dette er en godt innarbeidet "drill". Baltikumoppdraget er kjent for oss og er ikke spesielt komplisert når det gjelder prosedyrer og bruk av flyenes kapasiteter. Derfor gjør vi ingen ekstra spesifikk trening i forkant med det planoperative. Forberedelsene

skjer mer på det administrative og sikkerhetsmessige i forbindelse med operasjoner i Baltikum. Men jeg venter at vi nok vil fly mer enn de to forrige gangene (i 2005 og 2007). Det er dessuten flere andre NATO-fly til stede, sier Holten.

Detasjementet vil bestå av en avdeling med evne til å løse oppdrag på lik linje med oppdrag i Norge: Ops element med *mission support*, teknisk element, inkludert systemteknikere, stab inklusiv lege/sykepleiere, CRC personell inklusiv Link 16-kompetanse, vakthold og sikring, et CIS-element fra CYFOR for drift av kommunikasjonssystemene og krypto. Totalt ca 67 mennesker. Sjefsansvaret deles i tre, med seks uker pr. rotasjon. Alle detasjementssjefene er meget erfarne norske jagerflygere. Først ut er major Ivar Magne Stene, 338 skvadronen, deretter erstattes han av oberstløytnant Atle Bråten, LOI og Ivan Andersen, 331 skvadron.

Kaptein Lars Holten 331 skvadron Bodø.
Foto: Forsvaret

STARTET I 2004

Flyovervåkingen av Baltikum startet da Estland, Latvia og Litauen ble medlemmer av alliansen våren 2004. Da fikk medlemslandene i oppdrag å ha et detasjement på fire fly 3 måneder om gangen. Senere ble dette utvidet til fire måneder. Da Russland annekterte Krim og startet angrepene mot Sør-øst Ukraina ved hjelp hovedsakelig russisk-betalte leiesoldater i mars 2014 vakte det sterk uro i de små baltiske landene som hadde store russiske minoriteter, små nasjonale styrker, ingen jagerfly og opplevde en opptrapping av truende russisk ordbruk ledsaget av ditto flyaktivitet nær grensene.

Stabssjef Riivo Velge i Estlands flyvåpen var spesielt bekymret over russernes økte innsats av store transportfly og jagerfly. (Russland har de siste årene demonstrert en økende evne til rask strategisk troppeforflytting, siste gang i stor målestokk under øvelse Zapad 13 for to år siden).

150 AVSKJÆRINGER

For å berolige balterne, og gi et sterkt signal til Putin, besluttet NATO i begynnelsen av 2014 å utvide flyovervåkingen fra fire til 16 fly fra fire land og inkorporere Malbork flybase i Polen og Amari flybase i Estland i basestrukturen i tillegg til Siauliai. I første delen av 2015 har Italia, Polen, Spania og Belgia delt oppgaven mellom seg. Når alarmen går gjelder det å avskjære og identifisere de russiske flyene. I 2014 gjorde NATO-flyene dette over 150 ganger, eller ca fire ganger så mange ganger som året før.

En av de mest spektakulære avskjæringene i den baltiske flyovervåkingens historie skjedde ved Sverige i påsken 2013 da to tunge russiske bombefly av typen Backfire eskortert av fire jagerfly foretok et simulert atomangrep mot Forsvarets Radioanstalt på Lövön i Stockholmsområdet og en militær flyplass lenger sør. Svenskene hadde på

det tidspunktet ingen tilgjengelige Gripen jagerfly og anmodet om NATO-bistand. To danske F-16 gikk på vingene fra Siauliai og skygget russerne.

I alt har 14 medlemsland deltatt i flyovervåkingen fra starten for 11 år siden. Norge deltok både i 2005 og 2007. Flyovervåkingen står under kommando av Combined Air Operation Centre i Udem i Tyskland. Sammen med radarstasjoner, raske dataoverføringer og kontroll-og rapporteringssentra gir systemet det mulig for NATO å reagere på hendelser i luftrommet i løpet av sekunder.

Estland, Latvia og Litauen bidrar med ca. 3,5 millioner euro i året til flyovervåkingen.

INTOPSKOKKEN

FALAFEL OG TABBOULEH!

Nå er det vår, og like sikkert som Talibans våroffensiv, dukker det nå opp store muligheter til å spise ute, grille og nyte friske og deilige smaker.

Samtidig med dette, dukker kokkens lengsel til fjernere strøk frem, og derfor svinger vi ned mot middelhavstraktene igjen denne gangen, og presenterer en mini-meze, som går like godt aleine som tilbehør til grillmat. Og før noen besserwissere som mener de har innsikt etter én skarve kontingent i Libanon eller MFO uttaler seg, så minner jeg på at det finnes minst like mange varianter som det finnes hanskepar hos en over gjennomsnittet utstyrsfiksert grenader! Så klapp igjen!

Tabbouleh, sesamsaus og falafel. Kokkens mini-meze. (Vær stille, jeg gidder ikke høre om de 12 forrettene du fikk den gang du var på El Amir i Oslo).

Oppskriftene er til 4 personer, som del av ett mini-meze måltid, eller som tilbehør til grillmat - lam, okse, kebab, kofta, etc. Sesamsausen passer like godt til kjøtt som til kylling og hvit, grillert fisk. Det aller første du må få tak i er tahinipasta. Tahinipasta er laget av sesamfrø, og fås kjøpt på de fleste interessante butikker som ikke er del av ett stort konsern. Eventuelt så kan du lage det sjøl. Det er enkelt og tar ikke lang tid. Søk på internettet etter 'tahini oppskrift'. Du får ikke min. Deretter sørg for at du har nok sitroner, tre-fire stykker. Felles for endel av rettene er sitron, mynte og bladpersille, så sørg for at du har nok. Hvis du allikevel er i en interessant butikk, så se om du får tak i 'Liba brød', det hører absolutt hjemme her.

Tabbouleh ingredienser: 90 gram bulgur, Oliven olje (og HER! kan du kline til med den

mest eksklusive oljen du har, 1 stor og frisk bunt med mynte, skylt og tørket av, finhakkes, 1 stor og frisk bunt med bladpersille, skylt og tørket av, finhakkes, friskpresset sitrønsaft, 6 vårløk, 2 faste tomater finhakkes, salt og pepper. Ha bulguren i en finmasket sil og skyll den under svært varmt vann. (Jeg bruker å koke opp en liter med vannkoker) Avkjøl litt og klem ut vannet. Ha den i en stor bolle, tilsett tre spiseskjeer sitrønsaft, og hell over nok olje til at den dekker bulguren. La bollen stå og bulguren absorbere oljen, minst 1 time. Skyll mynten, bladpersillen og tomatene. Sørg for at mynten og persillen er helt tørre før du finhakker de, ellers blir de blaute og vassne. Fjern kjøtt og frø fra tomatene og finhakk de. Finhakk vårløken. Mens bulguren står, kan du starte på neste rett, bare følg rekkefølgen på oppskriftene. Tilsett (etter 1 time) deretter mynte, persille, vårløk, tomat, salt og pepper etter smak og bland godt sammen. Smak til og tilsett eventuelt mer sitrønsaft om det trengs.

Dekk med plastfolie og la den stå i kjøleskap til servering om den ikke serveres med det samme.

Falafel Ingredienser: 800g kikerter, hermetiske (det smaker bedre med tørre, men da må de bløtlegges 24-48 timer før.), 4 ts spisskummen, 3 ss finhakket koriander, 3 ss finhakket mynte, 1 rød chili, 2 fedd hvitløk, 2 ss finhakket bladpersille, 2 ss hvetemel, 1 egg, 3-4 ss sitrønsaft, salt, olje til steking (Solsikkeolje er fint). Hell ut kikertene i en sikt eller sil. Skyll de godt i rennende, kaldt vann. Sørg for å få vekk laken. Legg de på ett kjøkkenhåndkle, og klapp de forsiktig helt tørre. Finhakk chili, hvitløk, koriander, mynte og persille. Kjør kikertene til en grov masse i

kjøkkenmaskin, tilsett chili, hvitløk, koriander, mynte og persille og kjør det til en fin masse. Bland til slutt inn egg, mel, sitrønsaft og salt og kjør alt godt sammen. Form til valnøtt-store boller, dekk til med plastfolie og sett de i kjøleskapet i 30 minutter. Nå kan du starte på neste oppskrift. Stek bollene i olje, hvis du har frityrgrøte, så kan du bruke den, det gir en litt annen smak. Stek de i olje på middel varme, til de gylne og fine rundt hele. Det går og å klemme dem litt flate med en gaffel og steke de på hver side. Behandle de pent, de faller lett fra hverandre om du håndterer de som du ville håndtert ei gammel MG3. Serveres varme eller romtemperert med sesamsaus, salat eller i pitabrød med salat og rødløk

Sesamsaus: 2 dl tahini, 2 dl yogurt naturell (Den norske er ganske tynn og flytende, bruk gjerne gresk om du vil ha en tjukk saus), 2-4 ss sitrønsaft, 2 fedd hvitløk (finhakket eller presset), salt og olivenolje. Bland sammen tahini, yogurt, 2 ss sitrønsaft og hvitløk. Tynn ut med olje, mens du rører den glatt. Smak til med salt og tilsett mer sitrønsaft om du vil. Dersom du vil tynne den mer ut, ta i litt mer olje. Sett i kjøleskapet til servering, så smakene får satt seg.

Har du fått tak i 'Liba brød', så hører det med, hvis ikke kan du servere med varme pitabrød eller nan - sørg for å ha nok brød!! Rettene kan spises ved å rive av biter av brødet og skuffe i gapet, men det går faktisk å bruke kniv og gaffel og. Selv om man så klart ser litt tøffere ut sittende på gulvet mens man spiser med fingrene og mimrer tilbake til tiden i Midtøsten og Shelter 32.

Sahtein!

**Under Armour
Treningstrøye**

Holder deg tørr, komfortabel og
temperert når du trener!

~~Før: 449,-~~
299,-

-33%

-20%

Adidas GSG 9.7

~~Før: 2000,-~~
1599,-

Suunto Elementum Terra

Stilig klokke med en rekke
avanserte funksjoner!

~~Før: 5801,-~~
4399,-

-24%

UZI Covert Neck

Hendig kniv i svart rustfritt stål
med rett kant og slire.

289,-

OAKLEY
**FLERE
RYKENDE
FERSKE
BRILLER**

**Opptil 30%
rabatt for BFO
medlemmer!**

KUN SÅ LENGE LAGERET REKKER

**Lyst til å
vinne utstyr
til en verdi
av kr. 4000?**

**Se mer på
bfo.milrab.no**

Første kvinnelige Force Co

Generalmajor Kristin Lund ble første kvinnelige Force Commander i FNs historie, da hun overtok kommandoen over FN-styrkene på Kypros i august 2014.

Generalmajor og Force Commander Kristin Lund viser Forsvarssjefen m/følge rundt i patruljeområdet på grensen mellom Nord og Sør. Foto: FN

Av EINAR HOLST CLAUSEN

Dette med å være først ute, er Kristin Lund ikke så opptatt av, men derimot det å ta utfordringer. Kristin ble Hærens første kvinnelige general, da hun i 2009 ble generalinspektør for Heimevernet, og nå har hun altså brutt en ny barriere, ved å bli FNs første kvinnelige Force Commander. Offisersbladet har besøkt generalmajoren og BFO-medlemmet på Kypros.

Vel inne på hovedkvarteret i Nicosia, møter jeg først major Erik Tandberg og løytnant Emil Johansen, som er henholdsvis (stabsoffiser)/adjutant MA og sikkerhetsrådgiver/vognfører for Force Commander. Så blir jeg tatt imot av en hektisk opptatt generalmajor, som gjør de siste forberedelser før hun skal på medaljeparade i den Argentinske kontingenten. Flere er ferdige med sin FN-tjeneste på Kypros og skal få sin velfortjente medalje. Men tid for en orientering om FNs oppdrag, litt historie

og hvordan en Force Commanders hverdag ser ut, får vi tid til før avmarsj.

FNs «Head of Mission» på Kypros er en sivil stilling, med det administrative ansvaret for misjonen, imens Force Commander har ansvaret for de militære styrkene. Kristin Lund forteller at FN-styrken hun har kommandoen over, i dag er på 860 soldater, 69 polititjenestemenn/kvinner og ca 150 sivilansatte, fordelt på tre sektorer. Oppdraget er å overvåke den såkalte «buffer-sonen», som er den nøytrale sonen mellom den Tyrkisk-Kypriotisk kontrol-

mmander i FN

FAKTA

KORTE HISTORISKE FAKTA OM KYPROS I NYERE TID

I 1931 ville sterke krefter på Kypros frigjøre seg fra det britiske herredømmet, og bli forent med Hellas. Britene ville imidlertid etter andre verdenskrig bruke Kypros som en lyttepost i Midt Østen, og ville ha kontroll på øya. I 1955 startet Gresk kypriotene under ledelse av oberst Grimas, en frihetskrig med mål om en forening med Hellas, imens Tyrkisk-kypriotene ville forenes med Tyrkia. I 1958 arbeidet Hellas for at Kypros skulle få selvstyre. Det ble nedsatt en komité bestående av Storbritannia, Hellas og Tyrkia, som alle hadde interesser på øya. Kypros ble opprettet i 1960. Grunnloven ga føringer på at det skulle opprettes en felles forsamling, og en forsamling for grekerne og en for tyrkerne. Presidenten skulle være Gresk-kypriot og visepresidenten skulle være Tyrkisk-kypriot.

Det ble en vanskelig start, med store samarbeidsproblemer. I 1963 og 64 var det ofte tilfeller av at de to befolkningsgruppene braket i hop. I 1964 opprettet derfor FN en FN-styrke som skulle sørge for ro og orden på øya. Men så sendte Tyrkia i 1964 tropper til den nordlige delen av øya, og truet med å gripe inn militært hvis rettighetene til den Tyrkisk-kypriotiske befolkningen ble satt til side. Den Amerikanske presidenten advarte tyrkerne mot å gå til angrep.

USA og Storbritannia var bekymret for erkebiskop Makarios kontakt med Sovjet og Nassers Egypt. De var redde for at Kypros skulle bli et nytt Cuba. Spenningen mellom øyas to befolkningsgrupper førte også til at det var spenning mellom de to NATO-landene Hellas og Tyrkia. Den 20 – 22. juli 1974 angrep interverenerte (Operasjon Atilla er ansett for å være en lovlig intervensjon) Tyrkia øya med en styrke på 40.000 mann på nordkysten, samtidig som de bombet Nicosia. Det ble innkalt til et hastemøte i Genève, der Tyrkia fremla sine betingelser, som de mente skulle gjennomføres før de trakk soldatene sine bort fra Kypros. Hellas nektet å gå med på disse kravene.

Den 14-16 august 1974 gjennomførte tyrkerne sitt andre angrep på øya, andre fase i operasjonen. De erobret med letthet nesten halvparten omtrent en tredjedel (36 prosent) av øya, fordi Kypros ikke hadde noe flyvåpen. Tyrkerne bombet flere landsbyer og store skogarealer med napalm, og over 200.000 mennesker flyktet fra den nordlige delen av Kypros og sørover i busser og biler. 165 000 gresk-kyprioter flyktet fra nord til sør, mens omtrent 45 000 tyrkisk-kyprioter flyktet fra sør til nord. Mange trodde at de kunne vende tilbake til husene sine i løpet av kort tid. Byene Kyrenia, Famagusta, Morfou, tredjedelen av Nicosia, samt 179 landsbyer kom under tyrkisk styre.

For å fylle de tomme landarealene etter at den greske befolkningen flyktet sørover, så har Tyrkia fått bønder og gjeterne fra Anatolia til å bosette seg her. Man regner med at over 115.000 innflyttere har bosatt seg på den tyrkiske delen av Kypros. Tyrkia ville få bort alle spor etter den greske innflytelsen i regionen, og det gjorde de ved å døpe om navnet på landsbyene og legge ned klostre og kirker. Det er i dag store motsetninger mellom innflytterne og Tyrkisk-kypriotene.

Generalmajor Lund under seremoni i forbindelse med en Argentinsk medaljeparade. Foto: Einar Holst Clausen

Ikke ofte å se Forsvarssjefen med sommerkamo, på sykkel under inspeksjon. Foto: FN

Velkjent FN-OP. Foto: FN

Generalmajor Lund orienterte Offisersbladet på sitt kontor. Foto: Einar Holst Clausen

På Force Commanders forkontor traff vi major Erik Tandberg og løytnant Emil Johansen. Foto: Einar Holst Clausen

lerte Nordlige halvdelen av øya (støttet av 35.000 tyrkiske soldater), og den Gresk-Kypriotisk kontrollerte Søndre del (12.000 soldater). Urolighetene på Kypros går tilbake til tidlig på 1900-tallet, da Britene kontrollerte hele øya. Nå er situasjonen enda mer komplisert, med NATO-landet Tyrkia i Nord, og EU-medlemmet Kypros i Sør. Og så har vi NATO-landet Hellas, som naturligvis har særinteresser på Kypros, samt NATO-landet Storbritannia, som fortsatt har to relativt store flybaser helt i Sør på Kypros.

I det siste har Russland fått tilgang til noen havner samt en flyplass i Sør, angivelig mest for handelsvirksomhet. Og når terrorgruppen ISIL nå bruker Kypros som transittsted for videre reise til blant andre Istanbul, gjør hele situasjonen på Kypros ytterligere komplisert. En situasjon som Kristin Lund også må takle, med de styrke-ressursene hun har til rådighet.

Som Force Commander reiser hun jevnlig ut og gjennomfører orienteringsmøter med generaler både i Nord og i Sør, for det er fortsatt sterke motsetninger

mellom de to folkegruppene på Kypros. Men en standard dag for generalmajoren starter med sykkeltur på jobb, morgen-brief 08:00, mission-brief 08:30-09:00, frokost 09:00-09:30, møte med alle FN-organisasjoner på øya 09:30-10:30 og møte med sektorsjefene 10:15-10:45. Så fylles resten av dagene opp med diverse eksterne møter med styrkesjefene, møter med sivile myndigheter både i Nord og Sør, intern-møter, besøk ute ved avdelingene, mottagelser og reisevirksomhet i forbindelse med foredrag/orienteringer som hun holder

Nytiltrådt Force Commander orienteres om oppdrag og patruljeområdene. Foto: FN

Generalmajorer må også gjennom en kjøretest i krevende forhold. Foto: FN

Fra den Argentinske medaljeparaden, der Generalmajor Lund delte ut medaljer. Foto: Einar Holst Clausen

eksempelvis for FN-hovedkvarteret i New York. Kristin Lund forteller om utfordrende og lærerike dager, men innrømmer at det ofte blir lange dager.

I løpet av samtalen, kommer det også frem at FN på Kypros de siste årene har gått mer over til (kjøretøybasert patruljering) et mobilt patruljekonsept, i stedet for observasjon kun fra OP-tårn langs grensene. Erfaringene med dette har til nå vært meget gode. Det hun som Force Commander imidlertid har på sin ønskeliste, er økte midler til EBA i de

mange leirene, samt til vedlikehold av alle de OPer som FN opererer langs grensen.

Etter kontorbesøket, fikk Offisersbladet en standsmessig kjøretur i Force Commanders Mercedes (UN-2) til den Argentinske sektoren og deres medaljeparade, der hun ble tatt imot med stor æresbevisning, holdt tale til soldatene, og delte ut medaljer. Under påfølgende grillfest i etterkant, ble Kristin et naturlig midtpunkt når hun satte av god tid både offiserene og soldatene. Alle skulle ha

«en bit» av generalmajoren, og det ble tatt mange titalls «selfies».

Som den gode verten Kristin Lund er, så tok hun seg tid til en uoffisiell middag med Offisersbladet den første kvelden, og påfølgende kveld, ble det middag i Force Commanders bolig inne på leirområdet i hovedkvarteret. Det var en meget hyggelig opplevelse å lage mat av selvinnkjøpte råvarer, på kjøkkenet til, og sammen med selveste styrkesjefen.

Norsk deltagelse på øvelse i USA «RED FLAG»

Etter lang tids planlegging, fløy 10 F-16, to C-130J Hercules og 200 personell fra Ørland, Bodø og Gardermoen, over Atlanterhavet til Nellis Air Force Base i Las Vegas. Der deltok de på en av verdens mest avanserte fly-operative øvelser, i perioden 2-13. mars.

USAF Red Flags egne fiendefly i pen formasjon.

EINAR HOLST CLAUSEN

AVANSERT ØVELSE

Red Flag er en multinasjonal øvelse som alltid avholdes på Nellis Air Force Base i Nevada/USA. På denne basen har de en permanent enhet (US Air Force Warfare Center), og 4-5 skvadroner (malt i russiske kamuflasje-farger) som flere ganger i året arrangerer Red Flag-øvelser. Her får piloter fra mange NATO- og partner-land, enorme læringsopplevelser i et trygt miljø, og med øvingsopplegg som ligger tett opp til de oppdrag som de kan stå overfor i fremtiden. Norge deltok her i 2009, men det ligger like mye planleggingsarbeid bak

årets deltagelse. Det er i følge delegasjons-sjefen oberstløytnant Bjørge «Gaff» Kleppe, svært mange detaljer som må på plass før og under reisen til Nevada. Blant annet skal mye materiell fraktes til USA, «refueling» av F-16 i lufta må bestilles og koordineres, mellomlandinger må forhånds-klareres osv.

ENORMT ØVINGSOMRÅDE

Øvings-luftrommet for Red Flag er enormt. Det er på størrelse tilsvarende halve Sveits, og inkluderer også et meget stort skytefelt, der man også kan droppe tyngre våpen, som for eksempel GPS og laserstyrte bomber. Så trenger man også mye plass, når

opptil 70 fly har fått sine oppdrag, og over avansert luftkrig mot hverandre. Dette er i følge oberstløytnant Kleppe den mest realistiske trening pilotene på våre F-16 og C-130J Hercules kan få i fredstid. Mannskapene på våre to Hercules transportfly fikk øvet sine kunnskaper i taktisk flygning og flyets taktiske transportkapasitet, herunder også hvordan man best unngår fiendtlig beskytning. Major Rune Johansen, sjef for den norske Hercules-avdelinga, uttalte etter øvelsen at Red Flag øvelsen er den plassen hvor 335-skvadronen får den mest verdifulle treningen i komplekse luftoperasjoner.

Men også teknisk personell fikk kjørt seg

Sjefen for den norske styrken, oberstløytnant
Bjørge Kleppe under øvelse Red Flag ved Nellis Air
Force Base nord for Las Vegas. Foto: Luftforsvaret

Major Egil Angell Jacobsen passerte 3000 timer i F 16 på vei fra Norge til øvelsen Red Flag. Kun tre stykker før han har klart det.

i ørkenvarmen i Nevada. De måtte gjøre teknisk ettersyn og vedlikehold av flyene med begrensede ressurser i forhold til hjemme på egen base. De ble også utfordret med begrenset adgang til flyene under flere "simulerte angrep."

På Red Flag ser man ikke bare amerikansk bygde jagerfly, for her øver også svenskene med sin JAS Gripen, franskmennene med sin Mirage og engelskmennene med sin Eurofighter.

KOSTNADENE OG BEREDSKAPEN

Deltagelse på Red Flag er utvilsomt svært verdifull øving for våre piloter og alt støttepersonell. Men kritikere vil imidlertid hevde

at norsk deltagelse i Nevada med 10 F-16, 2 Hercules og nesten 200 mannskaper i over to uker, er svært kostnadskrevende. I tillegg forbrukes et stort antall flytimer bare til tur/retur over Atlanteren, i tillegg til flygingen under selve øvelsen. Skrogene på våre F-16 er gamle, og de nærmer seg farlig sin beregnede levetid. Beredskapen hjemme kan også diskuteres, når skvadronene for en tre-ukers periode ble tømt for flygbare F-16, i tillegg til at det til enhver tid står to på beredskap i Bodø. Den våte drømmen må jo være et Luftforsvar med god økonomi, og såpass mange operative nye kampfly, at en deltagelse på Red Flag nesten ikke merkes her hjemme.

Kilder: Forsvaret

Reduserer antall ulykker i Forsvaret

I januar 2016 får Forsvaret et samlet bilde av alle risikovurderinger, sikkerhetsobservasjoner og ulykker. Det bidrar til å forhindre framtidige uhell.

Til neste år innføres FIF 3.0 i Forsvaret (se egen sak). Oppgraderingen gir oss bedre arbeidsverktøy innen en rekke fagområder, blant annet HMS.

Prosjektoffiser Bjørnar Volden i Logistikkprosjektet forklarer at FIF da vil gi oss mulighet til å jobbe mer proaktivt med HMS.

– Når nødvendige tiltak iverksettes tidligere, kan framtidige ulykker unngås. Det gjør at Forsvaret kan utføre aktivitetene sine på en tryggere måte, forklarer major Volden.

Bjørnar Volden.

HMS-REGISTRERING I DAG

Hvert år registreres flere tusen uønskede hendelser i Forsvaret. I dag rapporteres hendelser tilknyttet personell i ett felles system (HMS-registrering i FIF). Hendelser tilknyttet materiell og vedlikehold, derimot, registreres i flere ulike systemer som ikke snakker sammen. Sjøforsvaret bruker for eksempel Safir, mens Luftforsvaret benytter Remedy FOB.

Systemene mangler dessuten integrasjon med andre systemer, blant annet innen personell og miljøvern. Informasjon om én enkelt hendelse må derfor registreres i flere ulike systemer. Dette gjør at mye viktig data ikke registreres.

ENKLERE Å VURDERE RISIKO

Fra 2016 blir all håndtering av hendelser tilknyttet helse, miljø og sikkerhet integrert i ett felles system, noe som ikke har vært mulig tidligere.

Ansatte som jobber operativt får derfor bedre verktøy til å vurdere risiko før ulike aktiviteter. Vurdering av risiko baseres på faktiske erfaringer - egne og andres. Det bidrar til at vi kan øve realistisk, men trygt.

– Vi får bedre oversikt over risikoer tilknyttet aktiviteter og materiell, og effektiv håndtering av risikovurderinger. Vi håper FIF 3.0 vil bidra til at Forsvaret blir ledende innen HMS-arbeid i staten, forteller Volden.

Skulle en hendelse likevel inntreffe, kan det registreres mer detaljert informasjon enn i dag. Slik blir det enklere å se sammenhenger når hendelser analyseres, for eksempel om det er en konkret type stridsvogn som ofte får en viss type skade.

Konkrete tiltak kan derfor iverksettes raskere.

FLYTTER ARBEID FRA LINJELEDER

FIF 3.0 medfører noen endringer for de som jobber med sikkerhet. Ansatte som jobber med sikkerhet i avdelingene i dag vil få utvidet ansvar. En sikkerhetskoordinator i hver DIF skal følge opp saksbehandlingen, i stedet for linjeleder som i dag. Dermed får linjeleder mer tid til ledelse av sitt personell.

BRUKERVENNLIG VERKTØY

I tillegg blir det enklere for ansatte å registrere HMS-hendelser. Siden det er noe alle kan få behov for, vil alle ansatte få opplæring i det nye verktøyet via en e-læringsvideo.

– Verktøyet blir enkelt å bruke, både for dem som registrerer og for dem som håndterer hendelser. Den som rapporterer vil kunne følge «sin» egen sak gjennom hele saksgangen, utdyper Volden.

Saksbehandlingen vil gå raskere enn i dag, med strengere tidsfrister. Dette bidrar til at nødvendige tiltak kan iverksettes raskere.

FIF 3.0 – FOR ØKT OPERATIV EVNE

Med FIF 3.0 får Forsvaret ett felles system for styring av personell, materiell og økonomi. Det gjør oss bedre rustet til framtidige operasjoner.

I 2016 får vi nye felles arbeidsverktøy i FIF, innen blant annet logistikk, økonomi og HMS. Med nye arbeidsverktøy kan vi enklere utføre arbeidsoppgavene våre. Siden de er i samme system, kan vi dessuten samarbeide bedre på tvers av fagområder.

Ansatte innen vedlikehold og forsyning, for eksempel, vil samarbeide enda tettere i FIF 3.0. Det gjør at vedlikehold kan utføres mer effektivt, fordi delene som trengs er på plass.

TEMPO, OVERBLIKK, PRESISJON

FIF 3.0 vil til enhver tid gi oss et presist overblikk over det vi har – og det vi mangler. Dette gjør at vi kan operere med hurtigere tempo, fra vedlikehold av materiell, til deployering av en innsatsstyrke.

Vi får til dette når alle arbeider i samme system. Dette gir også andre fordeler - det går raskere å dele informasjon og planer fordi vi slipper å registrere samme data i flere systemer. Det betyr at gamle systemer - blant annet EDBVT, DNF og IMAS - fases ut og erstattes av SAP.

FIF 3.0. innføres av Logistikkprosjektet i Forsvaret.

FAKTA

UØNSKEDE HENDELSER

Er alle typer sikkerhetsobservasjoner, nestenulykker eller ulykker som oppstår under ulike aktiviteter i Forsvaret.

Kan være alt fra forbedringsforslag avdekket på en vernerunde, til ulykker med skadd personell og materiell.

FAKTA

MELDE FRA OM HENDELSER

Du kan melde fra om uønskede hendelser på fire ulike måter:

- Ved å registrere hendelsen selv i FIF-portalen (gir mulighet til å følge saksgang).
- Ved å ringe Alarmsentralen som registrerer hendelsen for deg.
- Ved å sende inn et utfylt PDF-skjema som automatisk konverteres i løsningen.
- Via mobilapplikasjonen «RAPP».

Sistnevnte er ikke en del av Logistikkprosjektet.

Litauen gjeninnfører verneplikten

Verneplikten i Litauen gjeninnføres fra september. Foreløpig frem til 2020. Planen er å kalle inn 3.000-3.500 mannlige rekrutter for å styrke Hæren.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

Dette ble vedtatt med overveldende flertall i parlamentet i mars og med entusiastisk støtte fra president Dalia Grybauskaitė, Litauens ”jern-lady”. Hun fører også EUs tøffeste retorikk mot Russland. Gjeninnføringen av verneplikten er et av Litauens mange svar for å møte de økte militære utfordringene fra Russland det siste året. Verneplikten skal fortsatt være frivillig for kvinner.

–Litauen vil ikke bare være konsumenter av sikkerhet, men også være produsenter av den, kommenterer en diplomatisk observatør i Vilnius.

Latvia vurderte nylig om man skulle følge Litauens eksempel, men trakk den motsatte konklusjon uten at spørsmålet ble lagt frem for parlamentet. Estland har aldri avskaffet verneplikten og har hele tiden lagt stor vekt på territorialforsvaret.

AVSKAFFET I 2008

Litauen hadde verneplikt frem til 2008 da man gikk over til et profesjonelt forsvar. Siden 2008 har færre menn enn kvinner valgt en militær løpebane. Av den grunn har det ikke vært mulig å trene opp nok personer til å fylle opp reservene. I år teller den knappe 2.500 mann. Behovet er 17.500 mann. Litauen setter sin lit til at de nye vernepliktige kan øke tallet som er motiverte til å verve seg etterpå. Da kan man velge blant en mengde soldater som allerede har ett års trening. Og det til en kostnad som er lavere enn når man utdanner en yrkessoldat fra ”bunnen” av.

Observatører i Baltikum mener det er dristig og vanskelig av Litauen å iverksette verneplikten bare et halvt år etter parlamentsvedtaket. Hovedspørsmålene er om rekruttene får tilfredsstillende forpleining, innkvartering, våpen, uniformer, forsyninger og øvelser slik at verneplikten blir meningsfull. I motsatt fall kan forsvarets omdømme bli skadelidende.

Litauen brukte i fjor litt under 1 prosent av sitt bruttonasjonalprodukt til forsvaret. Det økte militære, politiske og propaganda-messige presset fra Russland de siste årene har satt en støkk i alle de baltiske landene. Litauen har allerede økt forsvarsbudsjettet mye og har som mål å fortsette økningen til 2 prosent av BNP i likhet med hva bl.a. Estland har gjort. Dette er NATO-målet. Men når det gjelder gjeninnføringen av verneplikten legges det ingen nye penger på bordet. Finansieringen av ordningen skal skje innenfor den planlagte økningen av forsvarsbudsjettet frem mot 2020. Litauen forklarer dette med at en vernepliktig soldat koster halvparten av hva en profesjonell soldat koster.

INVESTERINGSPLANER

Prioriterte områder er anskaffelse av panservogner (som Hæren aldri har hatt), nye helikoptre til søk og redning, transportfly og nye sensorer til luftovervåking. Landet har et Luftforsvar, men ingen kampfly. Marinen er rustet sterkt opp etter at Litauen anskaffet tre danske marinefartøyer av Flyvefisken-klassen – ”Flyvefisken” (2008), ”Lommen” og ”Hajen”, begge i 2010. Et fjerde fartøy av denne klassen vurderes anskaffet.

De er bygget etter modulkonseptet (”Standard Flex”) der våpen og utstyr kan løftes inn og ut i containere i løpet av mindre enn time etter hvilket behov marinen måtte ha. Marinefartøyene kan raskt skifte funksjon fra overvåking, overflatekamp, anti-ubåtleting, mineleting og minelegging.

Skipene, som i størrelse ligger mellom en fregatt og MTB, er bygget i fiberforsterket plast. ”Flyvefisken”.klassen er utrustet med Evolved Sea Sparow missiler, Harpoon Block II missiler mot landmål og har en 76 millimeters Oto Melara Super Rapid kanon på fordekket som skyter 120 skudd i minutter (16 km rekkevidde). Fartøyene har to Bofors torpedoer, pluss anti-ubåt torpedoer. 60 miner kan legges ut. Den danske marinen bygget 14 fartøyer av denne klassen i 1987-96, som nå har gått ut av strukturen.

Litauen utfaset den siste norske MTB av ”Storm”-klassen for noen år siden, men har fortsatt minerydderen ”Vidar” som Norge donerte i sin tid.

Presidentpalasset i Vilnius. Herfra fører Dalia Grybauskaitė en heftig retorikk mot Putin og Moskva.

Fremtidsrettet trening

TEKST OG FOTO:

KRISTIAN KAPELRUD, HVST

Sanitetsenheten til Sjøheimevernets innsatsstyrke Waxwing tester nå ut en ny kapasitet i form av tauredning. Dette vil bidra til rask og trygg evakuering av bårepasient fra skip.

Sanitetsenheten har mange kapasiteter: drift av ambulanse og hjelpeplass, etablering og drift av behandlingsrom i skip og fartøy, innsats ved dykkerulykke, evakuering av kystmeldepostoperatører samt ROLE-1 kapasitet.

– Vi har testet tauredningssatsen i over ett år, og som du ser lærer vi opp nyttilført

HV-personell, forteller orlogskaptein og lege i Waxwing Thomas Keil.

Videre forteller Keil at det er en kapasitet de har ønsket seg lenge, og gir honnør til løytnant Lise Løvenholm og kapteinløytnant Trygve Schelderup ved Sjøheimevernets utdannings- og kompetansesenter (SHVUKS) for å ha etablert dette prøveprosjektet. På dagens trening har de også med seg løytnant Hans Erik Fiskvik fra SHVUKS.

– Min oppgave er å evaluere og observere det som blir gjort i saniteten i Waxwing.

Jeg har et overordnet ansvar for at saniteten i Waxwing har det de trenger og i tillegg har utstyr. Hvis det er utstyr som ikke fungerer har jeg ansvaret for å ta det videre til Forsvarets logistikkorganisasjon, og prøve å gjøre hverdagen til de som er inne på øvelse litt enklere, forklarer Fiskvik.

BEHOV FOR TAUREDNING

– Som et ledd av overvåkning og kontroll i kystnært farvann samt håndhevelse av anløpsforskriften har sjøheimevernets

innsatsstyrker kapasitet til å visitere fartøy ved hjelp av bordingslag. Hvis en bordingsoperatør skulle bli skadd om bord i visitert fartøy vil vi kunne evakuere vedkommende som bårepasient ved hjelp av tauredningssatsen raskt, trygt og effektivt, sier Keil.

Sanitetsenheten i Waxwing består for en stor del av autorisert helsepersonell, og har som intensjon å gi førstehjelp av sivil standard på tidligst mulig tidspunkt.

– Vår intensjon er at uansett hvilke miljøer Waxwing opererer i skal vi kunne evakuere bårepasienter derfra. Da er vi avhengige av å ha tauredning som ressurs, supplerer løytnant og nestkommanderende i sanitetsenheten Signy Eidstuen.

SHVUKS har funnet behov for en slik kapasitet i Sjøheimevernet. Derfor er det satt i gang et prøveprosjekt, for å undersøke om utstyret de nå trener med burde bli en del av utstyrssatsen i sjøheimevernets innsatsstyrker.

DEN SOM VENTER PÅ NOE GODT...

–Vi mener å ha demonstrert at sanitetsenheter i sjøheimevernets innsatsstyrker kan gjennomføre tauredning effektivt og trygt, samt å vedlikeholde denne kompetansen på et forsvarlig nivå, hevder Keil. Tauredningssatsen tilfører sjøheimevernet en troverdig kapasitet til å evakuere eget personell fra visiterte fartøyer, samt eventuelt bistå sivile myndigheter ved ulykker på skip i kystnært farvann. Vi håper i det lengste at tauredningssatsen innføres i de maritime innsatsstyrkene når prøveprosjektet er over, avslutter Thomas Keil i Waxwing.

FAKTA

INNSATSSTYRKE WAXWING BESTÅR AV:

- Stabstropp
- Innsatskommando
- Kystmeldeposttropp
- Bordingstropp
- Dykkertropp
- Båtskvadron

TAUREDNING

Tauredning går ut på å vinsje en bårepasient opp fra vanskelig tilgjengelige steder samt nedfiring fra et fartøy over til et annet. Tauredning er en viktig kapasitet for saniteten i Sjøheimevernet

ROLE 1:

Sanitetstjeneste integrert i avdeling. Omhandler livreddende førstehjelp, triage, forebyggende medisin og allmennmedisinsk helsetjeneste.

Foto: Torbjørn Kjosvold / Forsvarets mediesenter

NYTT MASTERPROGRAM I SIKKERHET- OG KULTURFORSTÅELSE

Handlekraft når krisen inntreffer

Oppstart høsten 2015
bi.no/forsvaret

Hvordan forbereder du deg på fremtidens konflikter?

Taktiske beslutninger under usikkerhet og i ekstreme situasjoner krever øvelse og kompetanse. Lær av eksperter med praktiske erfaringer fra feltet og forskningsbasert kunnskap. Samspill og nettverk på tvers av sektorer: forsvar, politi, næringsliv og andre etater.

Barndomsdrøm for

Nå er muligheten her, for de som ønsker en tidsreise tilbake til
«Battle of Britain» og 1940-åra!

Å fly Spitfire over Cliffs of Dover er legendarisk.

Lite bilde midt: En av de to toseterne på Goodwood/ Boulton. Foto: Offisersbladet

Her planlegger Eskil Amdal en tur med en entusiast. Foto: Offisersbladet

Av EINAR HOLST CLAUSEN

Boulton Flight Academy i Chichester/ Sussex i England, har åpnet opp for passasjerturer med det ikoniske jagerflyet fra 2. verdenskrig - Spitfire. Boulton operer ut ifra den gamle gressbelagte flybasen Goodwood. En flyplass som ble mye brukt under 2. verdenskrig.

Spitfire'n som Boulton opererer er en Mark 9, som er ombygd til en toseters versjon (T-9). Flygeren sitter i cockpiten foran og du som passasjer sitter bak. Du har både stikke, pedaler og instrumenter, og følelsen av å fly selv er absolutt til stede!

Man går gjennom en grundig orientering før man blir kledd opp med «flight-suite», hjelm, redningsvest og hansker. Så hjelpes du på plass i den relativt trange cockpiten og stropes fast med fallskjerm og all utrustning. På intercom'en i hjelmen kan du snakke med piloten og høre all radiotrafikk med tårnet. Det er ikke fritt for at hjertet banker godt, når den 12-sylindrede Merlin-motoren starter opp! Etter å ha takset og humpet bortover til enden av gressbanen, er alt klart og Spitfire'en brøler til, øker farten kraftig, og plutselig er du i lufta i kanskje en av verdens mest berømte jagerfly.

Når understellet klappes inn blir man overrasket over hvor raskt det går til vær! Det vibrerer og bråker kraftig, og man kan formelig føle styrken fra den kraftige Merlin-motoren. Vel opp får du også lov til å fly litt, og også der overrasker Spitfire'en – den lyster dine ror-bevegelser og virker lett å fly. Hjertet banker ikke noe mindre nå heller. Alt avhengig av hva slags tur du har betalt for, så flyr du over grønne frodige sletter og kanskje over de markante klippene ved sjøen. Man kan nesten høre Vera Lynns sang «The white cliffs of Dover» i bakgrunnen.

Den erfarne piloten i forsetet bevilger

flyinteresserte

Den som kjøper seg en tur med Spitfire, orienteres grundig og sikkerheten er i høysetet. Foto: Offisersbladet

Bedre enn dette blir det ikke.

Om ikke du vil fly Spitfire kan du prøve en gammel Chipmunk. Foto: Offisersbladet

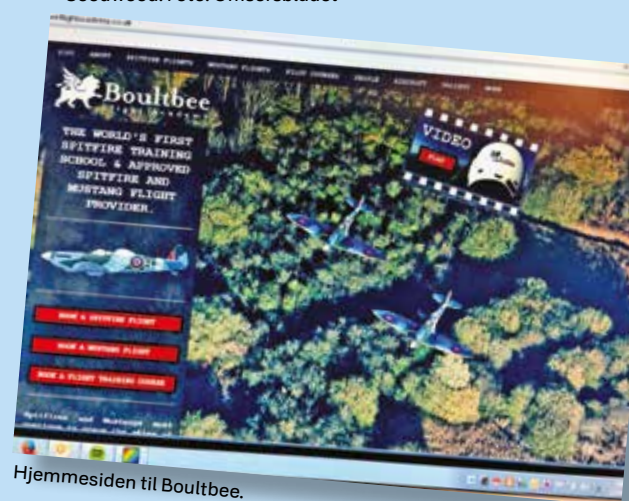
deg også noen såkalte roll, og sikkert også en loop eller to. Dette er og blir en meget spesiell opplevelse, det kan jeg underskrive på, for jeg var heldig og fløy en tur med den norske F-16 og testpiloten Eskil Amdal, som bruker mye av sin ferie og fritid som Spitfire-instruktør på Boultonbee. Vel nede på gressletta på Goodwood og etter at flyet er parkert foran hangaren, er det tid for de-brief og utdeling av bevis på at du er en av de som har flydd i en Spitfire. Nå har for øvrig Boultonbee også fått en amerikansk P-51 Mustang, som også kan ta med passasjerer, så her er det flere muligheter!

Om du har satt av noen dager i dette

Race-tracket ligger rundt flyplassen på Goodwood. Foto: Offisersbladet

vakre området av England, så bør du ta en tur bort på Racing-banen som omkranser hele flyplassen. Svært ofte kjøres veteran-racerbiler øvingsrunder på den profesjonelle racing-banen. Det går fort og det høres godt! Og det var slett ikke verst å sitte på uterestauranten ved det gamle flytårnet fra 1940-årene, med en kald forfriskning i sola, og se bilene rase forbi, samtidig som veteran-flyene lander på gressbanen noen steinkast unna! Selv om dette koster noen kroner, så anbefales en tur til Goodwood på det sterkeste. Logg inn på www.boultonbeeflightacademy.com og sjekk om dette er noe for deg.

Gamle racerlegender Ford-GT, kan også oppleves på Goodwood. Foto: Offisersbladet

Putins skammelige krig

Kiev: De ukrainske soldatene som forsvarte flyplassen i Donetsk fra mai 2014 til januar i år er blitt de store heltene i landet og et symbol på motstanden mot Putins aggresjon.

TEKST: TOR HUSBY

Mens den 220 dager lange nærkampen pågikk, ble forsvarerne døpt "cyborger" for sine evner til å kjempe og holde ut under de vanskeligste forhold. På den siste dag, 22. januar, døde ca. 35 av dem. Det lange kampen om flyplassen var Ukrainas eneste militære triumf i den skammelige krigen.

Flyplassterminalen og anleggene rundt er i ruiner, bombekratre har ødelagt flystripa, flyvrak ligger spredt rundt, men "cyborgene" holder fortsatt stand utenfor terminalbygningen, som det nå bare er rester igjen av. Til forveksling minner kampsonen om en militær flyplass i frontlinjen under den andre verdenskrig. Strategisk er det også mye felles. Kamphandlingene i Ukraina handler ikke bare om kontrollen over små deler av landet, men i

første omgang om innflytelsen over Ukraina, og dernest om lov og orden skal gjelde i Verden. De militære operasjonene er bare en del av det som skjer, og kanskje heller ikke det viktigste.

STOPP PUTIN

Stoppes ikke Putin i Ukraina, hvor skal han da stoppes? Han viser ingen tegn til å gi seg. Etter seieren i Donetsk, gikk separatistene til angrep på Mariupol, nede ved kysten. Operasjonen kan tyde på at de begynner å brøyte seg en kystkorridor til Krim. Krim er strategisk viktig for Russland, men kan neppe etterforsynes over Kertch-stredet etter at Ukraina stoppet jernbaneforbindelsene til halvøya. "Folkerepublikkene" Donetsk og Luhansk, er i kontrast bare en kostnad for Moskva. Erobrer russerne og deres leiesoldater kystsonen, kan vi få en annen krig.

Ukrainske medier skriver det er ca. 9.000 russiske soldater (regulære enheter og spesialsoldater) inne i Ukraina. Militære eksperter som Offisersbladet var i kontakt med i Kiev, sier at tallet er **mye** høyere, men uten å ville tallfeste dette nærmere. Rett ved grensen står det i tillegg 50.000 russiske soldater. Like illevarslende er en rapport fra OSSE (Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa), om at russerne sender inn tungt militært utstyr – T80 stridsvogner, artilleri, bombekastere og annet materiell som den ukrainske hæren ikke har. Det er en risiko for at kampfly kan bli tatt i bruk – om de trenger det. Når nærværet av russiske soldater og tungt russisk utstyr er blitt så tydelig, behøver ikke Kreml å være så forsiktig lenger. Den nye våpenstrømmen østfra betyr en dramatisk forverring av krigen. Mange norske aviser

Vladimir Putin

Ex statsminister i Litauen
Andrius Kubilius

benevner fortsatt konflikten som en "borgerkrig". Dette er langt fra virkeligheten. I januar vedtok Rada, nasjonalforsamlingen i Ukraina, en resolusjon som fordømte Russland som aggressor og ba det internasjonale samfunn gjøre det samme.

SEPARATISTENE

Separatistene påstår at de kjemper for å forsvare de sivile mot fascistene i Ukraina, og ga "våpenhvilen" formelt på båten i midten av januar. Siden den ble inngått i september hadde det gjennomsnittlig skjedd 40 daglige brudd på den. Russland anklager Ukraina for å stå bak bruddene, men OSSE konkluderte at separatistene hadde skylden. Deres forsøk på å skjule

seg bak humane fikenblad, ved å henviser til de sivile virker malplassert og lite dekkende, siden ca. 850.000 mennesker har flyktet fra områdene som separatistene dominerer.

Hvis det fins fascister i Ukraina-konflikten, er de på separatistenes side. Det består av ulike grupper som preges av etniske og politiske skillelinjer. 12 grupperinger er registrert - fra kriminelle, Tjetsjenske leiesoldater, lokale høyre-radikale nasjonalister til kosakker og et stigende antall regulære russiske soldater. Observatører anslår at 70 prosent av denne brokete blandingen kan være utlendinger. Ingen representerer befolkningen i området, og de har minimal støtte andre steder i Ukraina. Noen tror på at Donetsk og Luhansk skal være selvstendige, andre vil at hele området skal inn i Russland. Deres selvutnevnte ledere, som Alexander Zakharsjenko, er det nærmeste vi i Europa kommer den tvilsomme yrkestittelen "war lords". De har valget mellom å vinne eller dø "helt-modig" i Ukraina, eller dra tilbake og dø "uheltmodig" der de kom fra. Skulle den russiske støtten bli skrudd av, ville det såkalte opprøret klappe sammen innen en uke - om ikke før.

Den ukrainske hæren har sakte tapt terreng, men kontrollerer likevel halvparten av Donetsk og Luhansk. At Ukraina ville være på vikende front kunne forutsies i denne konflikten mellom to så ulike parter, og der Ukraina til nå ikke har fått våpenhjelp fra Vesten. Her er det en viss parallell til den spanske borgerkrigen der regjeringen i Madrid fikk minimal våpenhjelp mot Franco. Hans fascister fikk derimot bred støtte fra Hitler og Mussolini og trakk det lengste strået.

HÆREN TRENGER REFORMER

Ukrainas styrker er ikke hensiktsmessige eller effektivt satt opp, og gjenspeiler at den var en tung, dorsk og underfinansiert "papirhær", hvor mye korrupsjon rådet. I møtet med den russiske aggresjonen har den et enormt behov for reformer der strukturene, men ikke kampstyrkene, slankes. Hæren trenger også bedre kommandostruktur, styringssystem, logistikk og modernisering av materiellet. Hæren er en blanding av innenriksstyrker, regulære enheter, Nasjonalgarden (som ble reeta-

blert i 2014) og frivillige bataljoner. De sistnevnte vokste opp fra asken og er de beste, mest disiplinerte, sinte og motiverte. I det siste er de tatt inn i kommandostrukturen, noe som er en god ting. De frivillige er ikke bare Ukrainas beste soldater, men de jobber også for å forbedre logistikken og Hærens innkjøp. Den kvinnelige sjefen for innkjøpsorganisasjonen kom fra de frivillige, og hun forkynte at hver eneste ny enhet skal følges helt frem til fronten. Med andre ord, ikke mer korrupsjon og slinger.

De frivillige har dessuten kommet på banen i informasjonskrigen, der de jobber for å tilbakevise Putins retorikk og får fakta på bordet. De har også samlet inn et kvart forsvarsbudsjett. Effektiviteten til de frivillige, har ført til at Moskva fra desember har iverksatt diverse terroraksjoner mot dem på forskjellige steder i landet.

I januar 2015 teller de frivillige 7.000 - 8.000 mann. Men hvis bare 1 prosent av landets befolkning skulle bli like sinte som dem, vil Ukraina ha 45.000 toppmotiverte soldater.

BALTISK STØTTE

Offisersbladet overvar en pressekonferanse i Hotel Ukraina i Kiev den 27.januar med Litauens tidligere statsminister Andrius Kubilius, hans tidligere estiske kollega Juhan Parts samt tidligere utenriksminister Audronius Azubalis fra Litauen. Deres kollektive budskap var følgende:

*Russlands mål er å splitte EU.

*Det er viktig at EU og NATO inntar en felles holdning.

*Sanksjonene må styrkes.

Fem dager før hadde den frittalende president Dalia Grybauskaitė i Litauen, rykket ut med følgende kraftsalve: Vesten kan ikke tolerere Putins oppførsel. Dette er åpen terrorisme, en åpen militær offensiv, en åpen krig mot Ukrainas territorium og et åpent angrep mot et naboland.

Den 9. april - stolte vi på Royal Navy?

"Vi stolte på Royal Navy!" Dette er en av mytene om 9.april 1940. Men hadde sjøkrigen siden krigsutbruddet gitt oss grunn til det?

HMS Courageous.

Utenriksminister Halvdan Koht.

AV JOHN BERG, FORSVARSANALYTIKER

Trodde virkelig norske offiserer som hadde fulgt med i syv måneders sjøkrig mellom Royal Navy og Kriegsmarine at britene under enhver omstendighet kunne redde oss? Og hva trodde regjeringen?

Andre verdenskrig begynte formelt kl 1200, britisk tid, 3. september 1939. Åtte timer senere senket den tyske ubåten U-30 uten varsel passasjerskipet "Athenia", på vei fra Liverpool til Canada, vest av Hebridene. Dette var mot Hitlers ordre fordi Føreren ennå håpet å komme til en fredelig ordning med britene. Mer enn 100 mistet livet; og den dødelige trusselen fra tyske ubåter var igjen demonstrert som under første verdenskrig. Og det skulle bli mye verre.

HMS "COURAGEOUS"

I "Western Approaches" (Atlanteren sørvest for de britiske øyer), fikk britene raskt problemer med tyske ubåter, og da en konvoi skulle seile her i midten av september fikk den eskorte av hangarskipet HMS "Courageous" og fire jagere.

Men 17. september klarte først U-53 å senke handelsskipet "Kafristan" i konvoien, og noen timer senere presterte U-29, ved en kombinasjon av taktikk, tålmodighet og flaks, å senke "Courageous". Mer enn 500 av mannskapet mistet livet.

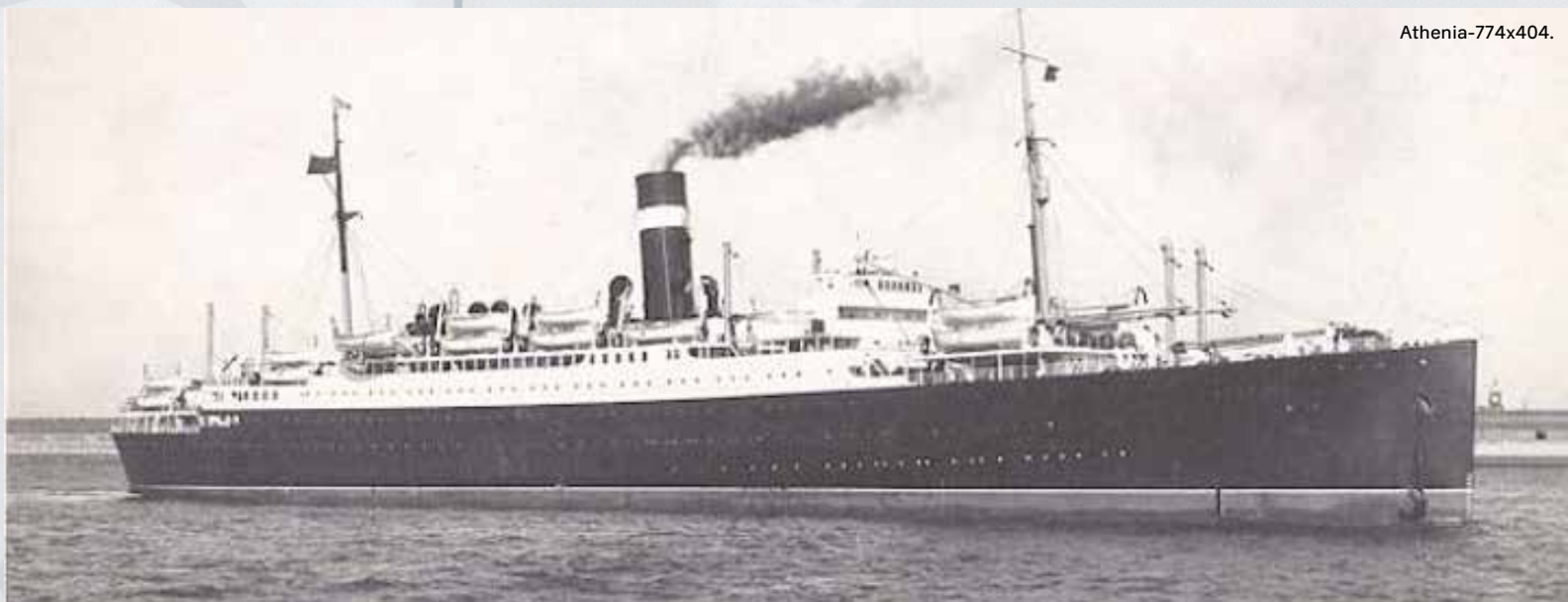
26. september begynte "lommehag-skipene" "Deutschland" og "Graf Spee" å herje som raidere blant britiske og franske handelsskip i Sør-Atlanteren. 14. oktober utførte løytnant Günther Prien med U-47 en av sjøkrigens mest kjente bedrifter, da han trengte inn i den svære og sterkt bevoktede flåtebasen Scapa Flow på Orknøyene og senket slagskipet HMS "Royal Oak". Mer enn 800 mistet livet. 23. november senket de splitter nye slagkrysserne "Scharnhorst" og "Gneisenau" hjelpekrysseren (væpnet, opprinnelig handelsskip) HMS "Rawalpindi".

Britene var åpenbart på hælene i sine sjøstøvler. Det hjalp en del da "Graf Spee" ble fanget i fellen og senket av egen kaptein i La Plata-elvens utløp utenfor Montevideo, 17. desember (Offisersbladet 7/2014). Ved midnatt 16. februar bordet jageren HMS "Cossack" "Graf Spee"s

hjelpeskip "Altmark" i Jøssingfjord (Offisersbladet 2/2015) og befridde 300 britiske fanger. Men dette var langt unna noe rått parti for Royal Navy. Og nå gjorde ubåtene stadig større innhogg i handelsflåtene, også den norske.

NORSKE VURDERINGER

Utviklingen, og spesielt senkningene av "Courageous" og "Royal Oak", må nødvendigvis ha vært tema blant norske offiserer frem til 9. april. De visste også at før "Graf Spee" ble senket hadde den påført krysseren HMS "Exeter" betydelige skader. De kan umulig ha konkludert med at Royal Navy under enhver omstendighet ville få overtaket i norske farvann. Synet på de britiske og franske planene om å gå gjennom Norge og Sverige for å komme finnene til unnsetning i vinterkrigen mot Sovjet (30. november 1939 - 13. mars 1940), og på faren for at de vestallierte ville gripe inn mot transportene av svensk jernmalm over Narvik til Tyskland, må ha båret preg av dette. I tillegg kom at det tyske Luftwaffe hadde demonstrert sin enorme slagkraft i felttoget i Polen. I den nordlige Nordsjøen og

U 30 i havn med mannskaper.

U-29.

langs Norskekysten omtrent til Stavanger, kanskje Bergen, må offiserene ha regnet med at tyskerne ville ha et klart overtak i luften. I tillegg kommer at offiserskorpset var betydelig mer tyskvennlig enn vi liker å innrømme, ref. historikeren Lars Borgersruds bøker "Vi er jo et militært parti" og "Like gode nordmenn?", Scandinavian Academic Press 2010 og 2012.

TYSKE VURDERINGER

Interessant nok så ikke tyskerne det riktig slik. Planen for Operasjon Weserübung, overfallet på Danmark og Norge 9. april, forutsatte at krigsskipene som skulle landsette tropper i Norge, måtte komme seg hjem igjen raskest mulig, for å utnytte overraskelsesmomentet til å unngå Royal Navy. Også nordmennene forsto selvsagt at Royal Navy var sterkere. Men hvor mye sterkere? Hvor mange hangarskip som "Courageous" ville britene kunne risikere i Norge? (Ved tilbaketrekkingen fra Norge 8. juni, ble hangarskipet "Glorious", søsterskipet til "Courageous", og flere andre fartøyer senket av "Scharnhorst" og "Gneisenau".)

NATTEN 8.-9. APRIL

De norske vurderingene kan ha endret seg noe i dagene etter 9. april, etter hvert som det ble kjent at britene hadde senket de ti tyske jagerne ved Narvik, 10. og 13. april. Krysseren "Königsberg", som var blitt skadet av kystbefestningene ved Bergen, ble senket på havnen av britiske Skua fly, mens "Karlsruhe" ble så skadet av ubåten HMS Truant på vei hjem fra Kristiansand at tyskerne senket den selv.

Men vår problemstilling i denne artikkelen handler om de norske vurderingene forut for og i løpet av natten 8.-9. april, og ut over dagen den 9. april. Tidlig om morgenen 8. april erklærte britene at de hadde lagt miner tre steder på Norskekysten. Faktisk minelegging fant bare sted i Vestfjorden; men det ble rabalder i Oslo og utenriksminister Halvdan Koht snakket og snakket i Stortinget og overså totalt meldingene om at tyske flåtestyrker sto nordover og at troppetransportskipet "Rio de Janeiro" var senket utenfor Lillestrand (av den polske ubåten "Orzel"). Deretter dro Koht på damebesøk og var ikke tilgjengelig for å ivareta landets skjebne før sent på natt.

BARNETRO

Historikere med barnetro på regjeringen Nygaardsvold skriver at "alle meldingene som strømmet inn" natten den 9. april, ga regjeringen klarhet, og at den i grålysningen tappert avviste den tyske sendemannen Curt Bräuers ultimatum. Men meldingene var forholdsvis sporadiske, og de handlet stort sett ikke om tyske men om "fremmede" eller "ukjente" krigsskip. Selv i Oslofjorden kunne man ikke sikkert fastslå at det bare var tyske fartøyer, eller kanskje også britiske og muligens franske. Ved Kristiansand glapp forsvaret fordi et signalflegg på krysseren "Karlsruhe" ble tatt for tricoloren.

Hitlers ultimatum inneholdt preik om at man ikke hadde til hensikt å krenke Norges selvstendighet. Da Koht (tilbake fra damebesøk) avviste Bräuer kan han umulig ha forstått at hensikten var å okkupere Norge. Forsvarets scenariedebatt er svak. Hvor blir det av den nytenkende 9. april-forskningen?

Av John Berg
Forsvarsanalytiker

BRITISK-RUSSISK «BEAR»-ORDKRIG

Tupolev Tu-95 MS Bear H.

Det går hardt for seg mellom britene og russerne, etter at russiske Tupolev Tu-95MS Bear H langtrekkende bombefly flere ganger har operert nær britisk luftrom, noe britene ikke liker, og etter at forsvarsminister Michael Fallon har sagt hva han mener om russisk agerende i Øst-Europa. Samtidig fortsetter russerne å modernisere sin Bear H-flåte.

Forsvarsminister Fallon sa at Russlands president Vladimir Putin utgjør en "real and present danger" for NATOs østligste stater og at russerne kan prøve å destabilisere de baltiske statene gjennom press og irregulær krigføring, som i Øst-Ukraina. Putin "is warming up" den militære spenningen og NATO må være forberedt på å avvise aggresjon "whatever form it takes." Det russiske utenriksdepartementet svarte at dette var hinsides diplomatisk etikk og erklærte at Kreml ville "find a way to react." Talsmann Alexandr Lukashevich sa at Fallons ordbruk var "absolutely unacceptable." Britene holdt som vanlig overleppen stiv. På tide å vurdere om behov kan oppstå for litt sterkere språkbruk, Eriksen Søreide?

I februar fløy to Bear H i internasjonalt luftrom av Cornwall-kysten (den britiske ytterste sørvestspissen ut mot Atlanteren) der de ble møtt av Royal Air Force Typhoon jagere fra Coningsby flystasjon i Lincolnshire. Statsminister David Cameron sa at russerne syntes å prøve "to make some sort of point". Det var bare tre uker siden to Bear H hadde operert i Kanalen, sør for Bournemouth (på sørkysten, med andre ord helt sør for de britiske øyer, rett nord for Cherbourg i Frankrike). Den gangen ble den russiske

ambassadøren innkalt til Utenriksdepartementet for å forklare hva flyene hadde å gjøre der. Ved den etterfølgende anledningen sa Cameron også: "I think what this episode demonstrates is that we have the fast jets, the pilots, the systems, in place to protect the United Kingdom." ... " - and I don't think we should dignify it with too much of a response". To tidligere militære toppsjefer, Sir Michael Graydon og Andrew Lambert, har imidlertid gitt uttrykk for at det britiske forsvaret er for svakt. Britenes kommende forsvarsstudie, SDSR (Strategic Defence and Security Review) skal etter planen leveres i år. Den ventes å anbefale en styrking av forsvaret.

Samtidig fortsetter russerne å modernisere sine Bear H til Tu-95MSM standard. Dette omfatter ny avionikk, GLONASS satelittnavigasjon og forbedret ildledning. De moderniserte flyene kan operere med de nye Raduga Kh-101 langtrekkende kryssermissilene med konvensjonelle stridshoder og Kh-102 med kjernefysiske stridshoder. Ytterligere modernisering vil følge, hevder russerne, og planen er å holde flyene operative minst til 2025, i følge noen kilder til 2040.

TU-95MS Bear H er et beist med maks take-off vekt på 185 tonn. Den har fire Kuznetsov turboprop motorer med to kontraroterende propeller på hver motor og er kjent for å fylle luftrommet med en mektig, tordnende dur som skyldes av tuppene på propellene roterer med overlyds hastighet. Marsjfart er 735 km/t og maks rekkevidde med våpenlast, uten fylling av drivstoff i luften, er 8.500 km. Vanlig besetning er seks; flyger og annenflyger, flight-tekniker, navigatør, radiooperatør og haleskytter for flyets gode, gammeldagse doble 23 mm maskinkanon. Våpenlasten er på opptil 15 tonn; da med redusert un-refuelled rekkevidde.

Bear H gjenopptok flyginger over Atlanten, inkludert langs Norskekysten, i august 2007, etter en pause på 15 år. På en øvelse året etter avfyrte Bear H skarpe Kh-55 langtrekkende kryssermissiler. (Britisk presse, februar-mars, Air International mars 2015, Air Forces Monthly mars 2015, Air Force Magazine des 2014)

PUTINS NYE BOMBEFLY

Utviklingen av Russlands nye langtrekkende bombefly, Tupolev PAK-DA (som ikke må forveksles med den nye jageren Sukhoi T-50 PAK-FA) går videre. Flyet oppgis å bli en flygende vinge med fire motorer. Det får underlyds hastighet men meget avansert elektronisk selvforsvar, ildledning og annen elektronikk. Hovedvåpen vil bli et ytterst avansert kryssermissil, stealthy og "smart" og med kjernefysisk stridshode. I følge sjefen for den russiske flyvåpenet, generaloberst Victor Bondarev, blir missilet optimalisert for å fly "ultra-lavt" og penetrere de mest avanserte luftforsvarssystemer. Missilet får

Tupolev PAK DA langdistanserbomber.

kunstig intelligens og vil kunne detektere, klassifisere og lokalisere alle kjente radar-systemer og velge hastighet, høyde og rute til målet for minst mulig risiko for å bli skutt ned. PAK-DA planlegges å fly i 2019 og komme i operativ tjeneste fra 2025. Kontrakten ble inngått i 2013. (Alexander Mladenov, Air Forces Monthly mars 2015)

NY BEHANDLING AV KRIGSSKADER

Den britiske fallskjermjegeren Ben Parkinson, som regnes som Storbritannias mest skadede krigsinvalid, har vist stor fremgang som følge av en ny behandlingsmetode. Et sentralt element i den nye behandlingen er innånding av rent oksygen i trykkammer, kalt HBOT (hyperbaric oxygen therapy).

For åtte år siden ble Parkinson, den gang 22 år, livstruende såret da Land Roveren han satt i kjørte på en mine i Afghanistan. Han brakk ryggen på tre steder og fikk lungene punktert og samtlige ribben brukket, milten sprakk og kjeve, kinnben og nese ble knust. Han lå i koma i fire måneder og fikk etter hvert begge ben amputert over knærne. Taleevnen var borte og han var betydelig hjerne skadet. Etter den nye behandlingen er han blant annet i stand til å gå opptil 2,5-3 km med krykker hver dag. Taleevnen er markert forbedret.

Lance Bombardier Ben Parkinson i 2010.

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

H. Konglevoll Transport AS

Jordalsvegen 42,
5105 Eidsvåg i Bergen
Tel 55259800
Faks 55259898
post@hkonglevoll.no
www.hkonglevoll.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no
www.hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22, 4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 5163 6050
flytting@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein Transport AS

Thranevgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no
www.kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttm. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70117900
Faks 70117901
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4689 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Adams Express

Filipstadveien 2, 0250 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Adams Express Stavanger

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51523275
Faks 51524907
stavanger@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Adams Express Bergen, Konglevoll

Jordalsvegen 37, 5105 Eidsvåg i Åsane
Tel 55259800
Faks 55259898
bergen@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

**FLYTTING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

www.flytteforbund.no

Avsender: Offisersbladet, Postboks 501 Sentrum, NO-0105 Oslo

Contains public domain image from U.S. Army

NEW TACTICAL CAPABILITY

The 120 mm Insensitive Munition High Explosive Tracer (IM HE-T) will complement a tank's current main gun ammunition with an IM-compliant, full bore HE multipurpose warhead capable of defeating bunkers, fortifications and light armored vehicles.

The IM HE-T will increase the flexibility of using the main battle tank and improve infantry support capacity in current and future combat environments.

nammo

SECURING THE FUTURE